ସଳଖ

ସମ୍ପାଦକ : ବାମନ ଚରଣ ଦାସ
ସହକାରୀ : ଯତୀନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଦାସ
ଅଫିସ : ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ—୨

୩ୟ ବର୍ଷ * ୫ମ ଓ ୬ଷ୍ଠ ସଂଖ୍ୟା * ଫେବ୍ରୁଆରୀ, ମାର୍ଚ୍ଚ, ୭୨ * ୭୫ନୂ.ପ

ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସମ୍ମାନ

ବଡ଼ ଆନନ୍ଦର କଥା ଗତ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସରେ ଓଡ଼ିଶାର ବିଖ୍ୟାତ କବି ଶ୍ରୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ରାଉତରାୟ ପଦ୍ମଶ୍ରୀ ଉପାଧି ପାଇଛନ୍ତି । ବଙ୍ଗଳାର ବିଶିଷ୍ଟ ଔପନ୍ୟାସିକ ଶ୍ରୀ ତାରାଶଙ୍କର ବନ୍ଦୋପାଧ୍ୟାୟ ମଧ୍ୟ ପଦ୍ମଶ୍ରୀ ଉପାଧି ପାଇଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ବଙ୍ଗଳାର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ବିଶେଷତଃ ବଙ୍ଗଳାର ସାଂସ୍କୃତିକ ପୀଠ କଲିକତାରେ ତାରାଶଙ୍କରଙ୍କର ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ସଭା ହୋଇଯାଇଛି । ପଦ୍ମଶ୍ରୀ ଅପେକ୍ଷା ଆହୁରି ଉଚ୍ଚ ଉପାଧି ପାଇବାକୁ ତାରାଶଙ୍କର ଯେ ଯୋଗ୍ୟ ଏକଥା ଦାବୀ କରାଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ବଡ଼ ଦୁଃଖର କଥା ଓଡ଼ିଶାର କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଶ୍ରୀ ସଚ୍ଚି ରାଉତରାୟଙ୍କ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ପାଇଁ କୌଣସି ସଭା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆହୂତ ହୋଇନାହିଁ । ଏପରିକି ଓଡ଼ିଶାର ସାଂସ୍କୃତିକ କେନ୍ଦ୍ର କଟକ ମଧ୍ୟ ଏ ବିଷୟରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନୀରବ । ସତେ ଯେପରି ଶ୍ରୀ ରାଉତରାୟ ପଦ୍ମଶ୍ରୀ ଉପାଧି ପାଇବା କିଛି ବଡ଼ କଥା ନୁହେଁ ! ସାଂସ୍କୃତିକ ପୀଠରେ ସମସ୍ତପ୍ରକାର ବାଦବିସମ୍ବାଦ ଭୁଲି ଆମକୁ ଏକତ୍ରିତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ନଚେତ୍ ଅନ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ଆଗେଇ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ ଆମେ ଏଇପରି ପଛରେ ପଡ଼ିଥିବା ।

ବାର୍ଷିକ ଟ ୫।   * ଷଣ୍ମାସିକ ଟ ୩।   * ଆଜୀବନ ଟ ୧୦୦।

ଗଞ୍ଜାମ ବୁକ୍ ଷ୍ଟୋର

ଗଞ୍ଜାମ

ଏଠାରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପୁସ୍ତକ ଓ ପତ୍ରିକା ମିଳେ ।

ପ୍ରୋପ୍ରାଇଟର : ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣ ପରିଡ଼ା

* *

ରାଉରକେଲାର ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ନିବେଦନ

ଘରେ ବସି ବିଭିନ୍ନ ପତ୍ର ପତ୍ରିକା, ପୁସ୍ତକ ଇତ୍ୟାଦି ପଢ଼ନ୍ତୁ

ନିଉଜ୍ ଏଜେଣ୍ଟ୍ ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନ ନାୟକ

ପରିଚାଳକ : ନୃସିଂହ ଚରଣ ମହାନ୍ତି

* *

ସଦ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ

ନୂତନ ଡିଟେକ୍ଟିଭ୍ ଉପନ୍ୟାସ

[illegible]

ଶୀରଧାରୀ ମହାରଣା

ପ୍ରକାଶକ

ସାହିତ୍ୟ ସଂସାର, ବାଙ୍କା ବଜାର, କଟକ—୨

ଆପଣଙ୍କ ମନଲୋଭି କେତୋଟି ନୂତନ ଉପନ୍ୟାସ

ପଢିବେ କି ?

ବଧୂ ବନ୍ଦନା	ଟ ୨·୦୦
ବନ୍ଧ୍ୟା ପତ୍ନୀ	ଟ୨·୫୦
ଆଶା	ଟ୪·୫୦
ମନର ମିଳନ	ଟ୨·୦୦
ପର ପୀରତି	ଟ୧·୫୦
ପରଦେଶୀ ପ୍ରିୟ	ଟ୨·୦୦
ଦି'ଧାର ଲୁହ	ଟ୧.୨୫
ରାଉରକେଲାରରାଣି	ଟ୧·୭୫
ଛନ୍ଦା	ଟ୧·୭୫
ଗଣ ସେବିକା	ଟ୧·୯୦
ଦିନେ ରାତିରେ	ଟ୧·୫୦
ରକ୍ତ ତାଣ୍ଡବ	ଟ୧·୭୫
ଲାଲ ବିନ୍ଦୁ	ଟ୧·୨୫
ଏକ ଦୁଇ ତିନି	ଟ୧·୨୫
ମାୟାଜାଲ	ଟ୧·୭୫
ଗେଷ୍ଟ ହାଉସ୍	ଟ୧.୨୫
ଅପ୍ସରା ଭୁବନର ହତ୍ୟା	ଟ୧·୨୫
ମରମ ତଳର ଆଶା	ଟ୧.୨୫
ବାସର ରାତି (ନାଟକ)	ଟ୧.୭୫
ସଙ୍ଗୀଲି ,,	ଟ୨·୨୫
କୁମାରୀ ମନର ଗୋପନ କଥା	ଟ୧·୭୫
ପଞ୍ଚଶାସୂକ (୭୪ ବନ୍ଧର ବର୍ଣ୍ଣନା)	ଟ୦·୭୫

ଅଗ୍ରୀମ ସହ ଅର୍ଡର ଦିଅନ୍ତୁ

ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ: ଶ୍ରୀ ଏଚ୍. ପଟ୍ଟନାୟକ

ଉତ୍କଳ ବାଣୀ ମନ୍ଦିର

ବିଶ୍ୱନାଥ ଲେନ୍, କଟକ—୨

ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପତ୍ର ପତ୍ରିକା ପାଇଁ
ଅନୁସନ୍ଧାନ କରନ୍ତୁ

ପତ୍ରିକା ମହଲ

ଚୌଧୁରୀ ବଜାର, କଟକ

....

ଆଗାମୀ ସଂଖ୍ୟାରେ

ଯାହାଙ୍କ ଲେଖନୀରୁ ଆପଣ ପଢ଼ିଥିଲେ ସୋହାଗ ସିନ୍ଦୂର
ସେଇ ଦିବାକର ବେହେରାଙ୍କ ନବତମ ଉପନ୍ୟାସ

ଜନ୍ମ ଜନ୍ମର ସାଥୀ

ତାର ଦୁଃଖ ହସର ଢେଉରେ ଆପଣ ମଧ୍ୟ ଭାସିଯିବେ !

ଗର୍ଭିଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଗର୍ଭସ୍ଥ ଶିଶୁକୁ
ନିରାପଦରେ ରଖିବା ପାଇଁ —

*

ସୁଖ ପ୍ରସବ

*

ତିନି ପ୍ରକାର ଔଷଧ ଥାଇ ଏକ ବାକ୍ସକୁ ଟ ୩୯
ପ୍ରାପ୍ତି ସ୍ଥାନ—**ଲେଡ଼ି ଡାକ୍ତର ସରସ୍ୱତୀ ଦେବୀ** ଏଚ୍. ଏମ୍. ବି
ବାଲୁବଜାର, ବିଶ୍ୱନାଥ ଲେନ୍, କଟକ—୨

୦/୧୫୭

ଦୁଇଧାର ରକ୍ତ

(ରହସ୍ୟ ଉପନ୍ୟାସ)

ନଂ ୦।୧୫୭
ତା ୨.୫.୮୧

ଯୋଗେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ମହାନ୍ତି

ମଳୟ ପ୍ରକାଶନୀ
ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ—୨

୧୯୫୭ର ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ ଅଫ୍ ନିଉଜ୍ ପେପର୍ସ
(ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ) ନିୟମ ଅନୁସାରେ

ମଳୟର ବିବରଣୀ

ଚତୁର୍ଥ ଫର୍ମ

ଅଷ୍ଟମ ଧାରା

୧ । ପ୍ରକାଶ ସ୍ଥାନ.........................ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ—୨

୨ । ପ୍ରକାଶ ସମୟ.........................ପ୍ରତି ମାସର ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହ

୩ । ମୁଦ୍ରାକର, ପ୍ରକାଶକ ଓ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ନାମ : ବାମନଚରଣ ଦାସ

ଜାତୀୟତା.............ଭାରତୀୟ

ଠିକଣା.................ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ—୨

୪ । ସତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀଙ୍କ ନାମ.........ବାମନ ଚରଣ ଦାସ

ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ—୨

ଆମ୍ଭେ ଶ୍ରୀ ବାମନ ଚରଣ ଦାସ ଏତଦ୍ୱାରା ଘୋଷଣା କରୁଅଛୁ କି ଉପର୍ଯ୍ୟୁକ୍ତ ବିବରଣୀମାନ ସତ୍ୟ ବୋଲି ଆମ୍ଭର ବିଶ୍ୱାସ ଓ ହୃଦ୍‌ବୋଧ ହେଉଅଛି ।

ବାମନ ଚରଣ ଦାସ

ତା ୨୮।୨।୭୨

ପ୍ରକାଶକ, ମଳୟ

"ତୁମର ମୁହଁ ଉପରେ ସେଇ କଟାଦାଗଟା । ସୁଏଜ କେନାଲ୍ ପରି ଓଠଠାରୁ କାନପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବି ଯାଇଛି । କି ଭୟଙ୍କର! ସୁନ୍ଦର ରେଖେଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାବେଳେକେ ବିକୃତ କରି ଦେଇଛି । ବୋଧହୁଏ ଜୀବନରେ କେବେ ଭାଲୁ ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ିଥିଲ । ନହେଲେ ଏପରି ଗଭୀର କ୍ଷତ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ।...ନୀରବ ରହିଲ କାହିଁକି? ବୋଧହୁଏ ତୁମର ମନ ଉପରେ ଆଘାତ କଲି ।"

"ଠିକ୍ ତା ନୁହେଁ । ସେଇ ଦାଗଟା ଯୋଗୁଁ ଆଜକୁ ସତର ବର୍ଷ ହେଲା ମୁଁ ଦର୍ପଣରେ ମୁହଁ ଦେଖେ ନାହିଁ । ପାଣି ଭିତରେ ନିଜର ପ୍ରତିବିମ୍ବ ଦେଖିଲେ ଭୟ ଲାଗେ । ଭଗବାନଙ୍କୁ ଡାକେ, ଯେପରି ସେଇ ଦାଗଟା ମୋର ସ୍ମୃତି ଭିତରୁ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇଯାଏ । ଦାଗଟା କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲେ ମୋର ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ହୋଇଆସେ । ଅନୁଭବ କରେ ଯେପରି ମୋର ସଂଜ୍ଞା ଲୋପ ହୋଇ ଯାଇଛି । ମସ୍ତକ ହୀନ ଭାବରେ ଯେବେ ଲୋକ ବଞ୍ଚି ରହୁଥାଆନ୍ତା, ତାହେଲେ ମୁଣ୍ଡଟା କାଟି ଫୋପାଡ଼ି ଦେବା ନିମନ୍ତେ ମୁଁ କୁଣ୍ଠା ବୋଧ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।"

"କଣ କହୁଛ ? ମୁଁ ଠିକ୍ ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ ।"

"ଠିକ୍ କହୁଛି । ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପ ଲୋକଙ୍କୁ ମୁଁ ସେକଥା କହିଛି । ଅନେକ ବୁଝି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଯେଉଁମାନେ ବୁଝନ୍ତି ସେମାନେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।"

"ତାହେଲେ ତୁମେ କହୁଛ ସେଇ ଦାଗଟା ପଛରେ—"

ପାଠ ଯୋଷୀଙ୍କ କଥାରେ ବାଧା ଦେଇ ତରଫଦାର କହିଲେ, "ହଁ ହଁ, ସେଇ ଦାଗଟା ପଛରେ ଅଛି ଗୋଟାଏ ଇତିହାସ, ଯେପରି ବିରାଟ ସେହିପରି ରୋମାଞ୍ଚପୂର୍ଣ୍ଣ । ପିଲାଦିନେ ବୁଢ଼ୀମା ଠାରୁ ଶୁଣିଥିଲି—'ରଜାପୁଅ ଜଙ୍ଗଲରେ ଏକା । ସନ୍ଧ୍ୟାର ଅନ୍ଧକାର ନିବୁଜ ହୋଇ ଆସିଲା । ଅଦୂରରେ ଧୁ ଧୁ ହୋଇ ନିଆଁ ଜଳୁଛି । ବାଳମୁକୁଳା କରି ବସିଛି ଅସୁରୁଣୀ । ତାଳଗଛପରି ଦାନ୍ତ, କୁଲା ପରି କାନ, ଗୋଟାଏ ଗୋଡ଼ ନିଆଁ ଭିତରେ ।' ସେ କାହାଣୀ ମଧ୍ୟ ମୋ ମନରେ ଏପରି ରୋମାଞ୍ଚ ସୃଷ୍ଟି କରି ନଥିଲା ।" ନୀରବ ହେଲେ ତରଫଦାର ।

ଆବେଗ ଭରା କଣ୍ଠରେ ପାଠଯୋଷୀ କହିଲେ, "ତା ଠାରୁ ରୋମାଞ୍ଚ ପୂର୍ଣ୍ଣ, କଳ୍ପନାଠାରୁ ବାସ୍ତବତା କେବେହେଲେ ବେଶୀ ରୋମାଞ୍ଚ ସୃଷ୍ଟି କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ହେଉନାହିଁ ।"

ନୈରାଶ୍ୟଭରା କଣ୍ଠରେ ତରଫଦାର କହିଲେ, "ଅନୁସନ୍ଧିତ୍ସୁ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ପ୍ରଥମେ ତୁମେ ବୁଝି ପାରିଲ ନାହିଁ । ପୁଣି କହୁଛ ବିଶ୍ୱାସ ହେଉ ନାହିଁ । ନୀରବ ରୁହ । ଦାଗଟାର ଲମ୍ବ ଚାରି ଇଞ୍ଚ । କିନ୍ତୁ ତା ଭିତରେ ଗୃହବିବାଦର ରୋମାଞ୍ଚ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି । ଗୋଟାଏ ଜୀବନ୍ତ ବିଭୀଷିକାର ମୂକସାକ୍ଷୀ ରୂପେ ସେ ତିଷ୍ଠି ରହିଛି ।

ପାଠଯୋଷୀଙ୍କ ମନର ଉଦ୍‌ବେଗ ଦୁଇଗୁଣ ବଢିଗଲା । ନମ୍ର କଣ୍ଠରେ ତରଫଦାରଙ୍କୁ କହିଲେ, "ମୋତେ ସେହି ଜୀବନ୍ତ

ବିଭୀଷିକାର ଜ୍ୱଳନ୍ତ କାହାଣୀ ଶୁଣାଅ, ନହେଲେ ମୁଁ ଏଠୁ ଉଠିବି ନାହିଁ ।"

ପାର୍ଥଘୋଷଙ୍କର ଅନୁରୋଧ ତରଫଦାର ଭାଙ୍ଗି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଅନୁଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକ ମନରେ ତାଙ୍କର ଭୟ ସଞ୍ଚାର କରୁଥିଲା । ଲଣ୍ଠନଟି ତେଜ ଦେଇ ସେ ବାହାରକୁ ଚାହିଁଲେ । ଗାଢ଼ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ସିମେଣ୍ଟ ଚଟାଣଟି ବି ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ । ଦ୍ୱାର ବନ୍ଦକରି ତରଫଦାର କହିଲେ, "ତେବେ ଶୁଣ ।

ଯୌବନରେ ମୋର କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଖରାପ ଅଭ୍ୟାସ ଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକର ସଜ୍ଞା ମୁଁ ତୁମକୁ ବୁଝାଇ ପାରିବି ନାହିଁ । ସେଥି-ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଟି ଉଲ୍ଲେଖ ଯୋଗ୍ୟ । ଜଙ୍ଗଲରେ ଏକା ବୁଲି ଶିକାର କରିବା । ଆଉ ଯେକୌଣସି ବିଷୟରେ ଅନୁସନ୍ଧିତ୍ସୁ ହେବା । କେତେଥର ଯେ ମୁଁ ମରଣ ଦୁଆରୁ ଫେରି ଆସିଛି ସେକଥା ଶୁଣିଲେ ତୁମେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବ ନାହିଁ । କହିବାକୁ ଗଲେ ମୋ ଜୀବନଟା ଘଟଣାବହୁଳ ଥିଲା । ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡ଼ିଆ ପରି ମୋ ଜୀବ-ନର ପୃଷ୍ଠା ଲେଉଟେଇ ଗଲେ, ତୁମେ ପାଇବ, ରୋମାଞ୍ଚ, ରହସ୍ୟ, ଇତ୍ୟାଦି, ଇତ୍ୟାଦି । ଆସାମର ଚା ବଗିଚାରେ ମୁଁ ସେତେବେଳେ ଚାକିରି କରୁଥାଏ । ବୟସ ଉଣେଇଶ କିମ୍ବା କୋଡ଼ିଏ ହେବ । ଅବଶ୍ୟ ମୋର ବିବାହ ହୋଇ ନଥିଲା । ମାସକୁ ପ୍ରାୟ ତିନିଶହ ଟଙ୍କା ପାଉଥାଏ । ସୁରୁଖୁରୁରେ ଦିନ କଟିଯାଏ । ସପ୍ତାହରେ ଦୁଇ ତିନିଦିନ ମୋତେ ଅଫିସରୁ ଗରହାଜର ରହିବାକୁ ପଡ଼େ । ମ୍ୟାନେଜର ବିରକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି । ତାକିଦ୍ ପରେ ତାକିଦ୍ କରନ୍ତି । ଚାକିରିରୁ ବରଖାସ୍ତ କରି ଦେବାର ଭୟ ଦେଖାନ୍ତି । ମୁଁ କ୍ଷମା ମାଗି ନିଏ । କିନ୍ତୁ ସେଇ ବଦ ଅଭ୍ୟାସଟାକୁ ସୁଧାରି ପାରେ ନାହିଁ ।

ପ୍ରତି ସପ୍ତାହରେ ବୋଉଠାରୁ ଦୁଇଖଣ୍ଡ ଚିଠି ପାଏ । ପ୍ରତି ଚିଠିରେ ଅଭିଯୋଗ । 'ଦୁଇ ମାସ ଛୁଟିନେଇ ଆ । ଯେବେ ଛୁଟି ନମିଳୁଛି ତେବେ ଚାକିରି ଛାଡ଼ିଦେଇ ଚାଲିଆ । ମୁଁ ଆଉ କେତେଦିନ ବଞ୍ଚିବି, ତତେ ହାତକୁ ଦିହାତ କରିଦେଲେ ମୋ ଘର ପୂରିଯିବ ।'

ବୋଉର ଚିଠି ଆବେଗଭରା ହୃଦୟରେ ପଢ଼େ । ମାତୃଭକ୍ତିରେ ହୃଦୟ ଉଛୁଳି ଉଠେ । ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁର ହୁଏ । କିନ୍ତୁ ଘରକୁ ଆସିବା ହୁଏନି । ଆସାମର ଘନ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ବିନିଦ୍ର ରଜନୀ କଟେ । ମୋର ନିଃସଙ୍ଗ ଜୀବନର ସାଥୀ ବନ୍ଧୁକ ଦୁଇଟିର ଅନୁରକ୍ତି ତଳେ ମା'ର ମମତା ମଳିନ ହୋଇଆସେ । ଶିକାର କରେ । କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବ, ମୁଁ ମାଛ ମାଂସ ଖାଏନା । ଶିକାର ମାଂସର ଅଧିକାଂଶ ଭାଗ ମାନେଜର ମି. ସ୍ମିଥ୍‌ଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଏ । ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ମୋତେ ନିଜର ପୁଅଠାରୁ ଅଧିକ ସ୍ନେହ କରନ୍ତି ।

ମୁଁ ବୋଧହୁଏ ଠିକ୍ ମନେକରି ପାରୁଛି । ଜୁନ୍ ମାସର ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହ । ଆସାମର ଦୁର୍ଭେଦ୍ୟ ପାହାଡ଼ଶ୍ରେଣୀ ଓ ଶ୍ୟାମଳ ବନାନୀ ଉପରେ ବର୍ଷା ନଇଁ ଆସିଥାଏ । ଗେରୁଆ ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ ବ୍ରହ୍ମପୁତ୍ରର ଗୋଳିଆ ଜଳ ସମ୍ଭାର । ଅବିରାମ ବୃଷ୍ଟି ଭିତରେ ପଦାକୁ ବାହାରିବା ଅସମ୍ଭବ ହୋଇଉଠେ । ବୋଉଠାରୁ ପୁଣି ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ପାଇଲି । ସପ୍ତାହରେ ତ ଦୁଇଖଣ୍ଡ କରି ଚିଠି ପାଉଛି । ତେଣୁ ବୋଉର ଚିଠି ଉପରେ ମୁଁ ବେଶୀ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଏ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏଥର ଅନୁରୋଧ କିମ୍ବା ଅଭିଯୋଗରେ ଚିଠିର ପଂକ୍ତି ଗୁଡ଼ିକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ । ବୋଉ ଶକ୍ତ ବେମାର । ବଞ୍ଚିବାର ଆଶା ନାହିଁ । ବସିଲା ଠାରୁ ଉଠିଯିବାକୁ ହେବ । ଆଖିରେ ଲୁହ ଆସିଲା । ଜନ୍ମଦାତ୍ରୀ ସେ ।

ମୁଁ ତାର ସମସ୍ତ ଅନୁରୋଧ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରୁଛି । ଏଥର ପାରିବି ନାହିଁ । ଛୁଟି ଦରଖାସ୍ତଟିଏ ଧରି ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଂଚିଲି । ମାନେଜର ମୋତେ ଚିହ୍ନି ଯାଇଥିଲେ । ଅଳ୍ପ ହସି ଉଠି କହିଲେ, ଜଙ୍ଗଲ କେଉଁଠିକାର ! ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ରହୁନା କାହିଁକି ? କିନ୍ତୁ ସାବଧାନ, ଏଇ ମାତ୍ର ବର୍ଷା ଋତୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ଜଙ୍ଗଲରେ ସାପ, ଜୋକ ଓ ଭାଲୁଙ୍କର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ ଖୁବ୍ ବେଶୀ । ଏ ସମୟରେ ଜଙ୍ଗଲକୁ ନଯିବାଟା ଭଲ ।

ନିରାଶ ହେଲି ନାହିଁ । ସୁବୋଧ ଶିଶୁଟି ପରି ସାହେବଙ୍କୁ ମୋର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଟା ବୁଝାଇ ଦେଲି । ଛୁଟି ମିଳିଲା । କିନ୍ତୁ ସାହେବଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ହେଲା ନାହିଁ । ଡ୍ରାଇଭରକୁ ଡାକି ସେ ଆଦେଶ ଦେଲେ, ମୋତେ ଯେପରି ଷ୍ଟେସନରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦିଏ । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ, ମୁଁ ଟ୍ରେନରେ ଉଠିବି, ଟ୍ରେନ ଛାଡ଼ିବ, ତା'ପରେ ସେ କାର୍ ଧରି ଫେରିବ ।

ପରଦିନ ସକାଳ ଛଅଟାରେ ଟ୍ରେନ । ଜିନିଷପତ୍ର ସଜାଡ଼ିବାରେ ମୁଁ ବ୍ୟସ୍ତ । ବନ୍ଧୁକ ଦୁଇଟାକୁ ଭଲ ରୂପେ ସଫା କରି ସାଇତି ରଖିଲି । ବାହାରେ କୋଳାହଳ ଶୁଣି ଉଠି ଆସିଲି । ରାସ୍ତା ଉପରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଲୋକ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଛନ୍ତି । ବାଳକ ବାଳିକାଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ବେଶୀ । ସେମାନେ ଯେପରି କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଆକର୍ଷଣୀୟ ବସ୍ତୁ ଦେଖିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ମନରେ କୌତୁହଳ ଜାତ ହେଲା । ରାସ୍ତା ଉପରକୁ ଆସିଲି । ପ୍ରଥମେ ମନେ ହେଲା ଲୋକଟା କୁକୁର ଛୁଆଟାକୁ ଧରିଛି । ପାଖକୁ ଗଲି । ବାଃ, କି ସୁନ୍ଦର ଭାଲୁ ଛୁଆ ! ଜୀବନର ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ଶିକାରରେ କଟାଇଛି । ରାତିରାତି ନିଶାଚର ପରି ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲିଛି । କିନ୍ତୁ ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଭାଲୁ ଛୁଆଟିଏ ମୋ ଆଖିରେ କେବେ ହେଲେ ପଡ଼ି

ନଥିଲା । ଦେହର ରଙ୍ଗ ଧୂସର, କପାଳରେ ଧଳା ଚନ୍ଦ୍ର । ଆଷାଢ଼ ମେଘ ତଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣ ଉଙ୍କି ମାରିଲା ଭଳି ବୁଇ ଓଠ ଭିତରୁ ଧଳା ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ିକ ଚକ୍ ଚକ୍ ମାରୁଛି । ଭାରି ଲୋଭ ହେଲା । ଲୋକଟାକୁ ପଚାରିଲି, ବିକିବୁ ?

ଦେଖାତର ଭାବରେ ଲୋକଟା ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଦେଲା । ଭାବିଲି, ବୋଧହୁଏ ଶୁଣି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ପଚାରିଲି, ଏ, ବିକିବୁ ?

ଏଥର ଲୋକଟାର ମୁହଁରେ ବିରକ୍ତିର ଭାବ । ରୁକ୍ଷ କଣ୍ଠରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା, ତୋ ବାପ କିଣିଥିଲା ?

ନୀରବରେ ଫେରି ଆସିଲି । ରାତିରେ ନିଦ ହେଲା ନାହିଁ । ଭାଲୁ ଛୁଆଟା ଯେପରି ମୋ ହୃଦୟକୁ ଚହଲାଇ ଦେଇଥିଲା । ମନର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଂଶକୁ ଅଧିକାର କରି ବସିଥିଲା ସେଇ ଭାଲୁ ଛୁଆଟା । ନାଁ, ମୋର ଠିକ୍ ସେହିପରି ଗୋଟାଏ ଛୁଆ ଦରକାର । ଭାବିଲି, ମା'ତ ବେମାର ଅଛି, ମୁଁ ଗଲେ ଅଧିକ କଣ କରିବ ? ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କଲି । କିନ୍ତୁ ମାନେଜରଙ୍କର ଆଦେଶ, ଟ୍ରେନ ଛାଡ଼ିଲେ ଡ୍ରାଇଭର କାର ଧରି ଫେରିବ ।

ପରଦିନ ପ୍ରତ୍ୟୁଷରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲି । ଓଃ, କି ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ! ବର୍ଷା ସାଙ୍ଗକୁ ଜମି ଆସୁଥାଏ ଥଣ୍ଡା ପବନ । ଚରମ ସତର୍କତା ସହିତ ଡ୍ରାଇଭର କାର୍ ଚଳାଇଥାନ୍ତି । ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଦୁର୍ଘଟଣାରୁ ରକ୍ଷା ମିଳିଗଲା । ଆଉ ଚାରି ଇଞ୍ଚ ଡାହାଣକୁ ଯାଇଥିଲେ ଶହେ ଫୁଟ ତଳେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଖାତ ଭିତରେ ଆମେ ଖସିପଡ଼ିଥାଆନ୍ତୁ । ଷ୍ଟେସନରେ କାର୍ ପହଂଚିଲା । ଗାଡ଼ି ଛାଡ଼ିବାର ପ୍ରଥମ ଘଣ୍ଟି ବାଜିଲା । ଝଡ଼ର ବେଗ ବଢ଼ି ଚାଲିଥାଏ । ଡ୍ରାଇଭର ହାତକୁ ଦଶଟି ଟଙ୍କା ଗୁଞ୍ଜି ଦେଇ କହିଲି, ଦେଖୁଛତ, ଝଡ଼ର ବେଗ ଯେପରି

ବଢ଼ି ଚାଲିଛି ଆଜ କେତେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ ଷ୍ଟେସନରୁ ଫେରିବା ଅସମ୍ଭବ ହୋଇ ପଡ଼ିବ । ଟ୍ରେନ ଛାଡ଼ିବାକୁ ଆଉ ଗ୍ର କୋଡ଼ିଏ ମିନିଟ ବାକି । ବୃଥାରେ କାହିଁକି ଅପେକ୍ଷା କରିବ ?

ଡ୍ରାଇଭର ଅଡୁଆରେ ପଡ଼ିଲା । ଝଡ ବେଗରେ ନଇଁ ଆସୁଥିବା ଇଉକାଲିପଟସ୍ ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖି ସେ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ଉଠିଲା ।କେତେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ କାର୍‌ଟି ଚଳାଇ ସେ ଫେରିଗଲା ।

ସେଇ ହାଲୁ ଛୁଆଟା ମୋର ମନ ଭିତରେ ବାରମ୍ବାର ଉଙ୍କି ମାରୁଥାଏ । ଯେଉଁ ଆଡକୁ ଅନାଏ ମୋତେ ଶହ ଶହ ହାଲୁ ଛୁଆ ଦେଖାଯାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏପରି ଝଡ ବୃଷ୍ଟି ବିକ୍ଷୁବ୍ଧ ଦିନରେ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରକୁ ଯିବି କିପରି ? ହତାଶ ହୋଇ ବିଶ୍ରାମା- ଗାର୍ ଭିତରେ ବସି ରହିଲି । କହିଲେ ମିଛ ବୁଝିବ, ଘଣ୍ଟାଏ ଭିତରେ ମୁଁ ଆଠ କପ୍ ଚା ଖାଇଛି । ତଥାପି ମନର ଉତ୍ତେଜନା କମିଲା ନାହିଁ । କାମାକ୍ଷା ଦେବୀଙ୍କୁ ଭୋଗ ଯାଚି ବସି ରହିଲି । ଆସାମରେ ଘଡ଼ିକେ ଘୋଡା ଛୁଟେ । କ୍ଷଣକୁ କ୍ଷଣ ପାଗ ବଦଳି ଯାଏ । ସକାଳର ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ଦେଖି ଦିନଟି କିପରି ରହିବ କହିବା ସହଜ ନୁହେଁ ।

ପ୍ରାୟ ଏଗାରଟା ହେବ । ଝଡ଼ର ବେଗ କମି ଆସିଲା । ଧର୍ମଘଟରେ ଯୋଗ ଦେଲା ଅବିରାମ ବୃଷ୍ଟି । ସେତେବେଳେ ମୋର ମନର ଆନନ୍ଦ ଅବର୍ଣ୍ଣନୀୟ । ନିକଟସ୍ଥ ହୋଟେଲରେ ଦିବା ଭୋଜନ ସାରି ଲକ୍ଷ୍ୟହୀନ ଭାବରେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲି । କାନ୍ଧ ଦୁଇଟିକୁ ଆଶ୍ରୟ କରି ଝୁଲି ପଡ଼ିଥାଆନ୍ତି ମୋର ଦୁଇଟିଯାକ ବନ୍ଧୁକ । ପିଠିରେ ଓ୍ୱାଟରପ୍ରୁଫ୍ ବ୍ୟାଗ ଭିତରେ କେତୋଟି ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ଜିନିଷ । ଜଙ୍ଗଲର ପିଚ୍ଛିଳ ପଥ ଉପରେ ଚାଲିଛି ମୁଁ ଏକା ।

ଆସାମର ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ସୁବିଧା ଅଛି । କାଠ ତିଆରି ଛୋଟ ଛୋଟ ବିଶ୍ରାମ ଘର ଅଛି । ଲୋକେ ନିଜର ପରିବାର ଧରି ସେହି ଘରଗୁଡ଼ିକରେ ବାସ କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ଦୁଇଟି କୋଠରୀ ଖାଲି ରଖି ଥାଆନ୍ତି । ଅଳ୍ପ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟରେ ଯେ କୌଣସି ଲୋକ ସେଠାରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଇପାରେ । ପ୍ରାୟ ଛ’ ମାଇଲ ଗଲା ପରେ ମୁଁ କ୍ଲାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲି । ରାସ୍ତାର ଦୁଇ କଡ଼ରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଅକର୍ମଶୀଳା । ଅଦୂରରେ ସାଗୁଆନ ଜଙ୍ଗଲ । ଫିରିକି ଫୁଲର ସୁବାସ ମୋର କ୍ଲାନ୍ତିକୁ କିଛିତ ଦୂର କରୁଥାଏ । ମୋର ଗତିରୋଧ ହେଲା । ଆଗରେ ନାଳ । ପୂର୍ଣ୍ଣଗର୍ଭା ତଟିନୀ ଅପେକ୍ଷା ସ୍ରୋତ ପ୍ରଖର । ଦୁଇ ପାଖରେ ଲମ୍ବି ଯାଇଛି ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ପାର୍ବତ୍ୟ ପଥ । ଉପରକୁ ଚାହିଁଲେ ଆଖି ପାଏନା । ପାହାଡ଼ର ଚୂଳ ଉପରେ ଚରି ଯାଉଛି ମେଘ । ପୂର୍ବକୁ ଲମ୍ବି ଯାଇଥିବା ପଥ ଟିକିଏ ପ୍ରଶସ୍ତ । ସେଇ ରାସ୍ତାଟି ଧରି ଚାଲିଲି । ପ୍ରାୟ ଏକ ମାଇଲ ଗଲା ପରେ ମୁଁ ଗୋଟିଏ କାଠ ତିଆରି ଘର ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲି । ଘରଟି ବିଶେଷ ବଡ଼ ନହେଲେ ମଧ୍ୟ ସୁଦୃଶ୍ୟ । ସମ୍ମୁଖରେ ଉଦ୍ୟାନ । ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ଗୋଲାପ ଫୁଲରେ ଉଦ୍ୟାନଟି ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଫାଟକ ନିକଟରେ ଜଣେ ପ୍ରୌଢ଼ଙ୍କୁ ଠିଆ ହୋଇଥିବାର ଦେଖିଲି । ପରିଧାନ ଖଣ୍ଡିଏ ମାତ୍ର ଲୁଙ୍ଗି । ଅନାବୃତ ଦେହ । ଖାସି ଜାତିର ଲୋକ ନିଶ୍ଚୟ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି । ଏପରି ଥଣ୍ଡା ପାଗରେ ଲୋକଟା ଫୁଙ୍ଗୁଳା ଦେହରେ ଠିଆ ହୋଇଛି କିପରି ? ନିକଟକୁ ଗଲି ।

ମୁଁ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରୌଢ଼ ମୋତେ ନମସ୍କାର ଜଣାଇଲେ । ପ୍ରତିନମସ୍କାର ଜଣାଇ ପାରିଲି ନାହିଁ । କାରଣ ମୋତେ ସମୟ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ପ୍ରୌଢ଼ଙ୍କର ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣି ସ୍ତବ୍ଧ ହେଲି । ଆବେଗଭରା କଣ୍ଠରେ ସେ କହିଲେ, ତୁମର ପୋଷାକ ଦେଖି

ମନେ ହେଉଛି, ତୁମେ ଜ୍ୱରରେ ପିଡ଼ୀତ । ମୁଣ୍ଡର କେଶରୁ ଜଣା ପଡ଼େ ତୁମେ ଜଣେ ପର୍ଯ୍ୟଟକ । କାନ୍ଧ ଦୁଇଟି ସୂଚାଇ ଦେଉଛି ତୁମେ ଜଣେ ଶିକାରୀ । କପାଳର ଶିରା ଉପନୋଟି ଯାକରୁ ତୁମେ ଜଣେ ଅସ୍ଥିର ଯୁବକ ବୋଲି ପରିଚୟ ଦେଉଛି । ନିକଟକୁ ଆସି-ବାରୁ ବୁଝି ପାରୁଛି ତୁମର ଆଶ୍ରୟ ଆବଶ୍ୟକ । ହା, ହା, ହା, ।

ପ୍ରୌଢ଼ ହସି ଉଠିଲେ । ଅଦୂରସ୍ଥ ସାଗୁଆନ ବଣରୁ ସେହି ହସର ପ୍ରତିଧ୍ୱନି ଫେରି ଆସିଲା । ମୋତେ ଦେଖି କାହିଁକି ସେ ଏପରି ଟିପ୍ପଣୀ ଦେଲେ ଠିକ୍ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ । କେତେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ ବୁଝି ପାରିଲି ସେ କାହିଁକି ଏପରି ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଲେ । ମୋର ଓ୍ୱାଟରପ୍ରୁଫ୍ ଭିତରୁ ପଶମର ପରିଚ୍ଛଦ ବାହାରକୁ ଦେଖା ଯାଉଥିଲା, ତେଣୁ ସେ ମନେ କଲେ ମୁଁ ଜ୍ୱର ରୋଗରେ ପିଡୀତ । ମୋର ମୁଣ୍ଡର ବାଳ ନୁଖୁରା ଓ ଅସଂଯତ ଥିଲା । ସାଧାରଣତଃ ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନେ ତେଲ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ନାହିଁ । ତେଣୁ ପ୍ରୌଢ଼-ଙ୍କର ଏପରି ଏକ ବିକୃତ ଧାରଣା ହେଲା । କାନ୍ଧରେ ବନ୍ଧୁକ ଦୁଇଟିକୁ ଦେଖି ସେ ସ୍ଥିର କରି ନେଲେ ମୁଁ ଜଣେ ଶିକାରୀ । ଆଉ ସୂକ୍ଷ୍ମ ବୁଦ୍ଧିରେ ସେ ମୀମାଂସା କଲେ, କପାଳରେ ଯେତେବେଳେ ଶିରା ଉପନୋଟି ପରିସ୍ଫୁଟ ହୋଇ ଉଠିଛି, ମୁଁ ବହୁତ ସମୟ ଭାବନାଶକ୍ତି ରହୁଥିବ । ତେଣୁ ହୃଦୟ ଅସ୍ଥିର ହେବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ଶେଷ କଥାଟା ଅତି ସହଜ । ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯେତେବେଳେ ଗଲି, ମୋର ଆଶ୍ରୟ ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ଭାବି ନେବା ଅସ୍ୱାଭାବିକ ନୁହେଁ । ବାଃ, କି ସୁନ୍ଦର ସଜ୍ଞା ! କାଲି ବୈଦ୍ୟ ଓ ରୋଗୀ କଥା ମୋର ମନେ ପଡ଼ିଲା ।

କିଛି କହିବାକୁ ଯାଉଛି । ଜଣେ ଯୁବତୀ ମୋତେ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇଲେ । ଦେହର ରଙ୍ଗ ଗୋରା । ସୁନ୍ଦର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ । ପ୍ରୌଢ଼ଙ୍କର

କନ୍ୟା ହେବେ ନିଶ୍ଚୟ । ପ୍ରତିନମସ୍କାର ଜଣାଇଲି । ନିମ୍ନ କଣ୍ଠରେ ଯୁବତୀ ପଚାରିଲେ, ଆପଣଙ୍କର ଆଶ୍ରୟ ଆବଶ୍ୟକ ?

ମୁଁ କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲି । ତେଣୁ ସେଦିନଟି ଆଶ୍ରୟ ନେବା ନିମନ୍ତେ ମୋର ଇଚ୍ଛା ଥିଲା । ସଂକ୍ଷେପରେ 'ହଁ'ଟିଏ ଜଣାଇ ନୀରବ ହେଲି । ଯୁବତୀ ଆଗେ ଆଗେ ଚାଲିଲେ । ମୁଁ ତାଙ୍କର ଅନୁଗମନ କଲି । ପ୍ରୌଢ଼ ଅବିଚଳିତ । ସେ ପାଦେ ହେଲେ ଫାଟକ ନିକଟରୁ ଘୁଞ୍ଚିଲେ ନାହିଁ । ପଛରୁ ଶୁଣି ପାରିଲି ତାଙ୍କର ସେହି ଛନ୍ଦହୀନ ହସ—ହା, ହା, ହା ।

ଯୁବତୀ ମୋତେ ଗୋଟିଏ କୋଠରୀ ଦେଖାଇ ଦେଲେ । କୋଠରୀଟି ଛୋଟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସୁସଜ୍ଜିତ । କାଠ ନିର୍ମିତ କାନ୍ଥରେ କେତେ ଖଣ୍ଡ ଜଙ୍ଗଲର ଛବି । ଅଳ୍ପ ଆସବାବ ପତ୍ର । ବୁଝିଲି ମୋର କିଛି ଅସୁବିଧା ହେବ ନାହିଁ । ମଗ୍‌ରେ ମୋର ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ଗରମ ପାଣି ରଖି ଦେଇ ଯୁବତୀ ବାହାରି ଗଲେ । ପରିଚ୍ଛଦ ଖୋଲି ମୁହଁ ହାତ ଧୋଇ ନେଲି । ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗିଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ଆସିଲା ଚା । ଯୁବତୀଙ୍କର ପୂନର୍ବିଭବ ଦେଖି ବୁଝି ପାରିଲି ସେମାନେ ଦରିଦ୍ର । ତେଣୁ ଚାକର ଚାକରାଣୀ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ଅକ୍ଷମ ।

କୌତୁହଳ ଦମନ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଯୁବତୀ କୋଠରୀରୁ ବାହାରି ଯାଉଥିଲେ । ପଚାରିଲି, ଆପଣଙ୍କର ପିତାଙ୍କର ମାନସିକ ବିକୃତି ଅଛି କି ?

ଯୁବତୀଙ୍କର ମୁହଁ ନାଲି ହୋଇ ଉଠିଲା । କେତେକ ସମୟ ନୀରବ ରହି ସେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, ପ୍ରୌଢ଼ ମୋର ପିତା ନୁହଁନ୍ତି, ସ୍ୱାମୀ । ଗତ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ହେଲା ମୁଁ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଅଛି । ସେ ବଡ଼ ଦୟାଳୁ । ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ପୁଅ ଦିନେ ଶିକାର କରିବାକୁ

ଯାଇଥିଲା । ଜଙ୍ଗଲରୁ ଫେରିଲା ନାହିଁ । ପରଦିନ ତାର ଅବିକୃତ ମୁହଁ ଓ କେତେ ଖଣ୍ଡ ଅସ୍ଥି ଜଙ୍ଗଲରେ ମିଳିଲା । ତାକୁ ବାଘ ଖାଇ ଯାଇଥିଲା । ସେଇଦିନୁ ମୋର ସ୍ୱାମୀ ଫାଟକ ନିକଟରେ ଠିଆ ହୋଇ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଚାହିଁ ରହନ୍ତି । କେହି ଡାକିଲେ ବିରକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ।

ଲଜ୍ଜିତ ହେଲି । ଯୁବତୀଙ୍କ ନିକଟରେ କ୍ଷମା ଭିକ୍ଷା କଲି । ତରତରରେ କୋଠରୀ ଛାଡ଼ି ସେ ଚାଲିଗଲେ । ବାହାରକୁ ଅନାଇଲି । ଠିକ୍ ପୂର୍ବ ପରି ପ୍ରୌଢ଼ ଫାଟକ ନିକଟରେ ଠିଆ ହୋଇ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଚାହିଁଥିଲେ ।

ରାତ୍ରି ଭୋଜନ ବେଳେ ପ୍ରୌଢ଼ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ବ୍ୟବହାରରେ ମୁଁ କୌଣସି ଅସ୍ୱାଭାବିକତା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲି ନାହିଁ । କେବଳ ସେ ଏତିକି କହିଲେ, ଭ୍ରମଣକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଆମେ ଖୁବ୍ କମ୍ ପଇସା ନେଉ ।

ଆକାଶ ମେଘମୁକ୍ତ । ଝରକା ବାଟ ଦେଇ ଚନ୍ଦ୍ରାଲୋକ ମୋର କୋଠରୀ ଭିତରେ ଝରି ପଡ଼ୁଥିଲା । ଯୁବତୀ ଭଦ୍ର ମହିଳା ମୋର ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ଦୁଇଟି କମ୍ବଳ ଦେଇ ଯାଇଥିଲେ । ବିଶେଷ କ୍ଳାନ୍ତ ହେତୁ ମୁଁ ଗାଢ଼ ନିଦ୍ରା ମଗ୍ନ ହେଲି । ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଆର୍ଦ୍ରତା ଟିକିଏ କମ୍ ଥିଲା ।

ହଠାତ୍ ମୁଁ ଶୋଇଥିବା ତକ୍ତପୋଷ ଥରି ଉଠିଲା । କାଚ ଝରକାଗୁଡ଼ିକ ଅପ୍ରାକୃତିକ ଭାବରେ କମ୍ପି ଉଠିଲା । କୋଠରୀର ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଠ ଖଣ୍ଡ ଭିତରେ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଭୟଙ୍କର ବିସ୍ଫୋରଣ ଶବ୍ଦ । ମନେ କଲି, ପାର୍ବତ୍ୟ ପଥ ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ଡ଼ିନାମାଇଟ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ପଥର ଭଙ୍ଗା ଚାଲିଛି । ହଠାତ୍ ଯୁବତୀଙ୍କର ଆର୍ତ୍ତ ଚିତ୍କାର ମୋ କାନ୍‌ରେ ବାଜିଲା । ଘଟଣା କିଛି ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଘଣ୍ଟାକୁ ଚାହିଁଲି । ରାତ୍ରି ତିନଟା । ପୁଣି ସେହି

ଚିତ୍କାର । ଏଥର ସ୍ଥିର ହୋଇ ରହି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଦ୍ୱାର ଖୋଲି ବାହାରକୁ ଆସିଲି । ଭଦ୍ର ମହିଳା ବାରଣ୍ଡାର ଗୋଟିଏ ପାଖରୁ ଅନ୍ୟ ପାଖକୁ ଦ୍ରୁତ ବେଗରେ ଧାଁ ଧପଡ କରୁଥିଲେ । ମୋତେ ଭଙ୍ଗା କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, ସର୍ବନାଶ । ମୋର ସ୍ୱାମୀ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି । ନିର୍ବୋଧ ପରି ତାଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ରହିଲି । ସ୍ୱାମୀ ତାଙ୍କର ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି । କାହିଁକି ? ବିସ୍ଫୋରଣ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା । ନିଜର ଭୁଲ୍ ବୁଝି ପାରିଲି । ସେହି ଶବ୍ଦ ବିସ୍ଫୋରଣ ଜନିତ ନୁହେଁ । ମୋର ବନ୍ଧୁକର ଶବ୍ଦ । ସକାଳେ ଆସିବା ବେଳେ ବନ୍ଧୁକରେ ଗୁଳି ଭର୍ତ୍ତି ଥିଲା । ଖୋଲି ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ମୋର ମନେ ନାହିଁ ! କି ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ । ମୋ ବନ୍ଧୁକ ଦ୍ୱାରା ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବାର ଲାଳସା ପ୍ରୌଢ଼ଙ୍କର କାହିଁକି ହେଲା ? ସେହି ଆଦ୍ର ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ତଳେ ବି ମୋ ଦେହ ଝାଳରେ ବୁଡ଼ିଗଲା ।”

କଥାରେ ବାଧା ଦେଇ ପାଠଯୋଷୀ କହିଲେ, “ତାହାହେଲେ ତୁମେ ଜୀବନରେ ଗୁରୁତର ପାପ କରିଛ । ଜଣେ ଲୋକର ମୃତ୍ୟୁ ଓ ଗୋଟିଏ ଯୁବତୀର ବୈଧବ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ତୁମେ ଦାୟୀ ।”

ବିରକ୍ତ ହୋଇ ତରଫଦାର କହିଲେ, “ତୁମେ ଆଗ ଶୁଣ । କଥାଟା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ ହେଉଣୁ ଚଟ୍ କରି ଗୋଟାଏ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ପହଞ୍ଚିବା ତୁମର ଅଭ୍ୟାସଗତ । ଶୁଣ, ଝଟିଟି ଧରି କୋଠରୀ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କଲି । ବନ୍ଧୁକଟି ମୋର ଅସହାୟ ଅବସ୍ଥାରେ ଚଟାଣ ଉପରେ ପଡ଼ିଛି । ତଳକୁ ମୁହଁ ମାଡ଼ି ପଡ଼ିଛନ୍ତି ପ୍ରୌଢ଼ । କାଚ ଝରକାଟା ଭାଙ୍ଗି ଚୁରମାର ହୋଇ ଯାଇଛି । ଯୁବତୀଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ରହିଲି । ଦୃଷ୍ଟିରେ ତାଙ୍କର ଚରମ ଅସହାୟତା । ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ପରିସ୍ଥିତି ମୋତେ ଅସହ୍ୟ ବୋଧ ହେଲା । ପ୍ରୌଢ଼ଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ସାହସ ହେଲା ନାହିଁ ।

ଉତ୍‌କ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଲେ ଭଦ୍ରମହିଳା । ରୁକ୍ଷ କଣ୍ଠରେ ମୋତେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ, ଯାଉ ନାହାନ୍ତି କାହିଁକି ? ଶବ ସଂସ୍କାର କରିବାକୁ ହେବ ତ ?

ଯୁବତୀଙ୍କର ଏପରି କଥାରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି । ଚିକିତ୍ସା ପୂର୍ବରୁ ଶବ ସତ୍କାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ କାହିଁକି ? ପ୍ରୌଢ଼ଙ୍କର ନିକଟକୁ ଗଲି । ଶରୀରର କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ କ୍ଷତ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ନିଶ୍ୱାସ ପ୍ରଶ୍ୱାସ ସ୍ୱାଭାବିକ ଥିଲା । ଚଟାଣର କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ରକ୍ତର ଚିହ୍ନ ନଥିଲା । ପ୍ରୌଢ଼ ବୋଧହୁଏ ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କର କଥାବାର୍ତ୍ତା ଶୁଣି ପାରୁଥିଲେ । ଅବିଚଳିତ ଭାବରେ ଚକ୍ଷୁ ଖୋଲି ସେ ପ୍ରଥମେ କୋଠରୀଟିକୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ନେଲେ । ମୁହଁରେ ତାଙ୍କର ହସ ଫୁଟି ଉଠିଲା । ଆବେଗଭରା କଣ୍ଠରେ ସେ କହିଲେ, ଭଗବାନଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ । ମୁଁ ଅକ୍ଷତ ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛି । ମୁଁ ପ୍ରଥମରୁ କହୁଥିଲି ନା, ତୁମେ ଅସ୍ଥିର ହୁଅନ୍ତୁ ?

ପ୍ରୌଢ଼ ଉଠି ଠିଆ ହେଲେ । ତାଙ୍କର ଭାବଭଙ୍ଗୀରୁ ଜଣାଗଲା, ଯେପରି କୌଣସି ବିଶେଷ ଘଟଣା ଘଟି ନାହିଁ । ମନରେ ଘୋର ବିରକ୍ତି ଆସିଲା । ଲୋକଟା ପ୍ରକୃତରେ ପାଗଳ । କଣ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା, ମୋର ବନ୍ଧୁକରେ ହାତ ଦେବା ? ମୋର ମୁହଁର ଗମ୍ଭୀରତା ଦେଖି ଭଦ୍ରମହିଳା ପଚାରିଲେ, ଆପଣଙ୍କ ମନରେ ଦୁଃଖ ଦେଇନାହୁଁ ତ ?

କଣ ଉତ୍ତର ଦେବି ଠିକ୍ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ନିଜର କୋଠରୀକୁ ଫେରି ଆସିଲି । ରାତିରେ ନିଦ ହେଲା ନାହିଁ । କିପରି ସେ ପାଗଳଖାନା ଭିତରୁ ବାହାରକୁ ଯିବି ତାହାହିଁ ହେଲା ପ୍ରଧାନ

ଚନ୍ତାର ବିଷୟ । ଭଗବାନଙ୍କୁ ମନେ ମନେ ଡାକୁଥାଏ କାଲିର ମେଘମୁକ୍ତ ସକାଳଟିଏ ହେବ ।

ପ୍ରଭାତ ହେଲା । ବାହାରକୁ ଆସି ଆକାଶକୁ ଚାହିଁଲି । ନିର୍ମଳ ଆକାଶ । ପଶ୍ଚିମ ଦିଗ୍‌ବଳୟରେ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଭସା ମେଘ । ଅପରାହ୍ନରେ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରେ । ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ପାରେ ମୋର ଜିନିଷପତ୍ର ସଜାଡ଼ି ନେଲି । ବନ୍ଧୁକ ଦୁଇଟି କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ବାହାରକୁ ଆସିଲି । ଭଦ୍ରମହିଳା ଚା ଧରି ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ହାତରୁ ଚା କପ୍‌ଟି ନେଇ ଏକ ନିଶ୍ୱାସରେ ଶେଷ କରି ଦେଲି । ପକେଟରୁ, ଦୁଇ ଖଣ୍ଡ ଦଶଟଙ୍କିଆ ନୋଟ ବାହାର କରି ତାଙ୍କ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲି । ସେ କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ବାରଣ୍ଡା ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଲି ।

ଫାଟକ ନିକଟରେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ପ୍ରୌଢ଼ । ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ମୁହଁର ଭାବ । ମୋତେ ଦେଖି ପ୍ରୌଢ଼ ହସି ଉଠିଲେ, ହା, ହା, ହା ।

ମନରେ ବିରକ୍ତି ଆସିଲା । ନିମ୍ନ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରୌଢ଼ କହିଲେ, ଦେଖି ନିଅନ୍ତୁ, ବନ୍ଧୁକରେ ଗୁଳି ନାହିଁ ତ ?

ଠିକ୍ କଥା ପ୍ରୌଢ଼ ମନେ ପକାଇ ଦେଲେ । ମୁଁ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରକୁ ଯାଉଛି, ବନ୍ଧୁକରେ ଗୁଳି ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ବନ୍ଧୁକ ଦୁଇଟି ଖୋଲି ଗୁଳି ଭର୍ତ୍ତି କରି ନେଲି । ଦେଖିଲି ପ୍ରୌଢ଼ ଆତଙ୍କରେ ଦୂରକୁ ଚାଲି ଯାଉଛନ୍ତି । ଦୁର୍ଭାବନା ଭିତରେ ମନେ ମନେ ହସି ଉଠିଲି । ପଛରୁ ପ୍ରୌଢ଼ଙ୍କର ଅସ୍ପଷ୍ଟ କଣ୍ଠ ଶୁଣିଲି,; ସେଇ ବାଘଟାକୁ ଯଦି ମାରି ଦେଇ ପାରନ୍ତି ।

ବୁଝିଲି, ଯେଉଁ ବାଘଟା ପ୍ରୌଢ଼ଙ୍କର ପୁଅକୁ ଖାଇ ଯାଇଛି ସେ ସେଇ ବାଘଟା କଥା କହୁଛନ୍ତି ।

କେତେବେଳେ ଯେ ମୁଁ ଘନଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ପଶିଲି ଜାଣି ପାରିଲିନାହିଁ । ପ୍ରକୃତରେ ଆସାମର ଜଙ୍ଗଲରେ ଯେ ନପଶିଛି ତା ନିକଟରେ ଜଙ୍ଗଲର ଦୃଶ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ଅର୍ଥହୀନ । ସେହି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ପ୍ରଭାତରେ ମଧ୍ୟ ଜଙ୍ଗଲଭିତରେ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ପଡୁନଥିଲା । ଦୁଇପାଖରେ ଆକାଶ ଚୁମ୍ବି ପାହାଡ଼, ଶାଳ, ଶାଗୁଆନଗଛ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ସୈନ୍ୟଶ୍ରେଣୀପରି ଧାଡ଼ି ଧରି ଠିଆ ହୋଇଛି । ଯେତେଦୂର ଆଖି ପାଏ, କେବଳ ଅକ୍ଷତ ଶ୍ୟାମଳିମା । ଯେଉଁଠାରେ ସବୁଜିମା ଟିକିଏ କ୍ଷୀଣ ହୋଇ ଆସିଛି, ସେଠାରେ ଆକାଶର ଧୂସର ଆତ୍ମ ପ୍ରକାଶ । ଶୈବାଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅକର୍ମଶୀଳା ଦେହରେ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ପଡ଼ି ଚକ୍ ଚକ୍ କରୁଛି । ନିବିଡ଼ ଲତା ବନ୍ଧନରେ ଛନ୍ଦିହୋଇଛନ୍ତି ବିରାଟ ତରୁଶ୍ରେଣୀ । ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ଫୁଲରେ ଶୋଭିତ ଗୁଳ୍ମରାଜି ଦେଖିଲେ ଦର୍ଶକ ଆତ୍ମହରା ହୋଇଉଠେ । ଆର୍ଦ୍ର ପବନରେ ବିଭିନ୍ନ ଫୁଲର ସୁବାସ । ପିଆଶାଳ ଗଛ ଡାଳରେ ମର୍କଟ ଦମ୍ପତିଙ୍କର କିଚିରି ମିଚିରି ଶବ୍ଦ । କେତେ ପରିଚିତ ଅପରିଚିତ ପକ୍ଷୀଙ୍କର ଅବୋଧ କାକଳୀ, ଅଦୂରରେ ଝରଣାର କୁଳୁ କୁଳୁ ଶବ୍ଦ । ପଥର ଦେହରେ ବହି ଆସୁଥିବା ଜଳଧାର ଉପରେ ଶତ ଶତ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ।

ଆସାମର ଭାଲୁ ସାଧାରଣତଃ ପାହାଡ଼ର ଖୋଲ ଭିତରେ ବସାବାନ୍ଧି ରୁହେ । ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଉଠି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଖୋଲ ଟର୍ଚ୍ଚ ସାହାଯ୍ୟରେ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଲାଗିଲି । ପାହାଡ଼ର ଉପତ୍ୟକା ଉପରେ ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ଉପଳ ଖଣ୍ଡମାନ ମୋର କୌତୁହଳ ସୃଷ୍ଟି କଲା । ଶୁଭ୍ର, ପୀତ, ନୀଳ, ଲୋହିତ, କେତେପ୍ରକାରର ଉପଳ ଖଣ୍ଡମାନ ମୁଁ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲି, ମୋର ଠିକ ମନେନାହିଁ । ବ୍ୟାଘ୍ରର ଗର୍ଜନରେ ପାହାଡ଼ର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରସ୍ତରଖଣ୍ଡ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହୋଇ ଉଠିଲା । ସେହି ଗର୍ଜନହିଁ ଥିଲା ମୋ ପକ୍ଷେ ଆଶୀର୍ବାଦ । ନହେଲେ

ମୋତେ ସେଦିନ ପ୍ରାଣ ବିସର୍ଜନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା । ଟର୍ଚ୍ଚ ସାହାଯ୍ୟରେ ଗୋଟାଏ ଗହ୍ୱର ପରୀକ୍ଷା କରୁଛି କାନ୍ଧରେ କାହାର ହସ୍ତର ସ୍ପର୍ଶ ଅନୁଭବ କଲି । ଫେରି ଚାହିଁବା ନିମନ୍ତେ ସାହସ ହେଲା ନାହିଁ । ଏପରି ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନରେ ମଣିଷ ଆସିଲା କେଉଁଠୁ ? ଦୁଇଟି ହାତ କ୍ରମେ ମୋର ଗ୍ରୀବା ଉପରକୁ ଲମ୍ବି ଆସିଲା । ଲୋମଶ ହାତ ଦୁଇଟି ଦେଖି ମୁଁ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ଉଠିଲି । ଯାହାର ବଂଶଧରଙ୍କ ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ମୁଁ ବାହାରିଛି, ସେ ନିଜେ ମୋ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥିତ । ଆସାମର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପାହାଡ଼ି ଭାଲୁ ମୋତେ ଦୃଢ଼ ଆଲିଙ୍ଗନ ପାଶରେ ଆବଦ୍ଧ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସଚେଷ୍ଟ । ମୋର ଦେହର ଚାରି ପାଖ ଭାଲୁର ବାହୁବନ୍ଧନ ଦୃଢ଼ ହୋଇ ଆସୁଥିଲା । ସାମାନ୍ୟ ବିଳମ୍ବ କଲେ ମୃତ୍ୟୁ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ । ରାଇଫଲଟି ଡାହାଣ ହାତରେ ଥିଲା । ବନ୍ଧୁକର ମୁହଁ ଆକାଶ ଦିଗକୁ ରଖି ଘୋଡ଼ା ଟିପିଲି । 'ଗୁଡ଼ୁମ୍' ଶବ୍ଦରେ ପାହାଡ଼ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହୋଇ ଗଲା । ଝଲକାଏ ଧୂଆଁ କୁଣ୍ଡଳି ରଚନା କରି ଆକାଶକୁ ଉଠି ଗଲା । ଭାଲୁଟା ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ଉଠିଲା ନିଶ୍ଚୟ । ତାର ଆଲିଙ୍ଗନ କୋହଳ ହୋଇ ଆସିଲା । ତୀବ୍ର ବେଗରେ ଭାଲୁଟା ଉପତ୍ୟକା ଉପରେ ଦଉଡ଼ି ପଳାଇଲା । ସେହି ଦୁର୍ଯୋଗ ଭିତରେ ମୁଁ ନ ହସି ରହି ପାରିଲି ନାହିଁ ।

ଏହି ଘଟଣା ମୋର ଭାବନାକୁ ଏକାବେଳେକେ ବଦଳାଇ ଦେଲା । ଭାଲୁ ଛୁଆ ଧରିବାର ନିଶା ମୋର ମୁଣ୍ଡରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଗଲା । ଆକାଶକୁ ଚାହିଁଲି । ଖଣ୍ଡିଏ ଖଣ୍ଡିଏ ଧୂସର ମେଘ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଜମି ଆସୁଛି । କେତେବେଳୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ମେଘ ତଳେ ଆତ୍ମଗୋପନ କରି ସାରିଲେଣି ! ଦିନ ତିନଟା । ପେଟରେ ପ୍ରବଳ କ୍ଷୁଧା । ସନ୍ଧ୍ୟା ପୂର୍ବରୁ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରୁ ଫେରିଯାଇ ପାରିବି କି ନାହିଁ

ଚନ୍ଦ୍ରାର ବିଷୟ ହୋଇ ଉଠିଲା । ବ୍ୟାଗ ଭିତରୁ ଶୁଖିଲା ପାଉଁରୁଟି ଦୁଇଖଣ୍ଡ କାଢ଼ି ଖାଇବାଇଲି । କ୍ଷୁଧା କିଞ୍ଚିତ ଉପଶମ ହେଲା । ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରୁ ଫେରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲି ।”

ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ପକାଇ ପାଠଯୋଷୀ କହିଲେ, “ମୋର ଧାରଣା ଥିଲା, ଭାଲୁ ନଖ ଦ୍ୱାରା ତୁମ ମୁହଁରେ ଏଇ ବିକୃତ ଦାଗଟା ହୋଇଛି ବୋଲି ।”

ହସି ଉଠି ତରଫଦାର କହିଲେ, “କିଛି ନ ବୁଝି ଅନେକ ଏହିପରି ଧାରଣା କରିଥାନ୍ତି । ପବନଟା ଆଜି ଖୁବ୍ ଥଣ୍ଡା ମନେ ହେଉଛି । ଟିକିଏ ଚା ଖାଇଲେ କେମିତି ହୁଅନ୍ତା ?”

ପାଠଯୋଷୀ କୌଣସି ଆପତ୍ତି କଲେ ନାହିଁ । ଷ୍ଟୋଭ୍ ଉତ୍ତାପରେ କୋଠରୀର ଉଷ୍ଣତା କିଞ୍ଚିତ ବଢ଼ିଗଲା । ଚା ପାନ ପରେ ତରଫଦାର କିଞ୍ଚିତ ସୁସ୍ଥ ଅନୁଭବ କରି ଆରମ୍ଭ କଲେ—

“ତିନିଦିନ ପରେ ମୁଁ ହେଡ଼କ୍ୱାର୍ଟରସ୍‌କୁ ଫେରି ଆସିଲି । ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କ ଆଗକୁ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ସାହସ ହେଲା ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ଗ୍ରେଟ ପୁଅଟି ଦଉଡ଼ି ଆସିଲା । ମୁଁ ଜଙ୍ଗଲରୁ ଫେରିଲେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପଥର ଖଣ୍ଡମାନ ସଂଗ୍ରହ କରି ଆଣିଥାଏ । ଏଥର ମଧ୍ୟ ସେଥିରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ସଂଗୃହୀତ ପଥରଗୁଡ଼ିକ ତଳେ ବିଛାଇ ଦେଲି । ମି. ସ୍ମିଥ୍ ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ । ମୁହଁରେ ତାଙ୍କର ଅଭଙ୍ଗ ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ । ମୁଁ ତାହା ହିଁ ଆଶା କରିଥିଲି । ମୋ ଆଡ଼କୁ ନ ଚାହିଁ ସେ ଇଂରାଜୀରେ କହି ଉଠିଲେ, ଅକୃତଜ୍ଞ ପୁଅ ।

ଘଟଣା କଅଣ ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଟେଲିଗ୍ରାମଟିଏ ସେ ମୋ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇଦେଲେ । ଟେଲିଗ୍ରାମଟି ପଢ଼ି ସ୍ତବ୍ଧ ହେଲି । ଦୁଇ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ମୋର ମା ଇହଧାମ ତ୍ୟାଗ କରି ଚାଲିଯାଇ-

ଛନ୍ତି । ଅନୁତାପରେ ହୃଦୟ ଦଗ୍ଧ ହୋଇ ଉଠିଲା । ହଠାତ୍ ମି· ସ୍ମିଥ୍ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ । ତଳେ ପଡ଼ିଥିବା ପଥର ଦେହରୁ ସେ ଖଣ୍ଡେ ଶୁଭ୍ର ପଥର ଉଠାଇ ନେଇ କହିଲେ, ଏ ଗୋଟିଏ ମୂଲ୍ୟବାନ ପଥର ପରି ମନେ ହେଉଛି । ତୁମେ ଏହା କେଉଁଠୁ ପାଇଲ ?

ପଥର ଖଣ୍ଡିକ ଦେଖି ମୁଁ ବି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି । ସଂଗ୍ରହ କଲାବେଳେ ପଥର ଖଣ୍ଡିକର ତୀବ୍ର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତା ମୁଁ ଆବିଷ୍କାର କରି ପାରି ନ ଥିଲି । ସଯତ୍ନରେ ପଥର ଖଣ୍ଡିକ ଆଲମିରା ଭିତରେ ରଖି ମି. ସ୍ମିଥ୍ ତାଲା ବନ୍ଦ କଲେ । ଦୁଇମାସ ଛୁଟି ନେଇ ମୁଁ ଗ୍ରାମକୁ ଆସିଲି ।

—ଦୁଇ—

ମା ଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁପରେ ମନର ବଳ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଥିଲା । ଆସାମ ଫେରି ଯିବାର ଇଚ୍ଛା ମୋର ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଦୁଇଟି ଆକର୍ଷଣ ପୁଣି ମୋତେ ଆସାମ ଭିତରକୁ ଟାଣିନେଲା—ମି· ସ୍ମିଥ୍ ଓ ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଅକପଟ ସ୍ନେହ, ଆସାମର ଘନ ଜଙ୍ଗଲର କାଉଁରୀ ପରଶ । ଦୁଇ ମାସ ପରେ ମୁଁ ପୁଣି ସ୍ମିଥ୍ଙ୍କ ନିକଟକୁ ଫେରି ଆସିଲି । ସେ ମୋତେ ଦେଖି ହସି ଉଠିଲେ ଓ ଅଭିବାଦନକରି କହିଲେ, ତୁମେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭାଗ୍ୟବାନ, ଯେଉଁ ହୀରା ଖଣ୍ଡିକ ସଂଗ୍ରହ କରି ଆଣିଥିଲ ମୁଁ ତାହାକୁ ପରୀକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ପଠାଇଥିଲି । ଲଣ୍ଡନରେ

ପରୀକ୍ଷା କରି ବିଶେଷଜ୍ଞ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ତାହା ଅତି ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଧରଣର ହୀରା । ସେମାନେ ତାର ମୂଲ୍ୟ ପାଞ୍ଚହଜାର ପାଉଣ୍ଡ ବୋଲି ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି । ତୁମେ ବିକ୍ରୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସମ୍ମତ ହେଲେ ସେମାନେ ତୁମର ପ୍ରାପ୍ୟ ଅବିଳମ୍ବେ ପଠାଇ ଦେବେ ।

ବିସ୍ମିତ ହେଲି । ଯେଉଁ ପଥର ଖଣ୍ଡିକୁ ମୂଲ୍ୟହୀନ ବୋଲି ସଂଗ୍ରହ କରି ଆଣିଥିଲି ସେ ପୁଣି ମୋର ଭାଗ୍ୟ ବଦଳାଇ ଦେବ, ଏ କଥା ସ୍ୱପ୍ନରେ ସୁଦ୍ଧା ଭାବି ନ ଥିଲି । ମି· ସ୍ମିଥ୍ କି ଉଦାର ଲୋକ ! ହୁଏତ ହୀରା ଖଣ୍ଡିକୁ ସେ ନିଜସ୍ୱ କରିପାରି ଥାଆନ୍ତେ । ନିର୍ଲୋଭର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ପରିଚୟ ତାଙ୍କ ନିକଟରୁ ପାଇଲି । ସ୍ମିଥ୍ ଦମ୍ପତିଙ୍କ ନିକଟରେ କୃତଜ୍ଞ ନହୋଇ ରହିପାରିଲି ନାହିଁ । ହୀରା ଖଣ୍ଡିକ ବିକ୍ରୟ କରିଦେବା ନିମନ୍ତେ ମତ ଦେଲି ।

ହୀରାର ମୂଲ୍ୟ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ମାତ୍ର ପନ୍ଦର ଦିନ ଲାଗିଲା । ମି· ସ୍ମିଥ୍ ସେହି ଟଙ୍କା ମୋ ନାମରେ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଜମା କରି ଦେଲେ । କେତେଟା ଦିନ କଟିଗଲା । ଦିନେ ମୁଁ ଅଫିସରେ ଅଛି, ହଠାତ୍ ସ୍ମିଥ୍ ଙ୍କର ଡାକରା ଆସିଲା । ଗଲି । ସ୍ମିଥ୍‌ଙ୍କ ସହିତ ଆଉ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ସାହେବଙ୍କୁ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିବାର ଦେଖିଲି । ମୋତେ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ନବାଗତଙ୍କ ସହିତ ସ୍ମିଥ୍ ମୋର ପରିଚୟ କରାଇ ଦେଲେ ଓ ହସି ହସି କହିଲେ, ତରଫ୍, ଏ ହେଉଛନ୍ତି ମି· ଜନ୍ । ବ୍ରିଟେନର ଅଧିବାସୀ, ହୀରା ବିଶେଷଜ୍ଞ ।

ମନରେ ଆଶଙ୍କା ହେଲା ଭୁଲରେ ବୋଧହୁଏ ସେ ପଥର ଖଣ୍ଡିକୁ ହୀରାବୋଲି କହି ଦେଇଥିଲେ । ପରେ ଜାଣିପାରି ଟଙ୍କା ଫେରାଇ ନେବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି ।

ମି· ଜନ୍ ମୋ ସହିତ କରମର୍ଦ୍ଦନ କରି କହିଲେ, ଆପଣଙ୍କ ନିକଟରେ ମୁଁ ଓ ମୋର କମ୍ପାନୀ କୃତଜ୍ଞ । ମୋର ଦୃଢ଼ ଧାରଣା ଏ

ପାହାଡ଼ ଦେହରେ ହୀରା ଖଣି ଅଛି । ଆମେ ଖୁବ୍ ଚଞ୍ଚଳ କାମ ଆରମ୍ଭ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଇଚ୍ଛା କରିଛୁ । ଆପଣଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ହୀରା ଖଣି ଆବିଷ୍କୃତ ହେଲେ କମ୍ପାନୀ ଆପଣଙ୍କୁ ଦୁଇଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପୁରସ୍କାର ଦେବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି । ଏ ବିଷୟରେ ଚୁକ୍ତିବଦ୍ଧ ହେବା ନିମନ୍ତେ ମୁଁ କମ୍ପାନୀ ଠାରୁ କ୍ଷମତା ପାଇଛି । ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରୁ ଏ ହୀରା ଖଣ୍ଡିକ ପାଇଲେ, ସେ ସ୍ଥାନଟି ମୋତେ ଦେଖାଇ ଦେଇ ପାରିବେ ?

ନିଜକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ପଥର ଖଣ୍ଡିକ ସତୁରି ହଜାର ଟଙ୍କା । ପୁଣି ଦୁଇ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ମିଳିବାର ଆଶା । ଆପତ୍ତି କରିବାର କାରଣ ବା କଅଣ ଥିଲା ? ସମ୍ମତ ହେଲି ।

ଠିକ୍ ଦୁଇ ମାସ ପରେ ଲଣ୍ଡନରୁ ଆସି ପହଂଚିଲେ ଗୋଟିଏ ସାହେବ ଦଳ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଥିଲେ, ସର୍ଭେୟରସ୍, ଭୂତତ୍ତ୍ୱ ବିଶାରଦ, ଧାତୁଦ୍ରବ୍ୟ ବିଶାରଦ, ଇଞ୍ଜିନିୟର । ମୋଟ ଏଗାର ଜଣ । ମୋତେ ଡାକିବା ପଡ଼ିଲା । ମୁଁ ଗୃହ ବଗିଚା ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଘର ନେଇଥାଏ । ଜଣେ ଯୁବତୀ ତତ୍ତ୍ୱ ନେଉ ଥାଆନ୍ତି । ତାଙ୍କର ବୟସ ବାଇଶ କିମ୍ବା ତେଇଶ ହେବ । ରୋଷେଇ କରିବା, ଖାଇବାକୁ ଦେବା, ପୋଷାକ ସଜାଡ଼ି ରଖିବା, ଶଯ୍ୟାଶାୟିନୀ ବ୍ୟତୀତ ଗୃହିଣୀର ସମସ୍ତ ଭାର ସେ ବହନ କରି ଥାଆନ୍ତି । ସତ କଥା କହିବାକୁ ଗଲେ ସେପରି ମିଷ୍ଟଭାଷିଣୀ, ସଚ୍ଚରିତ୍ରା ଯୁବତୀ ମୁଁ ଖୁବ୍ କମ୍ ଦେଖିଛି । ମୁଁ ଏପରି ନିର୍ଭରଶୀଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲି ଯେ ତାଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଯିବା ନିମନ୍ତେ ମୋର ଇଚ୍ଛା ହେଲା ନାହିଁ । ନାମଟା କହିବାକୁ ଭୁଲିଗଲି । ତାଙ୍କର ନାମ ଇରା । ସେ ସମସ୍ତ ଶୁଣି ମୋତେ କହିଲେ, ଆପଣଙ୍କର ଜୀବନରେ ଉନ୍ନତିର ମାର୍ଗ

ଖୋଲିଛି । ତେଣୁ ଆପଣ ଇତଃସ୍ତତଃ ନହୋଇ ସାହେବମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଯାଆନ୍ତୁ । ମୋର ଅନିଚ୍ଛା ଦେଖି ସେ ମୋ ସହିତ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କଲେ ।

ଆସାମର ଘନ ଜଙ୍ଗଲ କୋଳାହଳ ମୁଖର ହୋଇ ଉଠିଲା । ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ତମ୍ବୁ ମଡ଼ାଗଲା । ମି· ଜନ୍‌ଙ୍କର ଧାରଣା ଥିଲା, ଇଏ ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ । ତେଣୁ ଦୁଇଟି କୋଠରୀ ବିଶିଷ୍ଟ ଗୋଟିଏ ତମ୍ବୁ ସେ ଆମ ନିମନ୍ତେ ଛାଡ଼ି ଦେଲେ । ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କର ରହିବା ନିମନ୍ତେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହେଲା ନାହିଁ ।

ସର୍ଭେ କାମ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଜଙ୍ଗଲୀ ଲୋକଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ଅଛି ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଖଣି ଖୋଳିବା ମହାପାପ । ବନଦେବତାଙ୍କର କ୍ରୋଧରେ ସମସ୍ତେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇଯିବେ । ବହୁ ଅର୍ଥବ୍ୟୟରେ ଚେରା ପୁଞ୍ଜୀରୁ କୁଲି ଆଣିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । କୁଲି ମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ କାଠ ଗଡ଼, ବାଉଁଶ ଓ ଖଡ଼ରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଘରମାନ ନିର୍ମିତ ହେଲା । ଜିପ୍ ଯିବା ଆସିବା ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ରାସ୍ତା ମଧ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ନିତ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ସହରରୁ ଆସେ । ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ଅସୁବିଧା ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ଜୋକମାନଙ୍କ ଯୋଗୁଁ । ଏପରିକି ଖଟିଆ ଉପରକୁ ଉଠି ସେମାନେ ଦେହରେ ଲାଗିଯାଉ ଥିଲେ । ତମ୍ବୁ ଭିତରେ ନିଆଁ ଜାଳି ରଖିବା ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ଆକ୍ରମଣରୁ କିଞ୍ଚିତ ରକ୍ଷା ମିଳିଲା । ପ୍ରଥମ କେତୋଟି ରାତି ବାଘ ଗର୍ଜନ ତମ୍ବୁର ଦ୍ୱାର ନିକଟରେ ମୁଁ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଥିଲି । ଏପରିକି ଦିନରେ ମଧ୍ୟ ବନ୍ୟ ଜନ୍ତୁମାନେ ତମ୍ବୁ ନିକଟରେ ବିଚରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଭୟ କରୁ ନ ଥିଲେ । କୃଷ୍ଣକାୟ ଚିତାବାଘ ଦିନରେ ମଧ୍ୟ କୁଲିମାନଙ୍କର କୋଠରୀ ଭିତରୁ କୁକୁଡ଼ା ନେଇ ଯାଉଥିଲା ।

ସେ ଦିନ ରାତିରେ ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ଘଟଣା ଘଟିଲା । ତାହା ଯେପରି ଭୟଙ୍କର, ସେହିପରି କୌତୁହଳପ୍ରଦ । ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଦିନସାରା ବୁଲି ବୁଲି ଗଭୀର କ୍ଳାନ୍ତ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲି । ରାତି ଭୋଜନ ପରେ ଗାଢ଼ ନିଦ୍ରାଭିଭୂତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲି । ଅର୍ଦ୍ଧରାତ୍ରି ହବ । ଖୁବ୍ ଗରମ ପଡ଼ିଥାଏ । ମୋର ଦେହ ଉପରେ ଅନ୍ୟ କାହାର ହାତର ସ୍ପର୍ଶ ଅନୁଭବ କଲି । କେତେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ କେହି ମୋର ଖଟିଆ ଉପରେ ମୋ ଦେହକୁ ଲାଗି ଶୋଇବାର ମନେହେଲା । କୌତୁହଳ ଦମନ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । କୋଠରି ଭିତରର ଆଲୋକ ବହୁତ ବେଳରୁ ଲିଭିଯାଇ ଥିଲା । ଟର୍ଚ୍ଚ ଆଲୋକରେ ଯାହା ଦେଖିଲି, ବିସ୍ମୟର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ଇରା ମୋ ଦେହକୁ ଲାଗି ଶୋଇବା ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି । ମନରେ ଘୃଣା ଆସିଲା । ତାହାହେଲେ ଇରା ମୋ ସହିତ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଆସିଥିଲା ଏହି ଘୃଣ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଧରି ? ଯୌନ ପ୍ରବୃତ୍ତି ଚରିତାର୍ଥ କରିବା ନିମନ୍ତେ କି ପ୍ରବଳ ବାସନା !”

ହଠାତ୍ କଥାରେ ବାଧାଦେଇ ପାଟଯୋଷୀ କହିଲେ, “ତୁମେ କଅଣ ଜାଣି ନଥିଲ ଆସାମ କାଉଁରି କାମଚଣ୍ଡୀଙ୍କ ଦେଶ ? ସେଠାରେ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକମାନଙ୍କ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବେଶୀ । ସେମାନେ ପୁରୁଷମାନଙ୍କୁ ଦିନରେ ମେଣ୍ଢାକରି ରଖୁଥିଲେ । ଆଗରୁ ସାବଧାନ ହେବା ଉଚିତ ଥିଲା ।”

ହସି ଉଠି ତରଫଦାର କହିଲେ, “କାହାଣୀ ଓ ଇତିହାସ ମଧ୍ୟରେ ଆକାଶ ପାତାଳ ପ୍ରଭେଦ । କାହାଣୀ କଳ୍ପନାର ଭଣ୍ଡାର । ଇତିହାସ ବାସ୍ତବତାର ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ପ୍ରମାଣ । ତେଣୁ ତୁମର ଧାରଣା ଏକାବେଳେକେ ଭୁଲ । ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ମୋ କଥା ଶୁଣ । କର୍କଶ କଣ୍ଠରେ ଡାକିଲି, ଇରା ! କୌଣସି ଉତ୍ତର ନାହିଁ । ଇରାର ସାରା

ଦେହଟା ଥରୁଥିଲା । ଭାବିଲି କିଛି ଗୋଟାଏ ଅପ୍ରାକୃତିକ ଘଟଣା ଘଟିଛି ନିଶ୍ଚୟ । ପୁଣି ଥରେ ଡାକିଲି, ଇରା । କୌଣସି ଉତ୍ତର ନାହିଁ । ଇରା ଯେପରି ନିଜକୁ ମୋ ଦେହରେ ମିଶାଇ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା । ବିରକ୍ତ ହୋଇ ପଚାରିଲି, କଣ ହେଲା ମୋତେ କହୁନାହଁ କାହିଁକି ?

ଏଥର ଇରା ତମ୍ବୁର ଜାଲି ଆଡ଼କୁ ଅଙ୍ଗୁଳି ବଢ଼ାଇ ଦେଲା । ଦେଖିଲି ଦୁଇଟି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଚକ୍ଷୁ ତମ୍ବୁର ଜାଲିବାଟେ ଭିତରର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବସ୍ତୁକୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି । ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲିବାର ଅଭ୍ୟାସ ଯୋଗୁଁ ମୁଁ ବହୁ ଅଭିଜ୍ଞତା ଅର୍ଜନ କରିଥିଲି । ରାତିରେ ଯେ କୌଣସି ଚକ୍ଷୁ ଦେଖିଲେ ସେ କି ଜନ୍ତୁ ନିର୍ଭୁଲ ରୂପେ କହି ପାରୁଥିଲି । ତମ୍ବୁ ବାହାରେ ବାଘର ଉପସ୍ଥିତି ମୁଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଅନୁଭବ କଲି । ମୁଣ୍ଡ ପାଖରେ ଥିବା ରାଇଫଲ୍‌ଟି ଉଠାଇ ନେଲି । କିନ୍ତୁ ଜାଲି ନିକଟରୁ ସେହି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ବାହାରକୁ ଆସିବା ନିମନ୍ତେ ସାହସ ହେଲା ନାହିଁ । ଗଭୀର ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ନିକଟତମ ବସ୍ତୁକୁ ମଧ୍ୟ ଚିହ୍ନିବା କଷ୍ଟକର ହୋଇପଡୁଥିଲା । ଚେୟାରଟିଏ ଟାଣିଆଣି ବସିଲି । ଇରା ମୋର ଶଯ୍ୟାଉପରେ ପଡ଼ିଥାଏ । ପୁଣି ଏକପ୍ରକାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିପାରିଲି । ବାଘର ପାଦଶବ୍ଦ । ତାହାହେଲେ ବାଘଟା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତମ୍ବୁର ଚାରିପାଖ ପରିକ୍ରମା କରୁଛି । ବିନିଦ୍ର ରଜନୀ କଟାଇବା ନିମନ୍ତେ ବାଧ୍ୟ ହେଲି । ରାତିରେ କୌଣସି ବିଶେଷ ଘଟଣା ଘଟିଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ପରଦିନ ଇରା ନିଜ କୋଠରୀରେ ଶୋଇବା ନିମନ୍ତେ ରାଜି ହେଲାନାହିଁ । ସହରକୁ ଫେରିଯିବା ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ଇରାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲି । କିନ୍ତୁ ସେ ମୋତେ ଛାଡ଼ିଯିବା ନିମନ୍ତେ ସିଧା ସଳଖ ମନା

କରିଦେଲି । ତେଣୁ ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କର ଶଯ୍ୟା ଗୋଟିଏ କୋଠରୀରେ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ବାଧ୍ୟ ହେଲି ।

ସଡ଼କ ଓ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଚାଲିଥାଏ । ଦୁଇ ତିନି ଦିନ ସୁରୁଖୁରୁରେ କଟିଗଲା । ଜାଗାଏ ଗୋଟାଏ ଭାଲୁ କିମ୍ବା ଦଳେ ହାତୀ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କିଛି ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଭବିଷ୍ୟତରେ ଯେ କୌଣସି ବିପଦ ଆସିବ, ସେ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଆଶଙ୍କା ରହିଲା ନାହିଁ ।

ସେ ଦିନ ଆଉ ଦୁଇ ଜଣ ଇଞ୍ଜିନିୟର ଇଂଲଣ୍ଡରୁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ନାମ ଜର୍ଜ୍ ଏବଂ ଗିଲବର୍ଟ । ଗିଲବର୍ଟ ସସ୍ତ୍ରୀକ ଆସିଥିଲେ । ଜର୍ଜ୍ ଟିକିଏ ଚଞ୍ଚଳମତି ଯୁବକ ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଆଗମନ ଉପଲକ୍ଷେ ଭୋଜିର ଆୟୋଜନ ହେଲା । ଭୋଜି ସଭାରେ କୁଲିମାନଙ୍କର ଜଙ୍ଗଲୀ ନୃତ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କର ମନମୁଗ୍ଧ କରିଥିଲା । ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ଭାରତୀୟ ନୃତ୍ୟକଳାରେ ବିଶେଷ ଦକ୍ଷତା ଅର୍ଜନ କରିଥିଲେ । ସେ ରାତିରେ ମୁଁ ବହୁ ବିଳମ୍ବରେ ଶୋଇବାକୁ ଗଲି । ଇରା ଗାଢ଼ ନିଦ୍ରାଭିଭୂତା ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ମୋତେ ଖୁବ ନିଦ ଲାଗିଛି କି ନାହିଁ, କୁଲିମାନଙ୍କର କୋଳାହଳରେ ଉଠି ବସିଲି । ଆତଙ୍କପୂର୍ଣ୍ଣ କୋଳାହଳ ମୋ ମନରେ ସନ୍ଦେହ ସୃଷ୍ଟି କଲା । ରାଇଫଲ୍‌ଟି ଧରି ବାହାରକୁ ଆସିଲି । ଇରାକୁ ଏକାକିନୀ ଛାଡ଼ି ଯିବା ନିମନ୍ତେ ଭୟ ହେଲା । କଣ କରିବି ଭାବୁଛି, ଇରାର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ତାକୁ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି କୁଲିମାନେ ରହୁଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ଆସିଲି । ପ୍ରତିକାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା । କୁଡ଼ିଆ ଭିତରୁ ଜଣେ କୁଲିକୁ ବାଘ ଟାଣି ନେଇ ଚାଲି ଯାଇଥିଲା ।

ପ୍ରକୃତରେ କୁଲିମାନେ ବଡ଼ ଅସହାୟ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲେ । କୁଡ଼ିଆ ଭିତରୁ ଯେ କୌଣସି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବାଘ ଟାଣି ନେବା

ବିଚିତ୍ର ନୁହେଁ । ଏହି ଘଟଣାରେ କୁଲିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆତଂକ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା । ସେମାନେ ନିଜ ଗ୍ରାମକୁ ଫେରିଯିବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଲେ । ମୁଁ ଏବଂ ମି: ଜନ୍ ସେମାନଙ୍କୁ ବହୁତ ବୁଝାଇଲୁ । ଚଉଡ଼ ବଡ଼ କାଠଗଡ଼ ଓ ବାଙ୍କଡ଼ ଓସ୍ଥାଉ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଂକର କୁଟୀର ଓ ଆମେ ରହୁଥିବା ତମ୍ବୁ ଗୃହପାଖେ ଶକ୍ତ ବାଡ଼ ଦିଆ-ଗଲା । ମନରେ ଟିକିଏ ଆଶ୍ୱାସନା ଆସିଲା । ଗୋଟିଏ ସପ୍ତାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମକୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦୁର୍ଘଟଣାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ବିସ୍ଫୋରଣ ଦ୍ୱାରା ପାହାଡ଼ ଫଟାଇବା ଓ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ କରିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ରୁତଗତିରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା ।

ଦିନ ଦିନକର ଘଟଣା ବର୍ଣ୍ଣନା କଲେ ଗୋଟାଏ ଇତିହାସ ହେବ । କେବଳ କେତେଗୁଡ଼ାଏ ବିଶେଷ ଘଟଣା ମୁଁ ତୁମ ଆଗରେ କହି ଯାଉଛି । ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରୁ ଥରେ ନୁହେଁ, ଦୁଇ ଥର ନୁହେଁ ବହୁବାର ବଞ୍ଚିଛି । ତଥାପି ଜୀବନ ବିଷୟରେ ମୁଁ କାହିଁକି ନିସ୍ପୃହ ନିଜେ ବି ଭାବି ଠିକ୍ କରିପାରେ ନାହିଁ । ମୁଁ ତୁମକୁ ଆଗରୁ କହିଛି, ଯେଉଁ ଇଉରୋପୀୟମାନେ ହୀରାଖଣି ସନ୍ଧାନରେ ଆସିଥିଲେ ସେମାନଂକ ମଧ୍ୟରେ ମି. ଜଜ୍ ବିଶେଷ ଚଞ୍ଚଳ ମତି । ସେଦିନର ଆକାଶଟି ମେଘମୁକ୍ତ ଥିଲା । ଘନ ଜଙ୍ଗଲର ଶ୍ୟାମଲତା ଉପରେ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଚା କପ୍ ଟି ଶେଷ କରି ଉଠୁଛି, ମି. ଜଜ୍ ମୋ ତମ୍ବୁ ନିକଟରେ ପହଂଚିଲେ । କାନ୍ଧରେ ତାଂକର ଦୁଇ ନଳିଆ ବନ୍ଧୁକ । ହସ ହସ ମୁହଁରେ ସେ କହି ଉଠିଲେ, ମି· ତରଫଦାର ! ଶିକାରୀ ହିସାବରେ ଆପଣଂକର ଖୁବ୍ ଖ୍ୟାତି ଅଛି । ମୁଁ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ କରି ବାହାରି ଆସିଲିଣି । ଚାଲନ୍ତୁ, ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଟିକିଏ ବୁଲି ଆସିବା ।

'ବୁଲି ଆସିବାର' ଭାବାର୍ଥ କରି ବସିଲି । ମୋ ଜାତକରେ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରକୁ ଗଲେ ଶୂନ୍ୟ ହାତରେ ଫେରି ଆସିବା ହୁଏ ନାହିଁ । ଇବା ମୋର ବ୍ୟାଗ୍ ଭିତରେ କେତେ ଖଣ୍ଡ ରୁଟି, ଆଳୁ ଭଜା ଓ ଗୁ ରଖି ଦେଲା । କେତେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ ଜଜ୍‌ଙ୍କ ସହିତ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରକୁ ଯାତ୍ରା କଲି ।

ଆସାମର ଜଙ୍ଗଲ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନର ଜଙ୍ଗଲ ଅପେକ୍ଷା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୃଥକ । ଗଛଆଡ଼କୁ ଦୃଷ୍ଟି ନଦେଲେ ଯେ କୌଣସି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୃତ୍ୟୁ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ । ଗଛ ଡାଳଗୁଡ଼ିକରୁ ବିଷଧର ସର୍ପମାନେ ତଳକୁ ମୁହଁ ରଖି ଝୁଲି ପଡ଼ିଥାଆନ୍ତି । ମନୁଷ୍ୟ କିମ୍ବା ଜନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ମୁହଁରେ ପଡ଼ିଲେ ମୁକ୍ତି ଅସମ୍ଭବ । ଅସହାୟ ଅବସ୍ଥାରେ ମରିବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନାହିଁ । ରାସ୍ତାର କଣ୍ଟା ସଫା କରି ଦୁହେଁ ଚାଲିଛୁ । ମୁଁ ଆଗରେ ଅଛି । ମୋ ଠାରୁ ପ୍ରାୟ କୋଡ଼ିଏ ଗଜ ପଛରେ ଚାଲିଛନ୍ତି ଜଜ୍ । ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ଚିତ୍କାର ଶୁଣି ପଛକୁ ଚାହିଁଲି । ଯାହା ଆଶଙ୍କା କରୁଥିଲି ଠିକ୍ ତାହାହିଁ ହେଲା । ମି· ଜଜ୍ ସାପ ହାବୁଡରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ସାପଟି ତାଙ୍କର ଦେହ ସାରା ଗୁଡାଇ ହୋଇ ଯିବାରେ ଲାଗିଛି । ଜଜ୍ ଅସହାୟ ଭାବରେ ଛଟପିଟ ହେଉଛନ୍ତି । ନିକଟକୁ ଆସିଲି । ମନରେ ଆଶ୍ୱାସନା ଆସିଲା । ଯାହା ହେଉ ସେଇଟା ବିଷଧର ସର୍ପ ନୁହେଁ । ଗୋଟାଏ ପାହାଡ଼ୀ ବୋଡ଼ା । ମୁହଁଟା ତାର ଗଛ ଡାଳରେ ଥିଲା । ମି. ଜଜ୍ ସାପଟାକୁ ଗୁଳି କରି ଦେବା ନିମନ୍ତେ ମୋତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ବିପଦରେ ପଡ଼ିଲେ ସାଧାରଣତଃ ମନୁଷ୍ୟ ନିଜର ବୁଦ୍ଧି ହରାଇ ବସିଥାଏ । ବନ୍ଧୁକ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ ଜଜ୍ ଓ ସାପ ଦୁହେଁ ମରିବାର ସମ୍ଭାବନା । ବ୍ୟାଗ ଭିତରୁ ମୋର ଶିକାର ଛୁରୀଟା ବାହାର କରି ସାପଟାକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି କାଟି ପକାଇଲି । ମୁକ୍ତିଲାଭ କରି

ସାହେବ ଆଶ୍ବସ୍ତ ହେଲେ । ହସି ଉଠି ସେ କହିଲେ, କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଚମତ୍କାରଟାକୁ ଆପଣ କାଟି ନଷ୍ଟ କରି ଦେଲେ ।

ବିପଦ ବେଳେ ତାଙ୍କର ସତର୍କ ଦେଖି ମୁଁ ନ ହସି ରହି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଦୁହେଁ ଅଗ୍ରସର ହେଲୁ । ମଧ୍ୟାହ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ବନ୍ୟ ଜନ୍ତୁ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଲେ ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଶାଳ-ଗଛ ତଳେ ବିଶ୍ରାମ କଲୁ । ମୁଁ ବିଶେଷ କ୍ଲାନ୍ତ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲି । ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ ଫେରିବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁରୋଧ କଲି । କିନ୍ତୁ ସେ ଏକାବେଳେକେ ପ୍ରତିଜ୍ଞାବଦ୍ଧ । ଶୂନ୍ୟ ହସ୍ତରେ ଫେରିଯିବେ ନାହିଁ । କିଛିଦୂର ଅଗ୍ରସର ହୋଇଛୁ କି ନାହିଁ, ଓଦା ପତ୍ର ଉପରେ ମସ୍ ମସ୍ ଶବ୍ଦ ହେଲା । ମନେହେଲା ଯେପରି କେତେଗୁଡ଼ାଏ ଜନ୍ତୁ ଦଳବଦ୍ଧ ହୋଇ ଆମରି ଆଡ଼କୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ଦୁହେଁ ବନ୍ଧୁକ ଧରି ସତର୍କ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଲୁ । କେତେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ ଦେଖିଲୁ, କେତେଗୁଡ଼ାଏ ବଣ ମଇଁଷି ଦଳବଦ୍ଧ ହୋଇ ଚାଲିଛନ୍ତି । ମନରେ ମୋର ଭୟ ହେଲା । ନିଜେ ଗଛ ପଛପଟେ ଆତ୍ମଗୋପନ କରି ସେହିପରି କରିବା ନିମନ୍ତେ ଇଙ୍ଗିତ ଦେଲି । ସେ ମୋ କଥା ମାନନ୍ତେ ବା କାହିଁକି ? ଜଙ୍ଗଲ ଓ ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ ବିଷୟରେ ତାଙ୍କର ଅଭିଜ୍ଞତା ନଥିଲା । ଯେତେ ବଡ଼ ଦକ୍ଷ ଶିକାରୀ ହେଉନା କାହିଁକି, ବଣ ମଇଁଷି ଦଳବଦ୍ଧ ଭାବରେ ଯିବା ସମୟରେ ସେ କେବେ ହେଲେ ଗୁଳି କରିବା ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ନାହିଁ । ମୁଁ ବାରଣ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଜିଜ୍ ଗୋଟିଏ ମଇଁଷିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଗୁଳି ମାରି ସାରିଥିଲେ । କୌଣସି ମଇଁଷି ଦେହରେ ଗୁଳି ବାଜିଲା କି ନାହିଁ ମୁଁ କହି ପାରିବି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ବନ୍ଧୁକ ଶବ୍ଦରେ ଦଳଟାଯାକ ଠିଆ ହୋଇ ଘୂରି ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲେ । ମୋତେ ଜଣାଥିଲା ବଣମଇଁଷି ଗନ୍ଧ ବାରି ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ମନୁଷ୍ୟକୁ ଆବିଷ୍କାର କରିପକାଇବେ । ବିପଦ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ।

ବଣମଇଁଷୀ ଆକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ଅସମ୍ଭବ । ପଳାୟନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଜଜ୍‌ଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କଲି । ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଦୁହେଁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ-ଶ୍ୱାସରେ ଦଉଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲୁ । ପଛକୁ ଅନାଇବାକୁ ସାହସ ହେଉ ନଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଶବ୍ଦରୁ ମୁଁ ଠିକ୍ ବୁଝି ପାରୁଥାଏ, ମଇଁଷୀଦଳଟା ଆମର ଅନୁଧାବନ କରୁଛନ୍ତି । ଗତି ଯେତିକି ବଢ଼ଉଥାଉ, ପଛରେ ମଇଁଷୀମାନଙ୍କର ପାଦ ଶବ୍ଦ ସେତିକି ନିକଟରେ ଶୁଣା ଯାଉଥାଏ । ମୁଁ ହତାଶ ହୋଇ ପଡ଼ିଲି ! ନିଶ୍ଚିତ ମୃତ୍ୟୁ ହାତରୁ ବଞ୍ଚିବାର କୌଣସି ଉପାୟ ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ । ହଠାତ୍ ଆଶାର ସଞ୍ଚାର ହେଲା । ଆଗରେ ଗୋଟାଏ ଭଙ୍ଗା ବାମ୍ପି । ତରବରରେ ବାମ୍ପି ଭିତରେ ପଶିଗଲି । ଜଜ୍ ମଧ୍ୟ ମୋର ଅନୁଗମନ କଲେ । ମଇଁଷୀ ଦଳଟା ବାମ୍ପି ଗୃହ ପାଖରେ କେତେଥର ବୁଲିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଖର ନିଶ୍ୱାସରେ ବାମ୍ପି ଭିତରଟା ଗରମ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା । ଆମକୁ ଶାସ୍ତି ଦେବାର ଉପାୟ ନ ଦେଖି କେତେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ ମଇଁଷୀଦଳଟା ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହେଲେ ।

ଦୁହେଁ ବଞ୍ଚିଗଲୁ । ବାମ୍ପିରୁ ବାହାରି ଆସୁଁ ନିକଟରେ ଜଣେ ସାଧୁଙ୍କୁ ଦେଖିଲୁ । ସେ ବୋଧହୁଏ ବାମ୍ପିକୁ ପାଣି ନେବା ନିମନ୍ତେ ଆସୁଥିଲେ । ଦିନ ପ୍ରାୟ ଶେଷ ହୋଇ ଆସିଥିଲା । ଫାଶୀ ଗଛର କଅଁଳ ପତ୍ର ଉପରେ ଅସ୍ତଗାମୀ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ରକ୍ତରାଗ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେଉଥିଲା । ତମ୍ବୁ ପାଖରୁ ଆମେ ପ୍ରାୟ ଦଶ ମାଇଲ ବାଟ ଚାଲି ଆସିଥିଲୁ । ଘନ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଅନ୍ଧକାର ରାତି ଫେରିଯିବା ଅସମ୍ଭବ ମନେ ହେଲା । ସାଧୁଙ୍କ ନିକଟରେ ନିଜର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ବର୍ଣ୍ଣନା କଲୁ । ସେ ପ୍ରକୃତରେ ଜଣେ ଦୟାଳୁ ଲୋକ । ନିକଟରେ ତାଙ୍କର ଆଶ୍ରମ ଥିଲା । ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଆଶ୍ରମର ରହିଯିବା ନିମନ୍ତେ

ଅନୁରୋଧ କଲେ । କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନକରି ଦୁହେଁ ଆଶ୍ରମରେ ରହିଲୁ ।

ଛୋଟ ଆଶ୍ରମଟିଏ । ଦୁଇଟି କୋଠରୀ ବାଉଁଶ ଓ ଘାସରେ ତିଆରି । ଗୋଟିଏ ପ୍ରାର୍ଥନା ଘର ଓ ଅନ୍ୟଟି ଶୋଇବା ଘର । ସମ୍ମୁଖରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟିଆ ଫୁଲ ବଗିଚା । ତା' ଆଗକୁ କ୍ଷୀଣ ଧାର ଝରଣାଟିଏ କୁଳୁ କୁଳୁ ହୋଇ ବହି ଯାଉଛି । ସାଧୁଙ୍କର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସହକର୍ମୀ କିମ୍ବା ଭୃତ୍ୟ ନାହାନ୍ତି । ସ୍ଥାନଟି ଖୁବ୍ ପରିଷ୍କାର ପରିଛନ୍ନ । ଗାଈ, ବାଛୁରୀ ଦୁଇଟି କ ସୁସ୍ଥ ସବଳ ! ସାଧୁଙ୍କର ମଧୁର ବ୍ୟବହାରରେ ଆମେ ଅତିଷ୍ଠ ହୋଇ ଉଠିଥିଲୁ । ରାତ୍ରି ଭୋଜନ ବିଶେଷ ଆଡ଼ମ୍ବର ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୁଚିକର ଥିଲା । କ୍ଷୀର ଓ ରୁଟି ସାହାଯ୍ୟରେ ରାତ୍ରି ଭୋଜନ ଶେଷ କରି ବିଶ୍ରାମ କଲୁ ।

ତମ୍ବୁକୁ ଫେରି ଆସିବାର ଦୁଇଦିନ ହୋଇ ଗଲାଣି । କୌଣସି ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିନାହିଁ । ମୋର ମନେହେଲା, ତମ୍ବୁ ଓ କୁଲି ମାନଙ୍କ ରହିବା ସ୍ଥାନରେ ଗୃହପାଖେ ଦିଆ ଯାଇଥିବା ଶକ୍ତ ବାଡ଼ ଡେଇଁ ବାଘ ଆସି ପାରୁନାହିଁ । ମନରେ ଗଭୀର ଆଶ୍ୱାସନା ଆସିଲା । ଯାହାହେଉ ରାତିରେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ମନରେ ଶୋଇହେବ । ଠିକ୍ ଦିନକ ପରେ ମୋର ଧାରଣା ବଦଳିଗଲା । ସେଦିନ ରାତିରେ ଗୋଟିଏ କୁଲିର ସ୍ତ୍ରୀକୁ ବାଘ କୋଠରୀ ଭିତରୁ ଟାଣି ନେଇଗଲା । ଆମ ପାଖରେ ବାରଖଣ୍ଡ ବନ୍ଧୁକ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିଲୁ ନାହିଁ । ସକାଳୁ ଦେଖିଲୁ ବାଡ଼ର ଗୋଟାଏ ସ୍ଥାନରେ ଦୁଇଖଣ୍ଡ କାଠଡାଳ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଛି । କୁଲି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟିର ଲୁଗାରୁ ଖଣ୍ଡେ ସେହି ଭଙ୍ଗା କାଠ ଦେହରେ ଲାଗି ରହିଛି । ବୁଝିବାକୁ ବିଳମ୍ବ ହେଲାନାହିଁ । ବାଘ ଆମର ଦୁର୍ଭେଦ୍ୟ ଦୁର୍ଗ ଭେଦ କରିଛି । ବାଡ଼ରୁ କାଠ ଭାଙ୍ଗି

ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରିଛି । କୁଲି ମାନଙ୍କ ମନରେ ଆତଙ୍କ ବଢ଼ିଗଲା । ପରିବାର ସହିତ ସେମାନେ ନିଜ ନିଜ ଗ୍ରାମକୁ ଫେରିଯିବା ନିମନ୍ତେ ଜିଦ୍ ଧରିଲେ । ଆମକୁ ଗୋଟାଏ ଜଟିଳ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । କୁଲିମାନଙ୍କୁ ବହୁତ ବୁଝାଇଲୁ । ଶେଷରେ ସ୍ଥିର ହେଲା ଆମ ଭିତରୁ ଦୁଇଜଣ ବନ୍ଧୁକ ଧରି ପ୍ରତି ରାତିରେ ତମ୍ବୁ ଓ କୁଲିମାନଙ୍କ ରହିବା ସ୍ଥାନରେ ପହରା ଦେବେ । ରାତିରେ ଜାଳିବା ନିମନ୍ତେ କୁଲି ମାନଙ୍କୁ ବହୁତ ଗୁଡ଼ିଏ ଲଣ୍ଠନ ଯୋଗାଇ ଦିଆଗଲା । ଯାହାହେଉ, ସେପରି କରିବା ଦ୍ୱାରା ଆଉ କୌଣସି ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଲା ନାହିଁ ।

ଧୀରେ ଧୀରେ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା । ଖଣିକାର୍ଯ୍ୟ ସନ୍ତୋଷ ଜନକ ଭାବରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା ।

ଡ଼ିସେମ୍ବର ମାସ । ବୃଷ୍ଟିର ପ୍ରକୋପ ଏକାନ୍ତଭାବେ କମି ଆସିଛି । ଘନ ସବୁଜିମା ଉପରେ ଟାଣି ହୋଇ ଆସିଚି କ୍ଷୀଣ କୁହେଳିକାର ଗୋଟିଏ ଧୂସର ପରଦା । ସାଗୁଆନ ଜଙ୍ଗଲ ଫୁଲରେ ଭରା । ଛୋଟ ବଡ଼ ଘାସଗୁଡ଼ିକ ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ଫୁଲରେ ରୂପାୟିତ ହୋଇ ଉଠିଛନ୍ତି । ସାହେବମାନଂକ ମନରେ ଖେଳି ଯାଇଛି ଅପାର ଆନନ୍ଦ । ବଡ଼ଦିନ ପାଳନ ନିମନ୍ତେ ସେମାନେ ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଉଠିଛନ୍ତି । ମି· ସ୍ମିଥ୍ ସହରରେ ବଡ଼ଦିନ ପାଳନ ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ମି. ଜନ୍ ସିଧାସଳଖ ମନା କରି ଦେଇ ଛନ୍ତି । ତାଂକର ଇଚ୍ଛା ସେହି ଦୁର୍ଭେଦ୍ୟ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ବଡ଼ ଦିନ ପାଳନ କରାଯିବ । ଛୋଟ ବଡ଼ ପ୍ରତ୍ୟେକ କର୍ମଚାରୀ ସେହି ଆନନ୍ଦରେ ଭାଗ ନେବେ । ପ୍ରତିଦିନ ସହରରୁ ବୁହା ଚାଲିଛି ବିଭିନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟ । ରୁଟି, ଫଳ, କୁକୁଡ଼ା, ସୁରା, ଛେଳି ଇତ୍ୟାଦି । ଡିସେମ୍ବର ପଚିଶ । ଆଉ ଦୁଇଟି ଦିନ ମାତ୍ର ବାକି । ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର

କାଗଜ ଫୁଲରେ ତମ୍ବୁ ଓ କୁଲିମାନଂକର ରହିବା ଘର ସଜାସଜି ଚାଲିଛି । ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ବିଜୁଳିବତୀ ବହୁ ସ୍ଥାନରେ ଏପରିକି ଗଛ ଡାଳମାନଂକରେ ଖଞ୍ଜା ଯାଇଛି । ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକ ନୃତ୍ୟର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ବି କରାଯାଇଛି । କୁଲିମାନଂକର ମନରେ ଆନନ୍ଦର ସୀମା ନାହିଁ । କାରଣ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଏପରି ଉତ୍ସବ ଓ ଭୋଜି ଏହାହିଁ ପ୍ରଥମ । ସମସ୍ତ ଆୟୋଜନର ସୁବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିବା ଭାର ମୋ ଉପରେ ପଡ଼ିଛି । ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟଂକ ସହିତ ଇତୀର ଖୁବ ଘନିଷ୍ଠତା ଜମି ଉଠିଛି । ତେଣୁ ମୋର ଦୁର୍ଭାବନା ବହୁ ଅଂଶରେ କମି ଯାଇଛି ।

ହଠାତ୍ ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ଗୋଟାଏ ବଦଖିଆଲ ସ୍ଥାନ ପାଇଲା । ତାଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଗୋଟାଏ ସୁସ୍ଥ ବାଛୁରୀ ଆବଶ୍ୟକ । ବାଛୁରୀଟିର ବୟସ ଚାରି ମାସରୁ ଯେପରି ବେଶୀ ନହୋଇ ଥାଏ । ରଙ୍ଗ ଧଳା ହେଲେ ଭଲ । ସାହେବ ଦଳ ବଡ ଅଡୁଆରେ ପଡ଼ିଲେ । ମୁଁ ଠିକ୍ ବୁଝି ପାରେନାହିଁ ୟୁରୋପୀୟମାନେ କାହାକୁ ନାରୀ ସ୍ୱାଧୀନତା କହନ୍ତି । ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେମାନେ ଠିକ୍ । କିନ୍ତୁ ସ୍ତ୍ରୀ ଜାତିର ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ସେମାନେ ବିଶେଷ କୋହଳ । ଯେଉଁଠା ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଟୋକଟୋକ୍ ମନା କରି ଦେଲେ ହେବ । ସେଥି ନିମନ୍ତେ ଏତେ ମୁଣ୍ଡବ୍ୟଥା କାହିଁକି ? କଅଁଳା ବାଛୁରୀଟିଏ ନ ମିଳିଲେ ସମସ୍ତ ବଡ଼ ଦିନ ଆୟୋଜନ ପଣ୍ଡ ହୋଇଯିବ । କାରଣ ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟ କଅଁଳା ବାଛୁରୀ ମାଂସ ନିଜ ହାତରେ ରାନ୍ଧି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପରଶିବେ ।

ସକାଳୁ ଗିଲବର୍ଟ ମୋ ତମ୍ବୁରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ମୁହଁରେ ତାଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଚିନ୍ତାର ରେଖା ଫୁଟି ଉଠିଛି । ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ବେଳେ ମି· ଚର୍ଚ୍ଚିଲ ବୋଧହୁଏ ଏପରି ଚିନ୍ତାକୁଳ ହୋଇ

ନଥିବେ । ଇରା ଗ୍ଲ କପ୍‌ଟିଏ ଆଣି ସାହେବଙ୍କ ଆଗରେ ଥୋଇଲା । ତରତରରେ ଧନ୍ୟବାଦଟିଏ ଦେଇ ସେ ଗ୍ଲ ଖାଇବାକୁ ମନା କରି ଦେଲେ । ବ୍ୟାକୁଳ ନେତ୍ରରେ ମି. ଗିଲବର୍ଟ ଗ୍ଲର ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲେ । ଜଙ୍ଗଲର ଧୂସର ସବୁଜ ବୃକ୍ଷଶ୍ରେଣୀ ଭିତରେ ସେ ଯେପରି କୌଣସି ମୀମାଂସା ଖୋଜୁଥିଲେ । ତା'ପରେ ତାଙ୍କର ସ୍ଥିର ଦୃଷ୍ଟି ମୋ ମୁହଁ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ତାଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମନେ ହେଲା ସେ ଯେପରି ମୋ ଉପରେ ସମସ୍ତ ଭରସା ରଖିଛନ୍ତି ।

ଆବେଗଭରା କଣ୍ଠରେ ଗିଲବର୍ଟ କହିଲେ, ମି: ତରଫଦାର, ମୋତେ ଏ ମହା ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା ନକଲେ ହେବ ନାହିଁ ।

ନମ୍ର କଣ୍ଠରେ ଭରସା ଦେଲି, ଯେଉଁଠା ମୋ ପକ୍ଷେ ସମ୍ଭବ, ନିଶ୍ଚୟ କରିବି ।

ଭରସା ପାଇ ଗିଲବର୍ଟ ହସି ଉଠିଲେ । ଚିନ୍ତାର ଚିହ୍ନ ତାଂକ ମୁହଁରୁ ଏକାବେଳେକେ ଲୋପ ପାଇଗଲା । ଉତ୍ସାହଭରା କଣ୍ଠରେ ସେ କହିଲେ, ମୁଁ ଜାଣେ ଆପଣ ଜଣେ ବିଜ୍ଞ ଲୋକ । ନହେଲେ ଗୋଟାଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଭିତରେ ନିଜର ଅଚେତନ ଭାଗ୍ୟକୁ ବଦଳାଇ ପାରି ଥାଆନ୍ତେ କିପରି ? ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି, ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଜଣେ ସରଳ ପ୍ରକୃତିର ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ । ଆମର ବିବାହ ପ୍ରାୟ ଚାରି ବର୍ଷ ହେଲା । ଚାରି ଥର ମଧ୍ୟ ସେ ମୋତେ କୌଣସି ଅନ୍ୟାୟ ଅନୁରୋଧ କରି ନାହାନ୍ତି । ଏତିକି ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ସେ ମୋତେ ଅବର୍ଣ୍ଣନୀୟ ଆନନ୍ଦ ଦେଇଛନ୍ତି । ଠିକ୍ ଆପଣଂକ ସ୍ତ୍ରୀ ପରି । ଇରାକୁ ସାହେବ ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି ଠିକ୍ କରି ନେଇଥିଲେ । ସାହେବଂକ କଥାରେ ଇରାର ମୁହଁ ରକ୍ତାଭ ହୋଇ ଉଠିଲା । ସେ ତମ୍ବୁ ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ସାହେବ ପୁଣି ଆରମ୍ଭ କଲେ, ମୋର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ବଡ଼ଦିନରେ ବାଛୁରି ମାଂସ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପରଶିବେ । ତାଙ୍କର ଏ ଅନୁରୋଧକୁ ମୁଁ କୌଣସିମତେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ପାରିବି ନାହିଁ । ଯେତେ ମୂଲ୍ୟ ପଡ଼ୁ ପଛକେ ମୁଁ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି । ମୋର ଜୀବନ ଯେବେ ବାଛୁରିର ମୂଲ୍ୟ ହୁଏ ତା' ମଧ୍ୟ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ତିଳେ ହେଲେ କୁଣ୍ଠାବୋଧ କରିବି ନାହିଁ । ବଡ଼ଦିନରେ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଅନୁରୋଧ ଯେବେ ମୁଁ ପୂରଣ କରି ନପାରେ ଆସନ୍ତା ବର୍ଷଟି ଆମର ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନ କଣ୍ଟକମୟ ହୋଇ ଉଠିବ । ଆପଣ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକ । ଚେଷ୍ଟା କଲେ ନିଶ୍ଚୟ ବାଛୁରିଟିଏ ମିଳି ପାରିବ ।

ସାହେବଙ୍କର ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରତି ଗଭୀର ଅନୁରକ୍ତି ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି । ତା'ଠାରୁ ବେଶୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି ତାଙ୍କର ଏପରି ଏକ ଅବାସ୍ତବ ପ୍ରସ୍ତାବ ଶୁଣି । ନମ୍ର କଣ୍ଠରେ ଉତ୍ତର ଦେଲି, ମୁଁ ହିନ୍ଦୁ, ଆସାମର ଅଧିକାଂଶ ଅଧିବାସୀ ହିନ୍ଦୁ । ତେଣୁ ମୋ ଦ୍ୱାରା ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ, ଯେଉଁ କୁଲିମାନେ ଏଠାରେ ଖଣି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ହିନ୍ଦୁ । ହୁଏତ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ବିକୃତି ସୃଷ୍ଟି କରିବ । ଖଣି କାର୍ଯ୍ୟରେ ବାଧା ଆସି ପାରେ ।

ମୋ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ସାହେବ ଏକାବେଳେକେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲେ । ସେଇ ଜିଦ୍ । କଅଁଳା ବାଛୁରିଟିଏ ମୁଁ ଯୋଗାଡ଼ କରି ଦେବି ।

ବିରକ୍ତ ହୋଇ ସାହେବଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦେଲି, ଭଦ୍ରତାର ସୀମା ଅଛି । ସେ ଯେବେ ଏ ବିଷୟରେ ଅତ୍ୟଧିକ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତି, ତା'ହେଲେ ସମ୍ମାନ ଅପମାନରେ ପରିଣତ ହେବ ।

ବିରକ୍ତ ହୋଇ ସାହେବ ଉଠିଗଲେ ।

—ତିନି—

ଗିଲବର୍ଟ ବହୁ ପାରିଶ୍ରମିକ ଦେଇ ଦୁଇ ଜଣ କୁଲିଙ୍କୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ ପାରିଥିଲେ । ସେମାନେ ବାଛୁରୀଟିଏ ଖୋଜିବା ନିମନ୍ତେ ବାହାରିଗଲେ । କିନ୍ତୁ ପରଦିନ ସକାଳୁ ଶୂନ୍ୟ ହସ୍ତରେ ଫେରି ଆସିଲେ । ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ମନର ଅସ୍ଥିରତା ଦୁଇ ଗୁଣ ବଢ଼ିଗଲା । ବାଛୁରୀ ବଦଳରେ ଗୋଟିଏ ମନୁଷ୍ୟକୁ କାଟିବା ଦରକାର ପଡ଼ିଥିଲେ ସେ ବୋଧହୁଏ ପଶ୍ଚାତ୍‌ପଦ ହୋଇ ନଥାନ୍ତେ । ସକାଳ ନଅଟା ହେବ । ଘନକୁହେଳିକା ଜାଲ ଭେଦ କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହୋଇ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ଭୂମି ସ୍ପର୍ଶ କରିପାରି ନାହିଁ । କୁହୁଡ଼ି ତରଳ ଆକାଶରେ ଧୂମ୍ର ସ୍ରୋତ ପ୍ରାୟ ଦଶ ମାଇଲ ବେଗରେ ଉପତ୍ୟକା ଉପରେ ବହି ଚାଲିଛି । ଇବ୍ରା ଓ ମୁଁ ତମ୍ବୁ ଭିତରେ ବସି ଚା ଖାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରୁଛୁ । ବାହାରେ ଜଜ୍ ଓ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର କଥାବାର୍ତ୍ତା ଶୁଣାଗଲା । ଇବ୍ରା ଭିତରକୁ ଉଠିଗଲା । ମନେ ମନେ ବିରକ୍ତ ହେଲି । ନିଜର ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ବିଷୟରେ ଏମାନେ ଯେତେ ସଚେତନ, ଅନ୍ୟ-ମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଠିକ୍ ତାର ବିପରୀତ ଆଚରଣ କରନ୍ତି । ମୋତେ ଚା ଖାଉଥିବାର ଦେଖି ଜଜ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ, ସକାଳ ନଅଟା ହେଲାଣି, ଆପଣ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚା ଖାଇ ନାହାନ୍ତି ? ସୁପ୍ରଭାତ, ସୁପ୍ରଭାତ ।

ମୁହଁର ବିରକ୍ତି ମନ ଭିତରେ ଦମନ କରି କହିଲି, ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ନମସ୍କାର ଗ୍ରହଣ କରୁଛି ।

ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ କଣ୍ଠରେ ଗିଲବର୍ଟ ପଚାରିଲେ, ଆପଣଙ୍କର ମିଷ୍ଟ୍ରେସ୍ କାହାନ୍ତି ?

ଶୁଷ୍କ କଣ୍ଠରେ ଉତ୍ତର ଦେଲି, ମୁଁ ଅବିବାହିତ ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଗିଲବର୍ଟ ଇରାକୁ ଚାହିଁ ରହିଲେ ।

ରୁକ୍ଷ କଣ୍ଠରେ କହିଲି, କ୍ଷମା କରିବେ ମି· ଗିଲବର୍ଟ, ଆପଣଙ୍କର ସ୍ମରଣଶକ୍ତି ଏପରି ଦୁର୍ବଳ ବୋଲି ମୋର ଧାରଣା ନଥିଲା । କେତେଥର ଆପଣଙ୍କୁ କହିଛି, ଇରା ମୋର ପତ୍ନୀ ନୁହନ୍ତି, ସହଧର୍ମିଣୀ । ଭାବୁଛି, ଏଥିକି ଏଇ କଥାଟା ଲେଖି ମୋତେ ତମ୍ବୁ ଆଗରେ ଝୁଲାଇ ଦେବାକୁ ହେବ । ନୁହେଁ କି ?

ଗିଲବର୍ଟ ଲଜ୍ଜିତ ହୋଇ କହିଲେ, କ୍ଷମା କରିବେ ମି· ତରଫଦାର, ମୋର ଆଦୌ ମନେ ନଥିଲା ।

ଆଗ୍ରହଭରା କଣ୍ଠରେ ଜଜ୍ ପଚାରିଲେ, ଆପଣଙ୍କର ସେହି ସାଧୁଙ୍କ କଥା ମନେ ଅଛି ନା ? ସେ ଦିନ ରାତିରେ ଯେ ଆମକୁ ଆଶ୍ରୟ ଦେଇଥିଲେ ?

ଭାବିଲି, ବୋଧହୁଏ କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଇବାକୁ ଜଜ୍ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲେ । ତେଣୁ ସାଧୁଙ୍କର କଥା ପଚାରୁଛନ୍ତି । ନମ୍ର କଣ୍ଠରେ ଉତ୍ତର ଦେଲି, ହଁ ।

ମୋର ଉତ୍ତରରେ ଜଜ୍ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ ଉଠିଲେ । ଉଚ୍ଚ କଣ୍ଠରେ ସେ ପୁଣି ପଚାରିଲେ, ଆପଣ ତାଂକର ଗାଈ ବାଛୁରୀ ଦୁଇଟାକୁ ଦେଖିଛନ୍ତି ବୋଧହୁଏ । କି ସୁସ୍ଥ ସବଳ ସେ ବାଛୁରୀଟା ! ତିରିଶ ପାଉଣ୍ଡରୁ ବେଶୀ ହେବ ।

ଏଥର ଜଜ୍‌ଙ୍କର ପ୍ରଶ୍ନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବୁଝି ପାରିଲି । ମନରେ ଏଇ ଲୋକ ଦୁଇଟିଙ୍କ ପ୍ରତି ଘୃଣା ଆସିଲା । କେହି ଗୋଟାଏ ଭଲ ଜିନଷ ରଖିଲେ ଏମାନଙ୍କର ଲୋଭ କାହିଁକି ? କି ସ୍ୱାର୍ଥପର ଏମାନେ ? ନମ୍ର କଣ୍ଠରେ ଉତ୍ତର ଦେଲି, ବୋଧହୁଏ କାହିଁକି, ମୁଁ ନିଶ୍ଚିତରୂପେ କହିପାରେ . ଆଶ୍ରମର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବସ୍ତୁକୁ ମୁଁ ଭଲ ଭାବରେ ଦେଖିଛି । କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ?

ଗିଲବର୍ଟ ମୋ କଣ୍ଠରେ ବିରକ୍ତିର ଆଭାସ ପାଇଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ ନୀରବ ରହିଲେ । ଚଞ୍ଚଳ ମତି ଜଜ୍ ଚୁପ୍ ହୋଇଯିବାର ଲୋକ ନୁହନ୍ତି । ତରତର କଣ୍ଠରେ ସେ ମୋତେ ପଚାରିଲେ, କିଛି ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟ ଦେଲେ ସାଧୁ ନିଶ୍ଚୟ ସେ ବାକ୍ସଟିକୁ ବିକ୍ରୟ କରି ଦେବେ ।

ଜଜ୍‌ଙ୍କର ନିର୍ବୋଧତା ଦେଖି ବିସ୍ମିତ ହେଲି । ସାଧୁଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ସେ ଦିନ ଦୁହେଁ ଆଶ୍ରୟ ନେଲୁ । କି ସୁସ୍ୱାଦୁ ଖାଦ୍ୟ ସେ ଆମମାନଙ୍କୁ ନ ଦେଇଛନ୍ତି ! ଟଙ୍କାର ଲୋଭ ଥିଲେ ସେଦିନ ଖାଦ୍ୟ ବିନିମୟରେ ସେ ଆମ ଠାରୁ ଟଂକା ଚାହିଁଥାଆନ୍ତେ ।

ମୋତେ ନୀରବ ଦେଖି ଜଜ୍ ପୁଣି ପଚାରିଲେ, ବାକ୍ସଟିର ମୂଲ୍ୟ କେତେ ହେବ ? ଶହେ ଟଂକା ଦେଲେ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ ନାହିଁକି ?

ମୋର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ସୀମା ଲଙ୍ଘନ କରିଥିଲା । ବିରକ୍ତ ହୋଇ କହିଲି, ମି. ଜଜ୍ , ମୁଁ ବଡ଼ ଦୁଃଖିତ । ଆପଣମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ମୋତେ ଏ ସ୍ଥାନ ତ୍ୟାଗ କରି ଚାଲିଯିବା ନିମନ୍ତେ ବାଧ୍ୟ କରୁଛି । ସାଧୁ କେବେ ହେଲେ ବାକ୍ସଟା ବିକିବେ ନାହିଁ । କାହାର ଧର୍ମ ଉପରେ ଆଞ୍ଚ ଆଣିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ଦୁଇ ଜଣଯାକ ମୋ କଥାରେ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଲେ ନାହିଁ । ବରଂ ସେମାନଂକ ସହିତ ସାଧୁଙ୍କ ଆଶ୍ରମକୁ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁରୋଧ କଲେ । ପ୍ରଥମେ ସ୍ଥିର କଲି ମନା କରି ଦେବି । କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ କୌଣସି ଲାଭ ହେବ ନାହିଁ । କାରଣ ଜଜ୍ ସାଧୁଙ୍କର ଆଶ୍ରମ ଦେଖିଛନ୍ତି । ମୁଁ ନଗଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ସହିତ ଅନାୟାସରେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବେ । ବରଂ ମୁଁ ସାଙ୍ଗରେ ଗଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏପରି ଏକ ଗର୍ହିତ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ନିବୃତ୍ତ କରି ପାରିବି । କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତ ମୀରବ ରହି ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ସମ୍ମତି ଦେଲି । କାଲି ବଡ଼ ଦିନ । ତେଣୁ ଆଜି ଯାଇ ଫେରି ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ । କାଳ ବିଳମ୍ବ ନକରି ଆମେ ଗନ୍ତବ୍ୟ ପଥରେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲୁ । ମୁଁ ଜଜ୍ ଗିଲବର୍ଟ କେବଳ ଯାଇ ନଥିଲୁ । ଆମ ସହିତ ଚାରି ଜଣ କୁଲି ଥିଲେ । ସେମାନେ ବାଛୁରିଟାକୁ ବୋହି ଆଣିବା ନିମନ୍ତେ ଆମ ସହିତ ଯାଇଥିଲେ । ମୁଁ ମନେ ମନେ ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ଭାବୁଥିଲି । ଯେବେ ଏମାନଙ୍କୁ ଭୁଲ ବାଟରେ ନେଇ ଯାଇ ପାରନ୍ତି ତାହାହେଲେ, ଏମାନେ ସାଧୁଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ପହଂଚି ପାରନ୍ତେ ନାହିଁ । ହୁଏତ ବାଛୁରିଟା ବଂଚି ଯାଇ ପାରନ୍ତା । ଜଜ୍ ଆଗରେ ଚାଲିଥିଲେ । ଅପରାହ୍ନ ପୂର୍ବରୁ ସାଧୁଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ପହଞ୍ଚିବା ତାଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା । ବାଟ ଭୁଲାଇ ଦେବାର ସୁବିଧା ମୋତେ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଅନନ୍ୟୋପାୟ ହୋଇ ଜଜ୍‌ଙ୍କର ଅନୁଗମନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲି ।

ଦିନ ପ୍ରାୟ ବାରଟା ହେବ । ଆମେ ସାଧୁଙ୍କର ଆଶ୍ରମରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ସାଧୁ ଆଶ୍ରମରେ ନ ଥିଲେ । ପ୍ରାୟ ଦଶ ମିନିଟ ଅପେକ୍ଷା କଲୁ । ତଥାପି ସାଧୁ ଫେରିଲେ ନାହିଁ । ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ଧୈର୍ଯ୍ୟଚ୍ୟୁତି ଘଟିଲା । ସେ କହିଲା ବାଛୁରୀ ଟିକୁ ଥରକୁ ଥର ଅନାଇ ଆଥିନ୍ତି ।

ମନରେ ମୋର ଗଭୀର ଦୁଃଖ ହେଲା । ସୁଯୋଗ ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲି । ଶେଷରେ ଜଜ୍ ଗୋଟିଏ ଅବାସ୍ତବ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଣିଲେ । ସେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଶୁଣି ମୋ ମନ ଘୃଣାରେ ଭରିଗଲା । ଏମାନେ ଶିକ୍ଷିତ, ପୁଣି ଆଧୁନିକ ରୀତି ସମ୍ପନ୍ନ । ଏମାନଙ୍କ ମନରେ ଏପରି କଥା ଅ.ସୂରୁ ? ଜଜ୍‌ଙ୍କର ପ୍ରସ୍ତାବର ସାର ମର୍ମ, 'ବାଲ୍ଟି ଟିର ଦାମ ସାଧୁଙ୍କର ଦ୍ୱାର ଦେଶରେ ରଖିଦେଇ ବାଲ୍ଟିଟିକୁ ଧରି ଚାଲିଯିବା ।' ମୁଁ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବର ପ୍ରତିରୋଧ କଲି । ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇଦେଲି, ଏହା ସଭ୍ୟତା ନୁହେଁ, ନିପଟ ବର୍ବରତା । ଜଣଙ୍କର ଅପକର୍ମ ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ତ ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗ ମନଙ୍କ ପ୍ରତି ଲୋକଙ୍କର ଘୃଣା ଆସିବ । ଜଣଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥ ନିମନ୍ତେ ଗଣସ୍ୱାର୍ଥ ବିପଦଗ୍ରସ୍ତ ହେବ । ଏ କଥା ମଧ୍ୟ ମୁଁ ମି. ସ୍ମିଥ୍‌ଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ପଶ୍ଚାତ୍‌ପଦ ହେବି ନାହିଁ

ମୋ କଥାରେ ସାହେବ ଦୁହେଁ ନୀରବ ହେଲେ । କ୍ଷୁଧାରେ ପେଟ ଜଳୁଥାଏ । ଉଦ୍ୟାନକୁ ଅନାଇଲି । ତୁମେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବ ନାହିଁ । ଅମୃତ ଭଣ୍ଡା ଓ ପିଜୁଳିରେ ଉଦ୍ୟାନଟି ଭରା । ବହୁ ପାଚିଲା ଫଳ ଗଛରେ ଝୁଲୁଥାଏ । ସାଧୁଙ୍କର ବିନାନୁମତିରେ ତୋଳିବା ନିମନ୍ତେ ସାହସ ହେଲା ନାହିଁ । ଉଦ୍ୟାନ ମଧ୍ୟରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ସାଧୁଙ୍କର ଦ୍ୱାର ଦେଶରେ କୁଣ୍ଡଟିଏ ଦେଖିଲି । କୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ଅନେକ ପାଚିଲା ପିଜୁଳି ଓ ଅମୃତ ଭଣ୍ଡା ରଖା ଯାଇଥାଏ । ସିମେଣ୍ଟ ଚଟାଣ ଉପରେ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାରେ ଲେଖାଯାଇଥାଏ— 'ଯେ କୌଣସି ଅତିଥି ନିଃସଙ୍କୋଚରେ ଏହି ଫଳ ଭୋଜନ କରି ପାରନ୍ତି ।' ସାଧୁଙ୍କର ଉଦାରତା ଦେଖି ଭକ୍ତିରେ ମୁଣ୍ଡ ନଇଁ ଆସିଲା । ଆମେତ ଅତିଥି ରୂପେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ନାହୁଁ ! ଆମେ ଆସିଛୁ, ଚୋରର କମ୍ୱା ଡ଼କାୟତ ରୂପରେ । ଜଣଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ ତାର ପ୍ରିୟ ବସ୍ତୁ ଛଡାଇ ନେବାକୁ । ଏହାଠାରୁ ଅପ୍ରୀତିକର

ଘଟଣା ଆଉ କଅଣ ହୋଇପାରେ ? କେଉଁ ଅଧିକାରରେ କୁଞ୍ଜ ଭିତରୁ ଫଳ ଉଠାଇବ କିଛି ଠିକ୍ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ସାହେବ ମାନେ ମଧ୍ୟ କ୍ଷୁଧାରେ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ । ମୁଁ କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ଅମୃତ ଭଣ୍ଡା, ପିଜୁଳି କାଟି ସାହେବମାନଙ୍କୁ ଦେଲି ଓ ନିଜେ ଖାଇଲି । କୁଲି ଦୁଇଜଣ ମଧ୍ୟ ପେଟ ଭରି ଫଳ ଭୋଜନ କଲେ ।

ଠିକ୍ ଆମେ ଖାଇ ସାରିଛୁ, ଦୂରରୁ ଶୁଭିଲା 'ବେଟା ।' ମୁଁ ସାଧୁଙ୍କର କଣ୍ଠ ଚିହ୍ନି ପାରିଲି । ବାଛୁରିଟା ସାଧୁଙ୍କର 'ବେଟା' ଡାକ ଶୁଣି ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଉଠିଲା । ମୁଁ ବୁଝି ପାରିଲି ସାଧୁ ବାଛୁରିଟିକୁ ବେଟା ବୋଲି ଡାକୁଥିଲେ । ମୋର ଆଡକୁ ଚାହିଁ ବାଛୁରିଟି ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱଶ୍ୱାସରେ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରକୁ ଦଉଡ଼ିଲା । କିଛିକ୍ଷଣ ପରେ ସାଧୁ ବାଛୁରିଟି ସହିତ ଫେରି ଆସିଲେ । ମନୁଷ୍ୟ ସହିତ ପଶୁର ଏପରି ବୁଝାମଣା ମୁଁ ପୂର୍ବରୁ କେବେ ଦେଖି ନଥିଲି । ମୋ ପରି ନିଷ୍ଠୁର ଲୋକର ମନ ମଧ୍ୟ ତରଳି ଗଲା । ସାହେବମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଦୃଶ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପକାଇଲା ନାହିଁ ବୋଧ ହୁଏ । ସାଧୁ ବୋଝେ ଘାସ ଧରି ଜଙ୍ଗଲରୁ ଫେରୁଥିଲେ । ଘାସତକ ଗାଈ ଆଗରେ ପକାଇ ଦେଇ ସେ ଆମ ଆଡକୁ ଆସିଲେ । ଯେପରି ବହୁ ଦିନର ପରିଚିତ ! ମିଷ୍ଟ କଣ୍ଠରେ ସାଧୁ ଆମକୁ ପଚାରିଲେ, କେତେବେଳେ ଆସିଲେ ? ଖାଇ ନାହାନ୍ତି ବୋଧହୁଏ ?

ଉତ୍ତରକୁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ସାଧୁ ଚାଲି ଯାଉଥିଲେ । ମୁଁ ପଛରୁ ଡାକି କହିଲି, ଅନ୍ୟ କିଛି ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଆମେ ପେଟଭରି ଫଳ ଭୋଜନ କରି ସାରିଲୁଣି । ସେ ଆମ ନିକଟରେ ବସି ସେଠାକୁ ଆସିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପଚାରିଲେ । ମୁଁ କଅଣ ଉତ୍ତର ଦେବି ଠିକ୍ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଆମେ କେଉଁ ମହତ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନେଇ ଯାଇଥିଲୁ ଯେ ସାଧୁଙ୍କୁ ନିଜର

ଶୁଭାଗମନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଜଣାଇବ ? ମୁଁ ନୀରବ ରହିଲି । ସାହେବ ମାନେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଲେ ନାହିଁ । ସାଧୁ ପୁଣି ଥରେ ପଚାରିଲେ । ମୁଁ ସାହେବ ମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ତର ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁରୋଧ କଲି । ମି· ଗିଲବର୍ଟ ସାଧୁଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, ଏ ଏାଈ ଓ ବାଛୁରୀ ଆପଣଙ୍କର ?

ମିଷ୍ଟ କଣ୍ଠରେ ସାଧୁ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, ଏ ଗାଈଟି ଠିକ୍ କାମଧେନୁ ପରି । ଅତିଥି ସେବାରେ ବହୁତ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଏ ଗାଈଟିତ ଅତିଥି ମାନଙ୍କର ।

କିଛିକ୍ଷଣ ନୀରବ ରହି ଜଜ୍ ପଚାରିଲେ, ଏ ବାଛୁରୀଟିକୁ ବିକ୍ରୟ କଲେ କ୍ଷତି କଅଣ ?

ଏଥର ସାଧୁଙ୍କ ମୁହଁ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ଉଠିଲା । କିଛିକ୍ଷଣ ନୀରବ ରହି ନିଜକୁ ସଂଯତ କରିନେଲେ । ତାପରେ ଉଚ୍ଚକଣ୍ଠରେ କହିଲେ, ଯେତେବେଳେ ବିକ୍ରୟର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁ ନାହିଁ, ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଲାଭ କ୍ଷତିର ତୁଳନା କରିବ କାହିଁକି ?

ହତୋତ୍ସାହ ହୋଇ ଗିଲବର୍ଟ କହିଲେ, ଏହି ବାଛୁରୀଟାର ଦାମ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ପଚିଶ ଟଙ୍କା ହେବ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯେବେ ଆପଣଙ୍କୁ ତାର ଦୁଇ ଗୁଣ ଟଙ୍କା ଦିଏ ?

ଏଥର ସାଧୁ ହସି ଉଠିଲେ । କ୍ଷଣକ ପରେ ହସ ମଉଳି ଗଲା । ମୁହଁ ତାଙ୍କର ରକ୍ତାଭ ହୋଇ ଆସିଲା । ଥିର ଥିର କଣ୍ଠରେ ସେ କହିଲେ ସାହେବ, ମୁଁ ଜଣେ ଧନୀର ସନ୍ତାନ । ପୁଣି ପିତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ପୁତ୍ର । ଅନ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତି ଛାଡ଼ିଦେଲେ ମୋର ପିତାଙ୍କର କେବଳ ଗଚ୍ଛିତ ଟଙ୍କା ଦେଢ଼ଲକ୍ଷରୁ ବେଶୀ ଥିଲା । ଏତେ ମୂଲ୍ୟବାନ ସମ୍ପତ୍ତି ଛାଡ଼ି ମୁଁ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଆସିଛି କାହିଁକି ?

ଏଥର ଗିଲବର୍ଟ ମଧ ଉତ୍ତ୍ୟକ୍ତ ହୋଇ କହିଲେ, ବାଛୁରୀ ଆମର ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ବାଛୁରୀର ଦାମଠାରୁ ବହୁତ ବେଶୀ ଟଙ୍କା ଦେବା ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି । ତଥାପି ତୁମେ ଯେବେ ବିକିବାକୁ ମନାକର, ଆମେ ବାଛୁରୀଟିକୁ ନିଶ୍ଚୟ ନେଇଯିବୁ ।

କ୍ଷୋଭ ଭରା କଣ୍ଠରେ ସାଧୁ କହିଲେ, ଏହାହିଁ ମୋର ଆତିଥେୟତାର ପୁରସ୍କାର । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ବଞ୍ଚିଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୁମେ ଏଠାରୁ ବାଛୁରୀ ନେଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଗିଲବର୍ଟ ଓ ଜଜ୍ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତ୍ୟକ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଲେ । ମୁଁ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ବହୁତ ବୁଝାଇଲି ସାଧୁଙ୍କର ବାଛୁରୀ ନନେବାକୁ । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ମୋ କଥାରେ କର୍ଣ୍ଣପାତ କଲେ ନାହିଁ । ଗିଲବର୍ଟ ଶହେଟି ରୌପ୍ୟ ମୁଦ୍ରା ଗଣି ସାଧୁଙ୍କ ଆଗରେ ରଖିଦେଲେ । କୁଲି ଚୁରିଜଣଙ୍କୁ ବାଛୁରୀ ବାନ୍ଧିନେବା ନିମନ୍ତେ ଜଜ୍ ଆଦେଶ ଦେଲେ । କୁଲି ଚୁରିଜଣ ବାଛୁରୀଟିକୁ ବାନ୍ଧିନେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ୟତ ହେଲେ । ସାଧୁ ସେମାନଂକର ଗତିରୋଧ କଲେ । କିନ୍ତୁ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ଧକ୍କାରେ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ । ସେହି ମର୍ମନ୍ତୁଦ ଦୃଶ୍ୟ ମୋ ଚିତ୍ତ ଅସହ୍ୟ ବୋଧ ହେଲା । ମୂକ ସାକ୍ଷୀପରି କେବଳ ଦେଖିବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କିଛି କରିବାର ଉପାୟ ମୋର ନଥିଲା । ବାଛୁରୀଟିର ହମ୍ବା ରଡ଼ି ଓ ଗାଈଟିର କରୁଣ ଆବେଦନ ମୋ କାନରେ ବାଜୁଥାଏ । ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରୁ ଫେରିଆସୁ ଥାଏ ତାର କଂପିତ ପ୍ରତିଧ୍ୱନି । କିଛି ଦୂରରୁ ମୁଁ ପଛକୁ ଅନାଇଲି । ସାଧୁ ବ୍ୟାକୁଳ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଛନ୍ତି । ପରଦିନ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ପୂର୍ବରୁ ବାଛୁରୀଟିକୁ ହତ୍ୟା କରାଯିବ ।

ସେଦିନ ଅପରାହ୍ଣରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ କୁହୁଡ଼ି ତଳେ ଲୁଚିଗଲେ । ଘନ କୁହେଳିକା ଜାଲ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ତମ୍ବୁରୁ

ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ତମ୍ବୁକୁ ଦେଖିବା କଷ୍ଟକର ହେଉଥିଲା । ଅନ୍ଧକାର ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ମାଡ଼ି ଆସିଲା ଥଣ୍ଡା ପବନର ସ୍ରୋତ । ତମ୍ବୁର ଦ୍ୱାର ବନ୍ଦ କରି ଭିତରେ ବସି ରହିବା ନିମନ୍ତେ ବାଧ ହେଲି । ଇରା ଗୋଟିଏ ମାଟି ପାତ୍ରରେ କୋଇଲା ଜାଳି ନିକଟରେ ରଖିଦେଲା । ତମ୍ବୁ ଭିତରର ଆର୍ଦ୍ରତା କିଞ୍ଚିତ ଦୂର ହେଲା । ଇରା ରୁଟି ଓ ମାଂସ ରାନ୍ଧିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଭାବନାରାଜି ଭିତରେ ମୁଁ ନିଜକୁ ଭୁଲି ଯାଇଥାଏ । କଟରି ବାଛୁରୀଟିକୁ ମୁକ୍ତ କରିବି ତାହାହିଁ ମୋର ଏକମାତ୍ର ଭାବନା । ରାତି ଭୋଜନ ଶେଷ ହେଲା । ଶଯ୍ୟାରେ ପଡ଼ି ଛଟ ପଟ ହେଉଥାଏ । ଏକ ମାତ୍ର ଚିନ୍ତା ଇରା ନିଦରେ ଶୋଇ ପଡିଲେ ମୁଁ ରାତି ଅଭିଯାନରେ ବାହାରିବି ।

ପ୍ରାୟ ଘଣ୍ଟାଟିଏ କଟିଗଲା । ନିମ୍ନ କଣ୍ଠରେ ଡ଼ାକିଲି, ଇରା । କୌଣସି ଉତ୍ତର ନାହିଁ । ବୁଝିଲି ଇରା ନିଦରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଛି । ବନ୍ଧୁକଟି ଧରି ତମ୍ବୁ ବାହାରକୁ ଆସିଲି । ଅସହ୍ୟ ଥଣ୍ଡାରେ ହାଡ ଭିତର ଶିର୍ ଶିର୍ ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ । ଗିଲବର୍ଟ ବାଛୁରୀଟିକୁ ନିଜ ତମ୍ବୁର ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ବାନ୍ଧି ରଖିଥିଲେ । ଅତି ସନ୍ତର୍ପଣରେ ସେଇ ଦିଗକୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲି । କେତେକ ପାଦ ଯାଇଛି କି ନାହିଁ ମୋର ଗତିରୋଧ ହେଲା । ଏକ ପ୍ରକାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ପାରିଲି । ଯେପରି କେହି ଅତି ସନ୍ତର୍ପଣରେ ମୋ ନିକଟରୁ ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ଚାଲିଛି । ହଠାତ୍ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ । ପୁଣି କାନ ଡେରି ଶୁଣିଲି । କିଛି ଶୁଣି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଭାବିଲି ମନର ଚଞ୍ଚଳତା ହେତୁ ସେପରି ଶବ୍ଦ ଶୁଣା ଯାଉଥିଲା । ଠିକ୍ ଜଳାଇବା ନିମନ୍ତେ ମନରେ ଭୟ ହେଲା । କାଳେ କେହି ମୋତେ ଆବିଷ୍କାର କରି ପକାଇବ । ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଲି । ପୁଣି ମୋର ଗତି ରୋଧ ହେଲା । ପୂର୍ବର ସେହି ଶବ୍ଦ ଅଧିକ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇ ଉଠିଲା । ମୋ ଠାରୁ ମାତ୍ର

କେତେ ଗଜ ଦୂରରେ ମୁଁ ସେହି ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ପାରୁଥିଲି । ବାଘ ଭୟ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୂର ହୋଇ ନଥିଲା । ମନରେ ଭୟ ହେଲା ବାଘ ମୋର ଅନୁଗମନ କରୁଛି । ଯେ କୌଣସି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଆକ୍ରମଣ କରିପାରେ । ମନେ ମନେ ସ୍ଥିର କଲି ଟର୍ଚ୍ଚ ଜଳାଇବି । କ୍ଷତି କଅଣ ? ସାହେବ ମାନେ ଅତ୍ୟଧିକ ମଦ୍ୟପାନ କରି ଗାଢ଼ ନିଦ୍ରାରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ମୋତେ ବା କିଏ ଦେଖି ପକାଇବ ? ଯେଉଁ ଦିଗରୁ ଶବ୍ଦ ଆସୁଥିଲା ଟର୍ଚ୍ଚ ଆଲୋକରେ ସେହି ଦିଗ ପରୀକ୍ଷା କଲି । ଯାହା ଦେଖିଲି ସେଥିରେ ମୋର ଚକ୍ଷୁ ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲା । ମୋ ଠାରୁ ପ୍ରାୟ ଦଶବାର ଗଜ ଦୂରରେ ଗୋଟାଏ ବିରାଟ କାୟ ବାଘ । ଚେହେରାଟି ତାର ଯେତିକି ସୁନ୍ଦର, ସେତିକି ଭୟଙ୍କର । ଗୋଟିଏ ହାତରେ ବନ୍ଧୁକ ଅନ୍ୟ ହାତରେ ଟର୍ଚ୍ଚ । ବାଘଟାକୁ ଗୁଳି କରିବା ନିମନ୍ତେ ସାହାସ ହେଲା ନାହିଁ । ଯେବେ ଲକ୍ଷ୍ୟଭ୍ରଷ୍ଟ ହୁଏ ତା ହେଲେ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ ବାଘଟା ମୋ ଉପରକୁ ଲମ୍ଫ ଦେବ । ବନ୍ଧୁକଟିକୁ ବାଘ ଦିଗକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଠିଆହୋଇ ରହିଲି । ବାଘଟା ମଧ୍ୟ ମୋ ଆଡକୁ ଅନାଇ ସେହିପରି ଭାବରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା । ସେ ବୋଧହୁଏ ମୋତେ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସୁଯୋଗ ଖୋଜୁଥିଲା ।

ବାଘ ସହିତ ମୁହାଁ ମୁହିଁ ହୋଇ ପ୍ରାୟ ଦଶ ମିନିଟ କଟିଗଲା । ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହଁ । ହଠାତ୍ କାନ୍ଧ ଉପରେ କାହାର ହାତର ସ୍ପର୍ଶ ଅନୁଭବ କଲି । ଫେରି ଚାହିଁବା ନିମନ୍ତେ ସାହସ ହେଉ ନଥାଏ । କାଳେ ବାଘଟା ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତର ସୁଯୋଗ ନେଇ ମୋତେ ଆକ୍ରମଣ କରିବ । ନିକଟରେ ନିମ୍ନ କଣ୍ଠରେ ଇବ କହୁଥିବାର ଶୁଣିଲି, ମୋତେ ନିଦ ହୋଇ

ନଥିଲା । ତୁମକୁ ତମ୍ବୁ ବାହାରକୁ ଆସୁ ଥିବାର ଦେଖି ପଛେ ପଛେ ଆସିଲା । କି ବିରାଟ ବାଘ !

ଇରାର ହାତ ସ୍ପର୍ଶରୁ ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁଥିଲି ସେ ଭୟରେ ଥରୁଥିଲା । ନମ୍ର କଣ୍ଠରେ କହିଲି, ଭୟ କରିବାର କାରଣ ନାହିଁ । ଟର୍ଚ୍ଚଟା ଧର, ଯେପରି ଟର୍ଚ୍ଚର ଆଲୋକ ଠିକ୍ ବାଘ ମୁହଁରେ ପଡ଼େ । ଇରା ମୋ ହାତରୁ ଟର୍ଚ୍ଚ ନେଲା । ସମୟ ନଷ୍ଟ ନକରି ବାଘଟାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଗୁଳି କଲି । ବାଘଟା ଗୋଟିଏ ଲମ୍ଫଦେଇ ଶରବେଗରେ ଜଙ୍ଗଲ ଆଡ଼କୁ ପଳାଇଗଲା । ବୁଝିଲି ଗୁଳି ବାଘ ଦେହରେ ନ ବାଜି ତମ୍ବୁ ବାହାରେ ପୋତା ହୋଇଥିବା ଗୋଟାଏ କାଠ ଗଣ୍ଡିରେ ବାଜିଲା ।

ବନ୍ଧୁକର ଶବ୍ଦ ସେହି ଅଖଣ୍ଡ ନୀରବତା ଭିତରେ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହୋଇ ଉଠିଲା । କୁଲିମାନେ ରହୁଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଜମି ଉଠିଲା କୋଳାହଳ । ଗିଲବର୍ଟ ଓ ଜଜ୍ ମୋର ଆଡ଼କୁ ଆସୁଥିବାର ଦେଖି ପାରିଲି । ମୋଠାରୁ ସମସ୍ତ ଶୁଣି ଜଜ୍ ମୋତେ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବାକୁ ଭୁଲିଲେ ନାହିଁ । ଗିଲବର୍ଟ ଟର୍ଚ୍ଚ ଆଲୋକ ସାହାଯ୍ୟରେ ବାକ୍ସଟା ଅଛି କି ନାହିଁ ଦେଖି ନେଲେ । ସେତେବେଳେ ମନରେ ମୋର ଗଭୀର ଦୁଃଖ ବିନା । ମୋର ସମସ୍ତ ଚେଷ୍ଟା ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇଛି । ସାହେବମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ରାତି ସାରା ସଜାଗ ରହିବେ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ବାକ୍ସଟିକୁ ମୁକ୍ତ କରିବାର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉପାୟ ନ ଦେଖି ତମ୍ବୁକୁ ଫେରି ଆସିଲି ।"

ପାଟ୍ଟୋଯୋଷୀଙ୍କର କଣ୍ଠର ମୃଦୁ ଗୁଞ୍ଜନ ଶୁଣାଗଲା । ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠରେ ସେ କହିଲେ, "ତୁମଠାରୁ ଅସାବଧାନ ଦୁନିଆରେ କେହି ନାହାନ୍ତି । ଯେବେ ବାଘଟା ତୁମକୁ ଖାଇଯାଇ ଥାଆନ୍ତା ?"

ବିରକ୍ତ ହୋଇ ତରଫଦାର କହିଲେ, ତା ହେଲେ ଏହି ବିଭୀଷିକା ପୂର୍ଣ୍ଣ କାହାଣୀ ଶୁଣିବାର ସୁଯୋଗ ତୁମେ ପାଇ ନ ଥାନ୍ତ । ଯାହାହେଉ ରାତି ବେଶୀ ହେଲଣି । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ମଧ୍ୟ କ୍ଲାନ୍ତ । କାଲି ସକାଳୁ ତୁମେ ଏହିଠାରେ ଚାହାପାନ କରିବ । ଅନୁଭୂତିର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ମୁଁ ତୁମ ଆଗରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବି ।"

ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସଟିଏ ପକାଇ ପାର୍ଶ୍ୱଦେଷୀ ଉଠିଗଲେ ।

— ଚାରି —

ଚାହା ପାନ ପରେ ତରଫଦାର ଆରମ୍ଭ କଲେ, "ଡିସେମ୍ବର ପଚିଶ ତାରିଖ । ସେ ଦିନ ସକାଳେ କୁହୁଡ଼ି ବେଶୀ ଘନ ନଥିଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କିରଣ ଶିଶିର ବିନ୍ଦୁ ଉପରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇ ଉଠିଲା । ବିଳମ୍ବରେ ଶୋଇ ଥିବା ହେତୁ ମୋର ସେଦିନ ଉଠିବାରେ ଟିକିଏ ବିଳମ୍ବ ହେଲା । ଇରା ନ ଡାକିଥିଲେ ବୋଧହୁଏ ଆଉ ଘଣ୍ଟାଏ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ଶୋଇ ଥାଆନ୍ତି । ନମ୍ର କଣ୍ଠରେ ଇରା କହିଲା, ଆଜି ପରା ବଡ଼ଦିନ । ସାହେବମାନଙ୍କୁ ହାପ୍‌ପି କ୍ରିସ୍‌ମାସ ଜଣାଇବାକୁ ଯିବ ନାହିଁ ?

ବିରକ୍ତ ହୋଇ କହିଲି, ଯେଉଁ ମାନଙ୍କର ଧର୍ମପ୍ରତି ସମ୍ମାନ ନାହିଁ, ସେ ମାନଙ୍କର ବଡ଼ଦିନ ପାଳନକୁ ଗୋଟାଏ ଆଡ଼ମ୍ବରପୂର୍ଣ୍ଣ

ଶ୍ରେଣୀ ବ୍ୟକ୍ତିତ ଆଉ କଣ କୁହାଯାଇପାରେ ? ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ମୁଁ ଯିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁ ନାହିଁ ।

ମୋ ପାଟିରୁ କଥା ସରିଛି କି ନାହିଁ ଦ୍ୱାରଦେଶରେ କେହି ଡାକୁ ଥିବାର ଶୁଣି ପାରିଲି । ଇରା ଦ୍ୱାର ନିକଟକୁ ଆସି ମୋତେ କହିଲା, ଜଣେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଡାକୁଛନ୍ତି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଏଠାରେ କାହିଁକି ? ଏ ତ ଆଶ୍ରମ ନୁହେଁ । ଭିତରକୁ ଆସିବା ନିମନ୍ତେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କଲି । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଭିତରକୁ ଆସିଲେ । ମୋର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ଯେଉଁ ସାଧୁଙ୍କ ଠାରୁ ସାହେବମାନେ ବାଛୁରୀଟି ଦେଇ ଆସିଛନ୍ତି, ସେ ଏଇ ସାଧୁ । ଆସିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମଧ୍ୟ ବୁଝି ପାରିଲି । ସାଧୁଙ୍କୁ ବସିବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁରୋଧ କଲି । ଶୁଷ୍କ କଣ୍ଠରେ ସାଧୁ କହିଲେ, ମୁଁ ବସିବା ପାଇଁ ଆସି ନାହିଁ । ମୁଁ ଆସିଛି, ମୋର ବାଛୁରୀଟିକୁ ଫେରାଇ ନେବା ପାଇଁ ।

କ୍ଷୋଭରେ ମୋର ମନ ଦବିଗଲା । ବାଛୁରୀଟିକୁ ଫେରାଇ ନେବା ନିମନ୍ତେ ସାଧୁ ଆସିଛନ୍ତି ? ସେ ବାଛୁରୀ କଣ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଞ୍ଚିଛି ? ଯାହାହେଉ ସାଧୁଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ତମ୍ବୁକୁ ଗଲି । ଗିଲବର୍ଟ ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ବଡ଼ଦିନ ଆୟୋଜନରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ମୋତେ ଦେଖି ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟ ହସି ହସି କହିଲେ, ହ୍ୟାଲୋ ଗାଇଡ୍, ହାପି କ୍ରିସ୍‌ମାସ । ମୋ ପଛରେ ସାଧୁଙ୍କୁ ଦେଖି ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ମୁହଁ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ଉଠିଲା । ବିରକ୍ତିଭରା କଣ୍ଠରେ ସେ ମୋତେ ପଚାରିଲେ, ସାଧୁଙ୍କୁ ଏଠାକୁ ଆଣିବାର କାରଣ କଅଣ ?

ଗିଲବର୍ଟ ଇଂରାଜୀରେ କହିଲେ । ସାଧୁ ଇଂରାଜୀ ବୁଝିପାରୁଥିଲେ ବୋଲି ମୋର ଧାରଣା ନଥିଲା । ତତ୍‌କ୍ଷଣ ଇଂରାଜୀରେ ସାଧୁ

ଉତ୍ତର ଦେଲେ, ମୋତେ କେହି ଏଠାକୁ ଆଣି ନାହାନ୍ତି । ମୁଁ ନିଜେ ଆସିଛି ମୋର ବାଛୁରୀଟିକୁ ଫେରାଇ ନେବା ନିମନ୍ତେ ।

ଏଥର ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ମୁହଁ ରକ୍ତାଭ ହୋଇ ଉଠିଲା । କ୍ରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ସେ ସାଧୁଙ୍କୁ କହିଲେ, ସେହି ବାଛୁରୀ ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଦୁଇଗୁଣ ଦାମ୍ ଦେଇଛି । ଯେବେ ସେଥିରେ ତୁମେ ଅସମ୍ମତ ଥାଅ, ମୁଁ ଆଉ କିଛି ଟଙ୍କା ଦେବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି ।

ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠରେ ସାଧୁ କହିଲେ, ବାଛୁରୀ ମୁଁ ତୁମକୁ ବିକ୍ରୟ କରି ନାହିଁ, ଜୋର କରି ତୁମେ ମୋର ବାଛୁରୀଟିକୁ ନେଇ ଆସିଛ । ତାକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନନେଲେ ମୁଁ ଏଠାରୁ ଫେରିଯିବ ନାହିଁ ।

ହାତରେ ଧରିଥିବା କ୍ରୁଶଟାକୁ ଟେବୁଲ ଉପରେ କଚାଡ଼ି ଦେଇ ଗିଲବର୍ଟ ତମ୍ବୁ ଭିତରୁ ବାହାରି ଗଲେ । ଏପରି ଝଡ଼ ପରି ବାହାରି ଯିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମୁଁ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଭାବିଲି ଗିଲବର୍ଟ ବୋଧହୁଏ ବାଛୁରୀଟିକୁ ଆଣିବା ପାଇଁ ଯାଇଛନ୍ତି । କିଛି ସମୟ ପରେ ଗିଲବର୍ଟ ଫେରି ଆସିଲେ । ସାଙ୍ଗରେ ତାଙ୍କର ବାଛୁରୀ ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେ ବାଛୁରୀ ଚମଡ଼ାଟି ଧରିଥିଲେ । ଚମଡ଼ାଟିକୁ ସାଧୁଙ୍କ ନିକଟକୁ ପକାଇ ଦେଇ ଗିଲବର୍ଟ ଉଚ୍ଚ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, ବାଛୁରୀଟାକୁ ଆମେ ଭୋଜି ନିମନ୍ତେ କାଟି ସାରିଲୁଣି । ଏଇ ଚମଡ଼ାଟା ନେଇ ଫେରି ଯାଅ ।

ଚମଡ଼ାଟିକୁ ଦେଖି ସାଧୁ ଶିଶୁପରି କ୍ରନ୍ଦନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । କାହାରି ଏକ ମାତ୍ର ପୁଅ ମରି ଯାଇଥିଲେ ସେ ବୋଧହୁଏ ଏପରି ବିକଳ ହୋଇ କାନ୍ଦି ନ ଥାନ୍ତା । ସାଧୁଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେବା ନିମନ୍ତେ ମୋର ସାହସ ହେଲା ନାହିଁ । କେତେକ ସମୟ ପରେ ତାଙ୍କର କ୍ରନ୍ଦନ ବନ୍ଦ ହେଲା । ଆଖି ଦୁଇଟି ରକ୍ତାଭ ହୋଇ ଆସିଲା । ମୋର ମନେ ହେଲା ଯେପରି ସାଧୁଙ୍କର ଆଖି ଦୁଇଟିରୁ ନିଆଁ ବାହାରୁଛି ।

ମୁଁ ଠିକ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛି ମିସେସ ଗିଲବର୍ଟ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ଉଠିଥିଲେ । ଧୀର ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠରେ ସାଧୁ କହିଲେ, ବେଶ୍, ମୁଁ ଫେରି ଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଥର ମାତ୍ର ମୁଁ ଏଠାକୁ ଆସିବି, ତୁମର ଦାନ ଏଇ ଶହେ ଟଙ୍କା ଫେରାଇ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ।

ମୁଁ କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ସାଧୁ ଫାଟକ ଅତିକ୍ରମ କରି ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ । ମି. ଗିଲବର୍ଟ ହସି ଉଠିଲେ ।

ଖୁବ୍ ଧୂମ୍‌ଧାମରେ ବଡ଼ଦିନ ପାଳନ କରାଗଲା । ମି· ସ୍ମିଥ୍ ମଧ୍ୟ ସହରରୁ ଆସିଥିଲେ । ମୋର ତମ୍ବୁକୁ ମି. ଗିଲବର୍ଟ ନାନାପ୍ରକାର ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ପଠାଇଥିଲେ । ସେ ସବୁ ସ୍ପର୍ଶ କରିବାର ସ୍ପୃହା ମୋର ନଥିଲା । ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ଆଲୋକମାଳାରେ ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନଟି ଉଦ୍ଭାସିତ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଗୀତ, ନାଚ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହୋଇ ଉଠିଲା । ନିଃଶବ୍ଦ ସନ୍ଧ୍ୟା । କେବଳ ସାହେବମାନେ କାହିଁକି, କୁଲିମାନେ ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟଧିକ ସୁରାପାନ କରିଥିଲେ । ମୁଁ ଓ ଇରା କେବଳ ସୁରାସ୍ପର୍ଶ କରି ନଥିଲୁ । ସେଦିନ ରାତିରେ ଗୋଟାଏ ବିଶେଷ ଘଟଣା ଘଟିଲା । ଜଜ୍ ଅତ୍ୟଧିକ ମଦ୍ୟପାନ କରି ମାତାଲ ହୋଇ ଉଠିଲେ । ତାଙ୍କୁ କେହି ସମ୍ଭାଳିବା ମଧ୍ୟ କଷ୍ଟକର ହୋଇ ଉଠିଲା । ଶେଷରେ ଗୋଟାଏ ମଦବୋତଲ ସେ ନିଜ ମୁଣ୍ଡରେ ପିଟି ଦେଲେ । ମୁଣ୍ଡରେ ଗଭୀର କ୍ଷତ ହୋଇ ରକ୍ତସ୍ରାବ ହେଲା । ଜଜ୍ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଅଚେତନ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଗର୍ଜି ଉଠି ଗିଲବର୍ଟ ପଚାରିଲେ, ସେଇ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଟା କାହିଁ ?

ବିରକ୍ତିଭରା କଣ୍ଠରେ ମୁଁ ଉତ୍ତର ଦେଲି, ବହୁତ ବେଳୁ ସେ ଆଶ୍ରମକୁ ଫେରିଗଲେଣି । କାହିଁକି, ତାଙ୍କର ଦୋଷ କଅଣ ? ସେ ତ ମଦ ଖାଇ ମାତାଲ ହେବା ନିମନ୍ତେ କହି ନଥିଲେ ? ପ୍ରଥମେ ଜଜ୍‌ଙ୍କର ଚିକିତ୍ସା କର, ପରେ ସାଧୁଙ୍କୁ ଖୋଜିବ ।

ପରଦିନ ସକାଳୁ ସ୍ମିଥ୍ ସହରକୁ ଫେରିଯିବା ନିମନ୍ତେ ବାହାରିଲେ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସହିତ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ବାହାରିଲି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ସ୍ମିଥ୍ ମୋତେ କାରଣ ପଚାରିଲେ । ମୁଁ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଆମୂଳଚୂଳ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ବର୍ଣ୍ଣନା କଲି । ସେ ଭୟଙ୍କର ରାଗି ଉଠିଲେ । ଗିଲବର୍ଟଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲେ ତାଙ୍କର ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟଥିତ । ଏହାଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତ ଇୟୁରୋପୀୟ-ମାନଙ୍କର ଦୁର୍ନାମ ହେବ । ସେ ଇଂଲଣ୍ଡ ସରକାରଙ୍କୁ ଏହି ଘଟଣା ଅବିଳମ୍ବେ ଜଣାଇ ଦେବେ ।

ଗିଲବର୍ଟ ସ୍ମିଥ୍ଙ୍କ ନିକଟରୁ କ୍ଷମା ମାଗିଥିଲେ । ସ୍ମିଥ୍ଙ୍କର ଅନୁରୋଧରେ ମୋତେ ସେହି ଠାରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

ଦୀର୍ଘ ଗୋଟିଏ ମାସ । କୌଣସି ବିଶେଷ ଘଟଣା ଘଟିଲା ନାହିଁ । ଖଣିକାର୍ଯ୍ୟ ସୁରୁଖୁରୁରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା । ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରୁ ଅପସରି ଯାଇଛି ଶୀତ । ବସନ୍ତର ଆଗମନରେ ପଲ୍ଲବି ଉଠିଛନ୍ତି ତରୁଲତା । ଜଙ୍ଗଲର ମନ ମୁଗ୍ଧକର ବିଚିତ୍ର ବେଶ ବିନ୍ୟାସରେ ମୁଁ ଆତ୍ମହରା ହୋଇ ଉଠିଥିଲି । ବାଲୁଘାଟିର ସ୍ମୃତି ଧୀରେ ଧୀରେ ମୋ ମନ ଭିତରୁ ଲିଭି ଆସୁଥିଲା ।

ସେଦିନ ସକାଳଟି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଥିଲା । ପବନରେ ଆମ୍ବ ବଉଳର ଗନ୍ଧ । ବହୁତ ଦିନହେଲା ଶିକାରକୁ ଯାଇ ନଥିଲି । ପ୍ରାତଃ ଭୋଜନ ସାରି ବନ୍ଧୁକ ଖଣ୍ଡିକ ଧରି ଜଙ୍ଗଲକୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲି । ଇରା ଜାଣେ ମୁଁ କେବେ ଶୂନ୍ୟହାତରେ ଜଙ୍ଗଲରୁ ଫେରେ ନାହିଁ । ପଛରୁ ଡାକି ମତେ କହିଲା, ଆଜି ଯେପରି ପକ୍ଷୀମାଂସ ଆଣିବ ।

ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ପ୍ରାୟ ଏକ ମାଇଲ ଯାଇଛି, ବିପରୀତ ଦିଗରୁ ସେହି ସାଧୁଙ୍କୁ ଆସୁଥିବାର ଦେଖିଲି । ଆଗକୁ ନ ଯାଇ ଠିଆହେଲି । ସାଧୁ ମୋ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ମୁଁ ନମସ୍କାର କଲି । ଗମ୍ଭୀର

କଣ୍ଠରେ ସାଧୁ କହିଲେ, ଆଜ ଜାନୁଆରୀ ପଚିଶ ତାରିଖ । ମୁଁ କହି ଯାଇ ଥିଲିନା ଠିକ୍ ମାସକ ପରେ ଆସିବି ବୋଲି ? ତେଣୁ ମୋର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦକରି ଆସିଲି । ତୁମର ସାହେବ ଅଛନ୍ତି ନା ?

ନମ୍ର କଣ୍ଠରେ କହିଲି, ସାହେବତ ଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଆପଣ ସେଠାକୁ ଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଯେବେ କିଛି ଆବଶ୍ୟକତା ଥାଏ, ମୋତେ କହିଲେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ପୂରଣ କରି ପାରିବି ।

ଏଥର ସାଧୁ ହସି ଉଠିଲେ । କିନ୍ତୁ ମାତ୍ର କେତେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପାଇଁ ମୁହଁ ଭିତରେ ହସ ମିଳାଇ ଗଲା । ନମ୍ର କଣ୍ଠରେ ସେ ମୋତେ କହିଲେ, ଆବଶ୍ୟକତାରୁ ଅଧିକ ମୋର ଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ସେ ସମସ୍ତ ତ୍ୟାଗ କରି ଆସିଛି, ଆଉବା ମୋର କଅଣ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇ ପାରେ ? କେବଳ ସାହେବଙ୍କ ସହିତ ଟିକିଏ ଦେଖା କରିବି ।

ମୋର କୌଣସି କଥାକୁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ସାଧୁ ତମ୍ବୁ ଆଡ଼କୁ ଗଲେ । କୌତୁହଳ ପ୍ରବଣ ହୋଇ ମୁଁ ତାଙ୍କର ଅନୁଗମନ କଲି । ସାଧୁ ସିଧା ସଳଖ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ତମ୍ବୁରେ ହାଜର ହେଲେ । ଗିଲବର୍ଟ ସେତେବେଳେ ଖଣିକାର୍ଯ୍ୟ ପରିଦର୍ଶନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଯାଇଥିଲେ । ଆମକୁ ପ୍ରାୟ ଏକଘଣ୍ଟା ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସମୟରେ ଗିଲବର୍ଟ ଖଣିରୁ ଫେରି ଆସିଲେ । ତମ୍ବୁ ଭିତରେ ସାଧୁଙ୍କୁ ଦେଖି ତାଙ୍କ ମୁହଁରେ ବିରକ୍ତିର ଭାବ ଫୁଟି ଉଠିଲା । ସାଧୁ ନିଶ୍ଚୟ ତାହା ବୁଝି ପାରିଥିଲେ । ହସି ଉଠି ସେ କହିଲେ, ଆପଣ ଚିନ୍ତା କରୁଛନ୍ତି କାହିଁକି ? ଏଥର ମୁଁ ବାଳୁଙ୍ଗା କମ୍ପାନୀ ନାମରେ ଟଙ୍କା ମାଗିବାକୁ ଆସିନାହିଁ । ସେଥର କହି ଯାଇଥିଲିନା ଠିକ୍ ମାସକ ପରେ ଆସିବି ବୋଲି ? ଆଜ ଜାନୁଆରୀ ଛବିଶ ତାରିଖ । ତେଣୁ ଆସିଲି । ମୁଁ ଶୂନ୍ୟ ହସ୍ତରେ ଆସିନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କର ଦାନ ଫେରାଇ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଆସିଛି । କିନ୍ତୁ ଟଙ୍କା ରୂପରେ ନୁହେଁ ।

ସାଧୁ ଗୋଟିଏ କନା ତିଆରି ଥଳୀ ଖୋଲିଲେ । ଥଳୀ ଭିତରୁ ସେ ଗୋଟିଏ ରୌପ୍ୟ ନିର୍ମିତ ମୂର୍ତ୍ତି ବାହାର କରି ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ସମ୍ମୁଖରେ ଧରିଲେ । ମୂର୍ତ୍ତିଟି କିମ୍ଭୂତ କିମାକାର ଥିଲା । ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ଅବିକଳ ଚେହେରା, ଅନ୍ୟପାଖରେ ଗୋଟିଏ ବାଘର ରୂପ । ମୂର୍ତ୍ତିଟିର କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖି ମୁଁ ସ୍ତମ୍ଭିତ ହୋଇଗଲି । ଗିଲବର୍ଟ ମଧ୍ୟ ମୂର୍ତ୍ତିଟିର ସୂକ୍ଷ୍ମକଳା ଦେଖି ଚମତ୍କୃତ ହେଲେ । ହସି ହସି ସାଧୁ କହିଲେ, ପୂରା ମାସଟିଏ ଲାଗି ମୁଁ ଏ ମୂର୍ତ୍ତି ସାହେବଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ତିଆରି କରିଛି । ସାହେବ ଗ୍ରହଣ କଲେ ମୁଁ ଉପକୃତ ହେବି ।

ମୂର୍ତ୍ତିଟିକୁ ହାତକୁ ନେଇ ଗିଲବର୍ଟ ପରୀକ୍ଷା କଲେ । ସାଧୁଙ୍କୁ ଅନାଇ ସେ ଉତ୍ସାହ ଭରା କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, ବାଃ କି ସୁନ୍ଦର କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ ! ଆପଣ ଜଣେ ବିଖ୍ୟାତ କଳାକାର । ମୂର୍ତ୍ତିଟି ପୂରାପୂରି ରୂପାରେ ତିଆରି । ସାଧାରଣତଃ ଫଟୋ ନ ରଖିଲେ କଳାକାର ମାନେ ଅନ୍ୟର ଚେହେରା ଆଙ୍କି ପାରିବେ ନାହିଁ । ତିଆରି କରିବାତ ଦୂରର କଥା । କିନ୍ତୁ ଆପଣ ମୋତେ ଥରଟିଏ ମାତ୍ର ଦେଖି ମୋର ଅବିକଳ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ତିଆରି କରି ପାରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ···ଗିଲବର୍ଟ ନୀରବ ହେଲେ ।

ସହଜ କଣ୍ଠରେ ସାଧୁ କହିଲେ, ମୂର୍ତ୍ତିଟି ସାହେବଙ୍କର ପସନ୍ଦ ହୋଇ ଥିବାରୁ ମୁଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଆନନ୍ଦିତ । କିନ୍ତୁ —

ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି । ଦୁହିଁଙ୍କର ବାକ୍ୟ ଶେଷରେ ଏଇ ଅବୋଧ୍ୟ 'କିନ୍ତୁ' ଦୁଇଟିର ଅର୍ଥ ମୁଁ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ । ନୀରବରେ ଦୁହିଁଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଅନାଇ ରହିଲି ।

ପ୍ରଥମେ ନୀରବତା ଭଙ୍ଗକରି ଗିଲବର୍ଟ ପଚାରିଲେ, ମୋର ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ପଛରେ ଆପଣ ଏଇ ବାଘଟାର ମୂର୍ତ୍ତି ତିଆରି କରିଛନ୍ତି କାହିଁକି ?

ସାଧୁ ହସି ଉଠିଲେ । ତାହା ଏକ ପ୍ରକାର ଅପ୍ରାକୃତିକ ହସ । ହସ ବନ୍ଦ ହେଲା । ନମ୍ର କଣ୍ଠରେ ସାଧୁ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, କାରଣ ସାହେବ ବ୍ୟାଘ୍ର ପରି ଶକ୍ତିମାନ ।

ଆତ୍ମ ପ୍ରଶଂସା ଶୁଣି ଗିଲବର୍ଟ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲେ । ମିସେସ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କୁ ଡାକି ସେ ମୂର୍ତ୍ତିଟି ଦେଖାଇଲେ । ମୂର୍ତ୍ତିଟିକୁ ଭଲ ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷା କରି ମିସେସ ଗିଲବର୍ଟ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ଉଠିଲେ । ସେ ଯେପରି ସେହି ମୂର୍ତ୍ତି ଭିତରେ କୌଣସି ଅଦୃଶ୍ୟ ବିଭୀଷିକା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଥର ଥର କଣ୍ଠରେ ସେ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କୁ କହିଲେ, ଏହି ମୂର୍ତ୍ତି ଫେରାଇ ଦିଅ । ଏଇଟାକୁ ରଖିବାର ଆବଶ୍ୟକତା କଅଣ ଅଛି ?

ହସି ଉଠି ଗିଲବର୍ଟ କହିଲେ, ଆବଶ୍ୟକତା ବହୁତ ଅଛି । ଏହା ମୋର ଗୋଟିଏ ନିଖୁଣ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି । ଏ ଗୁରୁ କଳାକୁ ମୁଁ ନିଜସ୍ୱ କରି ରଖିବି ନାହିଁ । ମୁଁ ଏହାକୁ ବ୍ରିଟିଶ୍ ମିଉଜିୟମକୁ ଦାନ କରିବି । ସେମାନେ ଏପରି ଏକ ମୂର୍ତ୍ତିପାଇ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦିତ ହେବେ । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ । ସେମାନେ ଏହି ମୂର୍ତ୍ତିର ଜନ୍ମ-ଦାତାଙ୍କୁ ଆଶାତୀତ ପୁରସ୍କାର ମଧ୍ୟ ଦେଇ ପାରନ୍ତି ।

ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଗିଲବର୍ଟ ସାଧୁଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, ଏହି ମୂର୍ତ୍ତି ନିମନ୍ତେ ମୋତେ କେତେ ମୂଲ୍ୟ ଦେବାକୁ ହେବ ?

ସାଧୁ ପୁଣି ହସି ଉଠିଲେ । ପୂର୍ବ ଅପେକ୍ଷା ଏଥର ହସରେ ଅଧିକ ଭୀଷଣତା ଥିଲା । ଗିଲବର୍ଟ ତାହା ଉପଲବ୍ଧି କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ବୁଝି ପାରିଥିଲି ଏହି ମୂର୍ତ୍ତି ଗିଲବର୍ଟଙ୍କୁ ଦାନ କରିବାରେ ସାଧୁଙ୍କର କୌଣସି ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଛି ।

ହସ ବନ୍ଦ ହେଲା । ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠରେ ସାଧୁ କହିଲେ, ସାହେବ ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି, ଲକ୍ଷାଧିକ ଟଙ୍କାର ସମ୍ପତ୍ତି ତ୍ୟାଗ କରି ମୁଁ ଏହି ଜଙ୍ଗଲକୁ ଆସିଛି । ମୋର ଟଙ୍କାର ଆବଶ୍ୟକତା ବା କଅଣ

ହୋଇପାରେ ? ବାକ୍ସଟାର ମୂଲ୍ୟ ସ୍ୱରୂପ ଆପଣ ମୋତେ ଏକଶତ ରୌପ୍ୟମୂଦ୍ରା ଦାନ କରିଥିଲେ । ସେହି ମୁଦ୍ରା ଗୁଡ଼ିକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ମୁଁ ଏହି ମୂର୍ତ୍ତି ତିଆର କରିଛି । ମୁଁ ଏହାକୁ ସାହେବଙ୍କୁ ଉପହାର ଦେଲି । ମୂଲ୍ୟ ଯାଚି ମୋତେ ଲଜ୍ଜା ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ଗିଲବର୍ଟ । କି ନିର୍ଲୋଭ ଏ ସାଧୁ ! ମୂର୍ତ୍ତି ନିମନ୍ତେ ପାଞ୍ଚଶତ ଟଙ୍କା ଦାବୀ କଲେ ମଧ୍ୟ ଗିଲବର୍ଟ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲେ । ମୂର୍ତ୍ତିଟି ନ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କଲି । କିନ୍ତୁ ସେ କାହାରି କଥା ଶୁଣିବା ଅବସ୍ଥାରେ ନଥିଲେ । ଯେଉଁପରି କ୍ଷିପ୍ର ଗତିରେ ସାଧୁ ଆସିଥିଲେ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ଭାବରେ ସେ ଉଠି ଚାଲିଗଲେ । ଫାଟକ ବାହାରୁ କେବଳ ଶୁଭୁଥିଲା ତାଙ୍କର ସେହି ଅପ୍ରାକୃତିକ ହସ । ମନରେ ମୋର ଘୋର ଆଶଙ୍କା ହେଲା । ସାଧୁଙ୍କର ବ୍ୟବହାରରେ ମୁଁ ଭବିଷ୍ୟତ ଝଡ଼ର ସୂଚନା ପାଇଥିଲି ।

ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଇରାକୁ ବିଷର୍ଣ୍ଣ ଦେଖି କାରଣ କିଅଣ ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଜଙ୍ଗଲକୁ ଆସିବା ଦିନଠାରୁ ଇରାକୁ କେବେ ହେଲେ ବିଷର୍ଣ୍ଣ ହେବାର ଦେଖି ନଥିଲି । କିଛି ପଚାରିବା ନିମନ୍ତେ ସାହାସ ହେଲାନାହିଁ । ବେତ ଚେୟାରଟିଏ ବାହାରକୁ ଟାଣି ଆଣି ବସି ପଡ଼ିଲି । ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନର ସମୟ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ମୋ ନିକଟକୁ ଆସି ଇରା ମୋର ଯୋତା ଖୋଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ନୀରବ ରହି ପାରିଲି ନାହିଁ । ପଚାରିଲି, ଇରା, ଆଜି ହଠାତ୍ ତୁମ ମନରେ ଦୁର୍ଭାବନା ଆସିବାର କାରଣ କିଅଣ ? ମୋ ପକ୍ଷରୁ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ହୋଇ ନାହିଁତ ?

ମୋର ଏପରି ପ୍ରଶ୍ନରେ ଇରା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ବୋଧହୁଏ । ଯୋତାର ଫିତା ଖୋଲୁ ଖୋଲୁ ସେ ମୋ ମୁହଁକୁ ଅନାଇଲା । ଆଖିରେ ତାର ଲୁହ । ଇରାର ହଠାତ୍ ଭାବ ପରିବର୍ତ୍ତନର କାରଣ

ମୁଁ ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଆଉକଣ୍ଠ ପଚାରିବା ପୂର୍ବରୁ ଥର ଥର କଣ୍ଠରେ ଇରା କହିଲା, ଏ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ସହରକୁ ଚାଲିଗଲେ ଭଲ ହୁଅନ୍ତା' ନାହିଁ ? ଏ ତମ୍ବୁଟାରେ ଏକୁଟିଆ ରହିବା ନିମନ୍ତେ ମୋତେ ବଡ଼ ଭୟ ଲାଗୁଛି ।

ଏଥର ବୁଝିଲି ଇରା ଏପରି ବିମର୍ଷ ହୋଇ ପଡ଼ୁଛି କାହିଁକି ? ଆଶ୍ୱାସନା ଭରା କଣ୍ଠରେ କହିଲି, ଭୟ କରିବାର କାରଣ କିଛି ନାହିଁ । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ବାଘ ଭୟ ଥିଲା । ଏବେ ସେ ଭୟତ ଦୂର ହୋଇ ଯାଇଛି । ମୁଁ ବି ତ ଆଜିକାଲି ସନ୍ଧ୍ୟା ପରେ ତମ୍ବୁ ଛାଡ଼ି କେଉଁ ଆଡ଼େ ଯାଉନାହିଁ ।

ଇରା କିଞ୍ଚିତ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହେଲା ବୋଧହୁଏ । ଦୁହେଁ ଏକ ସଙ୍ଗରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଶେଷ କଲୁ । ପ୍ରକୃତରେ ସେ କେତେ ଦିନ ବାଘ ଭୟ ଏକାବେଳେକେ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଏପରିକି ଅଡ଼ ବନ୍ଧୁକ ଧରି ଆମମାନଙ୍କୁ ପହରା କରିବାକୁ ପଡ଼ୁ ନଥିଲା । ପରଦିନ ପ୍ରଭାତରୁ ମୋର ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପ୍ରବଳ ଶୀତ ହେତୁ ମୁଁ ଶଯ୍ୟା ତ୍ୟାଗ କରି ନଥିଲି । ଇରା ଷ୍ଟୋଭ୍ ଲଗାଇ ଚା ତିଆରି କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ବନ୍ଧୁକର ଶବ୍ଦ ଖୁବ୍ ନିକଟରେ ଶୁଣି ମୁଁ ଶଯ୍ୟାରୁ ଉଠି ବସିଲି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବାର କାରଣ କିଛି ନଥିଲା । ଜଙ୍ଗଲରୁ ଭାଲୁ ଓ ଠେକୁଆ ରାତିରେ ଆମ ହତା ଭିତରକୁ ଆସୁଥିଲେ । ଭାବିଲି ସେହିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ସାହେବଙ୍କର ଶିକାର ହୋଇଛନ୍ତି । ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୋର ଧାରଣା ବଦଳି ଗଲା । ଗୋଟାଏ କୁକୁରର ଆର୍ତ୍ତ ଚିତ୍କାର ମୁଁ ଶୁଣି ପାରିଲି । ଏ ଶବ୍ଦ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ଆଲେସେସିଆନ୍ କୁକୁରର ନିଶ୍ଚୟ ।

ରାଜପଥରେ ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି କର୍ମଚାରୀମାନେ ବନ୍ଧୁକରେ କୁକୁର ମାରିବାର ମୁଁ ଦେଖିଛି । ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ ସେମାନେ ଠିକ୍ ଏହିପରି

ଶବ୍ଦ କରୁଥିଲେ । ମନର କୌତୁହଳ ଦମନ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ବାହାରକୁ ଆସିଲି । ଯାହା ଦେଖିଲି, ମୋର ଚକ୍ଷୁ ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲା । ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ଆଲେସେସିଆନ୍ କୁକୁରଟି ତଳେ ପଡ଼ି ଛଟପଟ ହେଉଛି । ଗିଲବର୍ଟ ବନ୍ଧୁକଟା ଧରି ତା ନିକଟରେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ମୁହଁରେ ତାଙ୍କର ଅପ୍ରାକୃତିକ ହସ । ହଠାତ୍ ସେ ବନ୍ଧୁକଟା ତଳେ ରଖି ନଇଁ ପଡ଼ିଲେ । ଶିଶିର ଭିଜା ଘାସ ଉପରୁ ଦୁଇ ହାତରେ କୁକୁରର ରକ୍ତ ନେଇ ଗିଲବର୍ଟ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ମୋର ମନେ ହେଲା ଯେପରି ସେହି ରକ୍ତ ଦେଖିବା ଦ୍ୱାରା ମନରେ ତାଙ୍କର ଗଭୀର ତୃପ୍ତି ଆସୁଛି । ଭାବିଲି କୁକୁରଟା ବୋଧହୁଏ ବେମାର ଥିଲା । ସାଧାରଣତଃ ପାଳିଥିବା ଜନ୍ତୁ କୌଣସି ଦୁରାରୋଗ୍ୟ ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ହେଲେ ଦୀର୍ଘ ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ ସାହେବମାନେ ତାର ପ୍ରାଣନାଶ କରି ଥାଆନ୍ତି । କୁକୁରଟା ବୋଧହୁଏ ସେହିପରି କୌଣସି ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ଥିଲା ।

ଚା ଖାଇ ସାରି ଟିକିଏ ପୁରୁଣା ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଲେଉଟାଉ ଥିଲି । ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟ ତମ୍ବୁ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ । ତାଙ୍କୁ ସୁପ୍ରଭାତ ଜଣାଇ ଆସନ ତ୍ୟାଗ କଲି । ଦେଖିଲି ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ମୁହଁ ଭୟରେ ଅବସନ୍ନ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । କିଛି ପଚାରିବା ପୂର୍ବରୁ ବାଷ୍ପରୁଦ୍ଧ କଣ୍ଠରେ ସେ କହିଲେ, ସ୍ୱାମୀ ମୋର ପାଗଳ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି । କି ସୁନ୍ଦର କୁକୁରଟା ! ବିବାହ ସମୟରେ ମୋର ଭଉଣୀ ମୋତେ ସେଇଟିକୁ ଉପହାର ଦେଇଥିଲେ । ଆଜି ସକାଳୁ ହଠାତ୍ ବିନା କାରଣରେ ମୋର ସ୍ୱାମୀ ସେହି କୁକୁରଟାକୁ ହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ, କୁକୁରର ରକ୍ତ ଦୁଇ ହାତରେ ବୋଳି ସେ ବାରିବାର ଦେଖୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ବିକୃତ ହସରେ ମୁଁ ଭୟାତୁରା

ହୋଇ ଉଠିଲି । ଜଜ୍‌ଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇଥିଲି । ମୋର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ସେ ମଦ ଖାଇ ମାତାଲ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ।

ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ କଥା ମୋତେ ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମନେ ହେଲା । ତାଙ୍କ ସହିତ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ତମ୍ବୁକୁ ଆସିଲି । ଖାସି ଗୃକରଟି ତମ୍ବୁର ଦ୍ୱାରଦେଶରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା । ମୋର ଗତିରୋଧ କରି କହିଲା, ସାହେବ ସ୍ନାନ କରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଆଦେଶ, ସ୍ନାନ ନ ସାରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତମ୍ବୁ ଭିତରକୁ କେହି ଯାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଅଗତ୍ୟା ତମ୍ବୁର ଦ୍ୱାରଦେଶରେ ଠିଆ ହେଲି । ପ୍ରାୟ ଦଶ ମିନିଟ ଗଲା ପରେ ଗିଲବର୍ଟ ସ୍ନାନ ସାରି ତମ୍ବୁ ଭିତରକୁ ଆସିଲେ । ମୋତେ ଦେଖି ସେ ଯେପରି ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ । ମୋତେ ବସିବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁରୋଧ କରି ସେ ଗୋଟିଏ ଚେୟାରରେ ବସି ପଡ଼ିଲେ । ତାଙ୍କର ବ୍ୟବହାରରେ କୌଣସି ଅସ୍ୱାଭାବିକତା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲି ନାହିଁ । କେତେକ କ୍ଷଣ ନୀରବରେ କଟିଗଲା । ସହଜ କଣ୍ଠରେ ଗିଲବର୍ଟ ପଚାରିଲେ, ଏପରି ଅସମୟରେ ଆସିବାର ବିଶେଷ କାରଣ କିଛି ଅଛି କି ?

ଉତ୍ତର ଦେବା ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲି । ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ କହିଲି, ନା, ଏପରି ବୁଲି ଆସିଥିଲି । କୁକୁରଟାକୁ ଗୁଳି କରିଦେଲେ ପରା ?

ହସି ଉଠି ଗିଲବର୍ଟ କହିଲେ, ଏ ତ ଗୋଟାଏ ସାଧାରଣ ଘଟଣା । ଏଇ କଥା ପଚାରିବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣ କଷ୍ଟ କରି ଏତେ ବାଟ ଆସିଲେ ? କୁକୁରଟା ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ମୋତେ କିମ୍ବା ଆପଣଙ୍କୁ କାମୁଡ଼ି ଦେଇ ଥାଆନ୍ତା । କୁକୁର କାମୁଡ଼ାରେ ମରିବା ପୂର୍ବରୁ କୁକୁରଟାକୁ ମାରି ଦେବା ଭଲ ହୋଇ ନାହିଁ କି ? ମନୁଷ୍ୟର

ଜୀବନ କୁକୁର ଠାରୁ ନିଶ୍ଚୟ ମୂଲ୍ୟବାନ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଗଳ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ଅଦ୍ଭୁତ ଯୁକ୍ତି ଦେଖି ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି । ମୋର ମଧ୍ୟ ଆଉ କିଛି କହିବାର ନଥିଲା । ମୁଁ ଉଠି ଆସୁଥିଲି, ହଠାତ୍ ପଛରୁ ଡାକି ଗିଲବର୍ଟ ମୋତେ କହିଲେ, ଦେଖନ୍ତୁ ତ ଏ ମୂର୍ତ୍ତିଟି ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ହୋଇ ନାହିଁ କି ?

ଠିଆ ହୋଇ ପଛକୁ ଅନାଇଲି । ଗିଲବର୍ଟ ମୂର୍ତ୍ତିଟିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ମୋତେ କହୁଥିଲେ । ଦେଖିଲି ତାଂକର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅସରନ୍ତି ଆଗ୍ରହ । ମୂର୍ତ୍ତିଟିକୁ ଗୋଟିଏ କାଚ ଆଲମିରା ଭିତରେ ଯତ୍ନର ସହିତ ସାଇତି ରଖିଥିଲେ । ଗୋଟାଏ ପାଖରେ ବାଘ, ଅନ୍ୟ ପାଖରେ ମଣିଷ । ଅଦ୍ଭୁତ ମୂର୍ତ୍ତି । ଅସ୍ପଷ୍ଟ ରହସ୍ୟଭରା । ଅଧିକ ସମୟ ସେଠାରେ ଠିଆ ହେବା ନିମନ୍ତେ ମୋର ଇଚ୍ଛା ହେଲା ନାହିଁ । ତମ୍ବୁକୁ ଫେରି ଆସିଲି । କିନ୍ତୁ ଏହି ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ମୁଁ କାହିଁକି ଏପରି କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲି ନିଜେ ମଧ୍ୟ ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ ।

—ପାଞ୍ଚ—

ସେହିଦିନ ଠାରୁ ମୋ ନିଜ ଭିତରେ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲି । ମୋର ଅପ୍ରତିହତ ଦାମ୍ଭିକତା ଭିତରେ ଘୁଣ ଲାଗିଥିବାର ଅନୁଭବ କଲି । ପିଲାଦିନରୁ ମୁଁ ଥିଲି ନିର୍ଭୀକ । କୌଣସି ପ୍ରକାର ଅସ୍ୱାଭାବିକତା ଅବସ୍ଥା ମୋର ମନ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇ ପାରୁ ନଥିଲା । ହଠାତ୍ କାହିଁକି ମୋର ଏପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲା କିଛି ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଜଙ୍ଗଲରେ ଶୁଖିଲା ପତ୍ରଟିଏ ଉଡ଼ିଗଲେ ମୁଁ ଚମକି ପଡ଼ିଲି । ବନ-ମର୍ମର ମୋର ହୃଦୟର ସ୍ପନ୍ଦନକୁ ଦୁଇଗୁଣ ବଢ଼ାଇ ଦେଉଥିଲା । ପବନରେ ତମ୍ବୁର ଜାଲି ଗୁଡ଼ିକ ହାଲି ଉଠିଲେ ମୁଁ ଥରି ଉଠୁଥିଲି । ମୋର ସଦା ପ୍ରଫୁଲ୍ଲିତ ମୁହଁ ଉପରେ ବିଷାଦର ଛାୟା ଘୋଟିଗଲା । ବହୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟ ମନକୁ ସତେଜ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଇରା ମୋର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ବିବ୍ରତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ସହରକୁ ଫେରି ଯିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ମୋତେ ବାରମ୍ବାର ଅନୁରୋଧ କଲା । ମୋର ମଧ୍ୟ ସହରକୁ ଫେରିଯିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରବଳ ଇଚ୍ଛା ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଯେପରି ମୋ ଭିତରେ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଶକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା । ମୁଁ ନିଜତ୍ୱ ହରାଇ ବସିଥିଲି । ନିଜ ଇଚ୍ଛା ଉପରେ କିଛି କରିବାର ଶକ୍ତି ମୋର ନଥିଲା ।

ସନ୍ଧ୍ୟାର ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇ ଆସିଥିଲା ବନ ପ୍ରକୃତି । ତମ୍ବୁ ଭିତରେ କେତୋଟି କିରୋସିନ ଲ୍ୟାମ୍ପ ଅସହାୟ ଭାବରେ ଜଳୁଥିଲା । ପବନରେ ଥରି ଉଠୁଥିଲା ଆଲୋକର ଶିଖା । ମୋର ତମ୍ବୁ ଆଗରେ ଥିବା ଦେବଦାରୁ ଗଛଟାର ଛାଇ ବହୁଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବିଯାଇ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ସତ୍ତା ହରାଇ ବସିଥିଲା । ଲ୍ୟାମ୍ପ ଖଟ ଉପରେ ବସି ସେହି ଦୋଳାୟମାନ ଛାଇଟାକୁ ମୁଁ ଏକ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖୁଥିଲି । ମନରେ ମୋର ଗୋଟାଏ ନୂତନ ଭାବନା ଉଦୟ ହେଲା । ସେପରି ଭାବନାର କଳ୍ପନା ମୁଁ କେବେ କରି ନଥିଲି । ମୁଁ ଭାବୁଥିଲି, ଇରା କଥା । କି ସୁନ୍ଦର ଚେହେରାଟିଏ ତାର । ଏକାବେଳକେ ନିଖୁଣ । ସୁଗୋଲ ବଳିଷ୍ଠ ବାହୁ ଦୁଇଟିରେ ଅପାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଭରି ରହିଛି । ମନଟି ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେମିତି । ଇରା କାହିଁକି ମୋର ଏକନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ସେବା କରି ଚାଲିଛି ମୁଁ ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ । ମୋ ନିମନ୍ତେ ସେ ସୁଖ ସ୍ୱାଚ୍ଛନ୍ଦ୍ୟ ତ୍ୟାଗ କରିଛି । ଅବଶ୍ୟ ସଂସାରରେ ତାର କେହି ନାହିଁ । ବୋଧହୁଏ ମୋର ଆଶ୍ରୟ ନେବା ନିମନ୍ତେ ସେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କରି ସାରିଛି । ଚକ୍ଷୁ ବନ୍ଦ କଲି । ଅଦ୍ଭୁତ ଦୃଶ୍ୟର ଗୋଟାଏ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଛାୟା ମୋର ଆଖି ଆଗରେ ଦୋଳାୟମାନ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଭାବନାରେ ମୁଁ ଦେଖୁଥିଲି, ମୋର ସାରା ଦେହଟା ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଶାଳ ଗଛରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି । ଇରା ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଶିଆଳୀ ଲଟା ହୋଇ ମୋ ଦେହରେ ଲଟେଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଛି । ଧୀରେ ଧୀରେ କାୟା ବିସ୍ତାର କରି ସେ ମୋର ଶାଖାଗୁଡ଼ିକୁ ଆବୋରି ବସିଲା । ହଠାତ୍ ହନେ ଆସିଲା ଝଡ଼ । ସେହି ଝଡ଼ର ବେଗରେ ଶାଳ ଗଛଟି ଦୋଳାୟମାନ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଶିଆଳୀ ଲଟା ଝଡ଼ର ବେଗ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଅଙ୍ଗ ତାର ଅବଶ ହୋଇ ଆସିଲା । ସମସ୍ତ

ଶକ୍ତି ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ମଧ୍ୟ ସେ ଝିଅର ପ୍ରତିରୋଧ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । କଣ୍ଟକମୟ ଗୁଳ୍ମ ଭିତରେ ସେ ଅସହାୟ ଭାବରେ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ସେହି ଦୃଶ୍ୟ ମୁଁ ସହ୍ୟ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ହଠାତ୍ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲି । ଇରା ମୋ ନିକଟରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା । ମୋର ଏପରି ଚିତ୍କାରରେ ସେ ବୋଧହୁଏ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା । ଗ୍ଲାସରେ କିଛି ସୁରା ଢାଳି ସେ ମୋ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା । ମୁଁ କ୍ୱଚିତ ସୁରା ପାନ କରୁଥିଲି । ସୁରା ପାତ୍ର ସମ୍ମୁଖରେ ଦେଖି ମଧ୍ୟ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କଲି ନାହିଁ । ମୋର କାନ ଉପରେ ହାତ ରଖି କୋମଳ କଣ୍ଠରେ ଇରା କହିଲା, ତୁମର ମାନସିକ ଦୁର୍ବଳତା ବଢ଼ି ଯାଇଛି । ସାମାନ୍ୟ ସୁରା ପାନ କଲେ କିଛି କ୍ଷତି ହେବ ନାହିଁ । ମନର ସଚେତନତା ବଢ଼ି ଉଠିବ ।

ଆପତ୍ତି ନକରି ସୁରାଟିକ ପାନ କଲି । ମନର ଦୁର୍ବଳତା କମିଗଲା ସତ, ଉତ୍ତେଜନା ଓ ଅସ୍ଥିରତା ଦୁଇଗୁଣ ବଢ଼ିଗଲା । ମୁଁ ନିଜକୁ ସଂଯତ ରଖି ପାରିଲି ନାହିଁ । ମନରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ବାରମ୍ବାର ଉଠିଲା । ଇରାକୁ ବିବାହ କଲେ କ୍ଷତି କଅଣ ? ସଙ୍କୋଚ ତ୍ୟାଗ କରି ପଚାରିଲି, ଇରା, ମୁଁ ଯେବେ ତୁମକୁ ବିବାହ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥାଏ, ତୁମେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି କରିବ କି ?

ନୀରବରେ ଇରା ଅନ୍ୟ କୋଠରୀକୁ ଚାଲିଗଲା । ସେ ରାତି ଭୋଜନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିଲା । ଖାଇବା ନିମନ୍ତେ ଆଉ ସ୍ପୃହା ନଥିଲା । ଖଣ୍ଡେ ରୁଟି ଆଉ କିଛି ଆଳୁ ଭଜା ଖାଇ ମୁଁ ଶଯ୍ୟାର ଆଶ୍ରୟ ନେଲି । ରାତିରେ ଭଲ ନିଦ ହେଲା ନାହିଁ । ଅର୍ଦ୍ଧ ରାତି । କେରୋସିନ ଲ୍ୟାମ୍ପଟି ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତମ୍ବୁ ଭିତରେ ଜଳୁଥିଲା । ଗାଢ଼ ନିଦରେ ଇରା ଶୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ବାହାରକୁ ଆସିଲି । ଦେବଦାରୁ ଗଛର

ଗ୍ରୁଇଟା ଅସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇ ଉଠିଛି । ଆକାଶରେ ଦେଖା ଦେଉଛି ଖଣ୍ଡିଏ ଖଣ୍ଡିଏ ଶୀତକାଳୀନ ମେଘ । ଅନୁଜ୍ଜ୍ୱଳ ନକ୍ଷତ୍ର କେତୋଟା ମିଟି ମିଟି କରୁଛନ୍ତି । ମୋର ମନେ ହେଲା ଯେପରି ଗୋଟାଏ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ମୂର୍ତ୍ତି ମୋ ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇଛି । ତାର ଅବୋଧ ଇଙ୍ଗିତ ଭିତରେ ପୂରି ରହିଛି ଅଦୃଶ୍ୟ ବିଭୀଷିକା । ସେହି ଗ୍ରୁପ୍ଟା ମୂର୍ତ୍ତିଟାର ସାଧୁ ଦେଇଥିବା ମୂର୍ତ୍ତି ସହିତ ଯଥେଷ୍ଟ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଅଛି । ଦେହ ମୋର ଥରି ଉଠିଲା । ଅନୁଭବ କଲି ଆଣ୍ଠୁ ଦୁଇଟା ଯେପରି ମାଟିରେ ପୋତି ହୋଇ ପଡ଼ୁଛି । ଧାଇଁବାର ଶକ୍ତି ମୋର ନାହିଁ । ଅସହାୟ ଭାବରେ ଡାକିଲି, ଇଭା । ଇଭାର ନିଦ ବୋଧ-ହୁଏ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲା । ଟର୍ଚ୍ଚ ଧରି ସେ ବାହାରକୁ ଆସିଲା । ଥରି ଥରି କଣ୍ଠରେ ପଚାରିଲି, ସେଇ ଗ୍ରୁପ୍ଟା ମୂର୍ତ୍ତିଟାକୁ ଦେଖି ପାରୁଛ ?

ଇଭା ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା । ନମ୍ର କଣ୍ଠରେ ସେ ମୋତେ କହିଲା, କାହିଁ, ମୁଁ ତ କିଛି ଦେଖି ପାରୁ ନାହିଁ ! ଟର୍ଚ୍ଚ ଆଲୋକରେ ଇଭା ଚାରିପାଖ ପରୀକ୍ଷା କଲା ।

ହଠାତ୍ ମୁଁ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲି, ହେଇ ଦେଖ, ସେଇ ଗ୍ରୁପ୍ଟା ମୂର୍ତ୍ତିଟା କି ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଚାଲିଯାଉଛି ।

ସହଜ କଣ୍ଠରେ ଇଭା କହିଲା ତୁମେ ଭୁଲ ବୁଝିଛ । ସେଇଟା ଦେବଦାରୁ ଗଛର ଛାଇ । ଏ ଟର୍ଚ୍ଚ ଆଲୋକରେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇ ଗଲା । ମୋର ହାତ ଧରି ଇଭା ତମ୍ବୁ ଭିତରକୁ ନେଇ ଗଲା । ଶଯ୍ୟା ଉପରେ ପଡ଼ି ଛଟପଟ ହେଉଥିଲି । ପୂର୍ବାକାଶରେ ବଜ୍ରର ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ଶବ୍ଦ । ବୃଷ୍ଟି ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ । ମୋର ଯେ କେବଳ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଥିଲା ତା ନୁହେଁ, ଗିଲବର୍ଟ ଓ ଜଜଙ୍କ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥିଲି । ଗିଲବର୍ଟ ଦିନକୁ ଦିନ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ଉଠୁଥିଲେ । ସେ ଏକାକୀ ରହିବାକୁ ବେଶୀ ପସନ୍ଦ କରୁଥିଲେ ।

ବହୁତ ସମୟ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ସେ ଏକାକୀ କଟାଉଥିଲେ । ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କୁ ସେ ପ୍ରାଣଠାରୁ ଅଧିକ ଭଲ ପାଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏ କେତେଦିନ ହେଲା ସେ ବେଶୀ ବିରକ୍ତ ହେଉଥିଲେ ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ଉପରେ । ଯେପରି ତାଙ୍କ ସହିତ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ । ତା' ପରିବର୍ତ୍ତରେ ସେହି ମୂର୍ତ୍ତିଟା ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଅନୁରକ୍ତି ବହୁ ଗୁଣରେ ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା ।

ଜଜ୍‌ଙ୍କର ଚଞ୍ଚଳତା ପୂର୍ବ ଅପେକ୍ଷା ଦୁଇ ଗୁଣ ବଢ଼ି ଯାଇ-ଥିଲା । ସାମାନ୍ୟ କଥାରେ ସେ କୁଲିମାନଙ୍କ ଉପରେ ବିରକ୍ତ ହେଉଥିଲେ । ଜଣେ ଦୁଇ ଜଣ କୁଲିଙ୍କୁ ସେ ବିନା କାରଣରେ ପ୍ରହାର କରିଥିଲେ । ପୂର୍ବ ପରି ଆମମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଶିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ପସନ୍ଦ କରୁ ନଥିଲେ ।

ଦିନକୁ ଦିନ ମୋର ମନର ଅସ୍ଥିରତା ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ମୋର ମନେ ହେଲା ମୁଁ ଆଉ ବେଶୀ ଦିନ ବଞ୍ଚି ପାରିବି ନାହିଁ । ସାଧୁଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା ନକଲେ ସେହି ଅଦୃଶ୍ୟ ବିଭୀଷିକା ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗ୍ରାସ କରିଯିବ । ଜଜ୍ କିମ୍ବା ଗିଲବର୍ଟ କେବେହେଲେ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ସମ୍ମତ ହେବେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏକାକୀ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ସ୍ଥିର କଲି । ପରଦିନ ସକାଳୁ ଚଞ୍ଚଳ ଚା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଇଗିକୁ ଅନୁରୋଧ କଲି । ସେ ବୋଧହୁଏ ମୋର ପରିବର୍ତ୍ତନରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା । ଚା ଖାଇ ସାରି ବନ୍ଧୁକଟି ଧରି ବାହାରକୁ ଆସିଲି । ହଠାତ୍ ଇଗି ପଚାରିଲା, କେଉଁଆଡେ ଯାଉଛ ? ସହଜ କଣ୍ଠରେ ଉତ୍ତର ଦେଲି, ବହୁତ ଦିନୁ ଶିକାର କରି ନାହିଁ । ଯାଉଛି ଟିକିଏ ଜଙ୍ଗଲ ବୁଲି ଆସେ ।

ଇଗ୍ କୌଣସି ପ୍ରତିବାଦ କଲି ନାହିଁ । ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ମୁଁ ଜଙ୍ଗଲ ଦିଗକୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲି । ପଛକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲି ଇଗ ଏକ ଦୃଷ୍ଟିରେ ମୋତେ ଚାହିଁ ରହିଛି ।

ଆକାଶ ମେଘମୁକ୍ତ ନଥିଲା । ପୂର୍ବାକାଶରୁ ଖଣ୍ଡିଏ ଖଣ୍ଡିଏ ଧୂସର ବର୍ଣ୍ଣଦ ପଶ୍ଚିମ ଦିଗକୁ ଚାଲିଥିଲା । ମୁଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ବୁଝି ପାରିଲି ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ବୃଷ୍ଟି ହେବ । ଫେରି ଯିବାର ଇଚ୍ଛା ମୋର ନଥିଲା । ସାଧୁଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିବା ଏକମାତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା । ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ମୁଁ ଆଗେଇ ଚାଲିଲି । ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ମାଇଲ ଯାଇଛି କି ନାହିଁ ବୃଷ୍ଟି ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଚାରିଆଡ଼କୁ ଆଖି ବୁଲାଇଲି । ନିକଟରେ କୌଣସି ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ ଦେଖି ପାରିଲି ନାହିଁ । ତମ୍ବୁକୁ ଫେରି ଯିବାର ଉପାୟ ନାହିଁ । ବୃଷ୍ଟି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଝଡ଼ । ଝଡ଼ ବେଗରେ ଦୋଳାୟମାନ ତରୁଶ୍ରେଣୀ ଜଙ୍ଗଲର ସବୁଜ ଶ୍ୟାମଳିମା ଭିତରେ ବ୍ୟବଧାନ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିଲା । ସେଇ ବ୍ୟବଧାନ ଭିତରେ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଜୀର୍ଣ୍ଣ ଅଟ୍ଟାଳିକାର କିୟଦଂଶ ଦେଖି ପାରିଲି । ମନରେ ଆଶାର ସଞ୍ଚାର ହେଲା । ଅଟ୍ଟାଳିକା ନିକଟକୁ ଗଲି । କିନ୍ତୁ ନିକଟକୁ ଯାଇ ଯାହା ଦେଖିଲି ସେଥିରେ ମୋର ଭ୍ରମ ଦୂର ହୋଇଗଲା । ତାହା ଗୋଟିଏ ପୁରାତନ କୋଠରୀ । ଇଟା କାନ୍ଥଗୁଡ଼ିକ କେତେବେଳୁ ଭାଙ୍ଗି ପଡିଲାଣି । କେତେଟା ଖୁଣ୍ଟ ଉପରେ ଭର ଦେଇ ଛାତଟା ଯେ କୌଣସିମତେ ତିଷ୍ଠି ରହିଛି । ଛାତରେ ଥିବା କଡ଼ିର ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟରୁ ବୁଝି ପାରିଲି ପ୍ରଥମେ ତାହା ଗୋଟିଏ କୋଠରୀ ଥିଲା । ଆବଶ୍ୟକତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପରେ ତାକୁ ଦୁଇ ଭାଗ କରା ଯାଇଛି । ଜୀର୍ଣ୍ଣ କାନ୍ଥଟା ମଝିରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ତେଣୁ କୋଠରୀର ଅପର ପାର୍ଶ୍ୱ ମୁଁ ଦେଖିପାରୁ ନଥିଲି । ଏପରି ନିବିଡ଼ ଜଙ୍ଗଲରେ କାହିଁକି ଏ କୋଠରୀ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା

କିଛି ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ । ପରେ ମୋର ମନେହେଲା ଜଙ୍ଗଲରୁ ଚମଡ଼ା, ହାଡ଼, ଶିଙ୍ଗ ପ୍ରଭୃତି ସଂଗ୍ରହ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବସାୟୀ-ମାନେ ବର୍ଷର କେତେକ ମାସ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ରହନ୍ତି । ଆବଶ୍ୟକତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେମାନେ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଏପରି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କୋଠରୀ ନିର୍ମାଣ କରି ଥାଆନ୍ତି ।

ବୃଷ୍ଟିର ବେଗ ବଢି ଚାଲିଛି । ମଝିରେ ଥିବା କାନ୍ଥଟାକୁ ଆଉଜି ମୁଁ ଠିଆ ହୋଇଥିଲି । କାନ୍ଥର ଅପରପାର୍ଶ୍ୱରେ ଏକପ୍ରକାର ଅପ୍ରାକୃତିକ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ପାରିଲି । ମୋର ମନେ ହେଲା କାନ୍ଥର ଅପରପାର୍ଶ୍ୱରେ ଯେପରି କେହି ତରତରରେ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ ଖାଉଛି । ଦ୍ରୁତ ନିଶ୍ୱାସ ପ୍ରଶ୍ୱାସ ଶବ୍ଦରୁ ମୁଁ ଏହା ବୁଝି ପାରିଥିଲି । ମୋର ଧାରଣା ହେଲା ବାଘଟା କୌଣସି ଜନ୍ତୁ ଶିକାର କରି ଖାଉଛି । କୌତୁହଳ ଦମନ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । କାନ୍ଥର କେତେକ ସ୍ଥାନରୁ ଇଟା ଖସି ଯାଇ ଫାଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ସେହି ବାଟେ ଅପର ପାର୍ଶ୍ୱକୁ ଅନାଇଲି । ପ୍ରଥମେ ମୁଁ ନିଜକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଯାହା ଦେଖିଲି ସେଥିରେ ଆତଙ୍କରେ ମୋର ଦେହ ଥରି ଉଠିଲା । ଗୋଟାଏ ମଲା ଜନ୍ତୁର ଚମଡ଼ା ଚଟାଣ ଉପରେ ପଡ଼ିଛି । ଠେକୁଆଟାଏ ହେବ ବୋଧହୁଏ । ନିକଟରେ ବସିଛନ୍ତି ଗିଲବର୍ଟ । ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ମାଂସ ଛୁରୀ ସାହାଯ୍ୟରେ କାଟି ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ଭୋଜନ କରୁଛନ୍ତି । ମଣିଷ କଞ୍ଚା ମାଂସ ଖାଏ, ଏକଥା ମୋର ଧାରଣା ନଥିଲା । ପୁଣି ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ପରି ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଅବସ୍ଥାରେ ପହଞ୍ଚି ନଥିଲେ କଞ୍ଚା ମାଂସ ଭକ୍ଷଣ କରନ୍ତେ କାହିଁକି ? ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ସେ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଆସିବା ନିମନ୍ତେ ମୋର ଇଚ୍ଛା ହେଲା । ସେହି ଦୃଶ୍ୟ ମୋ

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଆସିବା ନିମନ୍ତେ ମୋର ଇଚ୍ଛା ହେଲା । ସେହି ଦୃଶ୍ୟ ମୋ ଚକ୍ଷୁରେ ଅସହ୍ୟ ହୋଇ ଉଠିଲା । କିନ୍ତୁ ଭୀଷଣ ବୃଷ୍ଟି ହେତୁ ମୁଁ ସେ ସ୍ଥାନ ତ୍ୟାଗ କରି ଆସି ପାରିଲି ନାହିଁ । ମନରେ ଆଶଙ୍କା ହେଲା, କାଳେ ଗିଲବର୍ଟ ମୋତେ ଆବିଷ୍କାର କରି ପକାଇବେ ।

କିଛିକ୍ଷଣ ପରେ ବୃଷ୍ଟି ବନ୍ଦ ହେଲା । ପୁଣି ଅପରପାର୍ଶ୍ୱକୁ ଚାହିଁଲି । ଗିଲବର୍ଟ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ମନରେ ଭୋଜନ କରୁଛନ୍ତି । ଅବଶିଷ୍ଟ ମାଂସ ଶେଷ କରିବାକୁ ବୋଧହୁଏ ଆଉ ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ଲାଗିବ । ତାଙ୍କର ଭୋଜନର ଭାବଭଙ୍ଗୀରୁ ମନେ ହେଲା ସେ ଯେପରି ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି କ୍ଷୁଧାର୍ତ୍ତ ଥିଲେ । ସାବଧାନତା ସହିତ ସେ ସ୍ଥାନ ତ୍ୟାଗ କରି ଚାଲି ଆସିଲି । ମନର ଦୁର୍ଭାବନା ଶ୍ରାବଣର ଅଖଣ୍ଡ ଧାରା ପରି ଧୀରେ ଧୀରେ ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ମନରେ ସେହି ଏକମାତ୍ର ଭାବନା—ଏପରି ଅସ୍ୱାଭାବିକ ପରିବର୍ତ୍ତନର କାରଣ କଣ ହୋଇପାରେ ? ନିଶ୍ଚୟ ସାଧୁଙ୍କର ପ୍ରଦତ୍ତ ରୌପ୍ୟ ମୂର୍ତ୍ତିଟି ଏ ସବୁ ଅନର୍ଥର କାରଣ । ମୂର୍ତ୍ତିଟାକୁ ନଷ୍ଟ କରି ନ ଦେଲେ ପରିଣାମ ଯେ କିପରି ଭୟାବହ ହେବ ସେ କଥା ମୁଁ କଳ୍ପନା କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମୂର୍ତ୍ତିଟି ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରିବା ସହଜସାଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ଗିଲବର୍ଟ ମୂର୍ତ୍ତିଟିକୁ ନିଜର ଆଲମିରା ଭିତରେ ରଖିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟି ଏଡ଼ି ମୂର୍ତ୍ତିଟିକୁ ଆଣିବା ସମ୍ଭବପର ହେଲା ନାହିଁ । ତଥାପି ଚେଷ୍ଟାରୁ ବିରତ ହେଲି ନାହିଁ ।

ତମ୍ବୁକୁ ଫେରି ଆସିଲି । ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଜଙ୍ଗଲରୁ ମୋତେ ଫେରି ଆସିବା ଦେଖି ଇରା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା । ତମ୍ବୁରେ ବନ୍ଧୁକଟି ରଖି ଦେଇ ମୁଁ ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ କରିବାକୁ ବାହାରି ଗଲି । ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟ ଖଣ୍ଡିଏ ବହି ପଢ଼ିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ

ଥିଲେ । ମୋତେ ଦେଖି ବସିବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁରୋଧ କଲେ । ତାଙ୍କର ବ୍ୟବହାରରୁ ବୁଝି ପାରିଲି, ମନ ଭିତରେ ତାଙ୍କର ଝଡ଼ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ଆଖି ଦୁଇଟି ତାଙ୍କର ରକ୍ତାଭ ଦେଖା ଯାଉଥିଲା । ନିଶ୍ଚୟ ଗତ ରାତ୍ରିରେ ସୁନିଦ୍ରା ହୋଇ ନାହିଁ । ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ନିକଟରେ କୌଣସି କଥା ଗୋପନ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ମନେକଲି ନାହିଁ । ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର କଞ୍ଚା ମାଂସ ଭକ୍ଷଣ କଥା ତାଙ୍କ ଆଗରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କଲି । ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟ ଚେୟାରରୁ ଡେଇଁ ପଡି ଚଳେ ଠିଆ ହେଲେ । ଓଠ ଦୁଇଟି ତାଙ୍କର ପ୍ରବଳ ବେଗରେ ଥରିବାକୁ ଲାଗିଲା । କେତେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ ସେ କହିଲେ, ସର୍ବନାଶ । ଏହାଠାରୁ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଆଉ କଣ ହୋଇ ପାରେ ?

ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ଚକ୍ଷୁରୁ ଅଶ୍ରୁ ଝରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଥର ଥର କଣ୍ଠରେ ସେ କହିଲେ, ଏ ସବୁର ମୂଳ କାରଣ ମୁଁ । ମୁଁ ଯେବେ ବାଳୁଙ୍ଗଷ୍ଠା ନିମନ୍ତେ ଜିଦ୍ ଧରି ନଥାନ୍ତି ତାହାହେଲେ ଏପରି ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟି ଥାଆନ୍ତା କାହିଁକି ?

ଆଶ୍ୱାସନାଭରା କଣ୍ଠରେ କହିଲି, ଅତୀତ ଫେରିଆସେ ନାହିଁ । ଅଶ୍ରୁଦ୍ୱାରା କୌଣସି ପ୍ରତିକାର କରି ହେବ ନାହିଁ । ଏପରି କୌଣସି ଉପାୟ ଉଦ୍ଭାବନ କରିବାକୁ ହେବ ଯାହାଦ୍ୱାରା ଭବିଷ୍ୟତରେ ଆଉ କୌଣସି ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିବ ନାହିଁ ।

ଅସହାୟ ଭାବରେ ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟ ପଚାରିଲେ, ସେପରି ଉପାୟ କଅଣ ଅଛି ?

କିଛିକ୍ଷଣ ନୀରବ ରହି ଉତ୍ତର ଦେଲି, ମୋର ମନେ ହେଉଛି ଯେଉଁ ଦିନଠାରୁ ସାଧୁ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କୁ ସେହି ମୂର୍ତ୍ତିଟା ଦେଇଗଲେ ସେହି ଦିନଠାରୁ ଏ ସମସ୍ତ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ।

କେବଳ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ କଥା କାହିଁକି ? ମୁଁ ନିଜର ଓ ଜଜ୍‌ଙ୍କର ମଧ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛି । ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ ମୂର୍ତ୍ତିଟାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ନକଲେ ସର୍ବନାଶ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ।

ମୋର କଥା ଶୁଣି ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟ ଶିହରି ଉଠିଲେ । ତାଙ୍କର ଅଧରର ଲିପଷ୍ଟିକ୍ ଯେପରି ଶ୍ୱେତାଭ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା । ବହୁ ସମୟ ଆଲୋଚନା ପରେ ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟ କହିଲେ, ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ମୁଁ ମୋର ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଅଧିକ ମଦ୍ୟପାନ କରିବାକୁ ଦେବି । ସେ ଅଚେତନ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କର ପକେଟରୁ ଆଲମୀରା ଚାବିଟି ମୁଁ ବାହାର କରି ନେବି । ଅର୍ଦ୍ଧରାତ୍ରରେ ଆପଣ ଆସିଲେ ଆଲମୀରା ଖୋଲି ମୂର୍ତ୍ତିଟିକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରି ଦେବା ।

ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସମ୍ମତ ହେବା ବ୍ୟତୀତ ମୋର ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନଥିଲା । ଗିଲବର୍ଟ ଫେରିବାର ସମୟ ହୋଇ ଆସୁଥିଲା । ମୁଁ ସେଠାରେ ଆଉ ଅପେକ୍ଷା ନକରି ନିଜ ତମ୍ବୁକୁ ଫେରି ଆସିଲି ।

ସେ ଦିନର ସନ୍ଧ୍ୟା ଅତି ରମଣୀୟ ଥିଲା । ଆକାଶରେ ମେଘର ଉଦୟ ହେତୁ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଉଷ୍ଣତା ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା । ଇରା ଓ ମୁଁ ତମ୍ବୁ ବାହାରେ ବସିଥିଲୁ । ଇରା ମୋ ନିମନ୍ତେ ରାତ୍ର ଭୋଜନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲା । କିନ୍ତୁ ରାତ୍ରି ଭୋଜନରେ ବିଳମ୍ବ ହେଉ ଏହାହିଁ ମୋର ଇଚ୍ଛା ଥିଲା । ତେଣୁ ବିଳମ୍ବରେ ରାତ୍ର ଭୋଜନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଇରାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲି । ରାତ୍ର ଭୋଜନ ସରିଲା ବେଳକୁ ରାତ୍ର ଏଗାରଟା ହୋଇଥିଲା । ଶଯ୍ୟାରେ ଶୋଇ ଛଟପଟ ହେଲି । ରାତ୍ର ବାରଟା । ଇରା ଗାଢ଼ ନିଦ୍ରାରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଛି । ଅତି ସନ୍ତର୍ପଣରେ

ତମ୍ବୁ ବାହାରକୁ ଆସିଲି । ସାବଧାନତାର ସହିତ ତମ୍ବୁର ଦ୍ୱାର ବନ୍ଦ କରି ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ତମ୍ବୁ ଦିଗକୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲି ।

ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ତମ୍ବୁରେ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଲୋକ ଜଳୁଥିଲା । ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟ ତମ୍ବୁ ବାହାରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ । ମୋତେ ଦେଖି କହିଲେ, ମୋର ସ୍ୱାମୀ ଗାଢ଼ ନିଦ୍ରାମଗ୍ନ । ଗୃହ ମୁଁ ବାହାର କରି ଆଣିଛି । ଗୃହ ନିଅନ୍ତୁ । ସାବଧାନତାର ସହିତ ଆଲମାରି ଭିତରୁ ମୂର୍ତ୍ତିଟିକୁ ବାହାର କରି ଆଣନ୍ତୁ ।

ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ହାତରୁ ଗୃହ ନେଲି । ହଠାତ୍ ମୋର ସର୍ବାଙ୍ଗ ଥରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବହୁଚେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟ ନିଜକୁ ସଂଯତ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ତମ୍ବୁଟି ତିନି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ସ୍ନାନଘର, ଭୋଜନଘର ଓ ଶୟନ କକ୍ଷ । ଆଲମାରିଟି ଭୋଜନ ଘରେ ଥିଲା । ଯେତେ ଚେଷ୍ଟାକଲେ ମଧ୍ୟ ମୋର ଗତି କ୍ଷିପ୍ର ହୋଇ ଉଠିଲା । ଭୋଜନ ଘରେ ପ୍ରବେଶ କଲି । ଅନ୍ଧକାରରେ ମୁଁ ଆଲମାରିଟିକୁ ଦେଖିପାରୁ ନଥିଲି । ଗୃହଆଡକୁ ହାତ ବୁଲାଇ ଅଗ୍ରସର ହେଲି । ଆଲମାରି ନିକଟରେ ଗୋଟିଏ ଟେବୁଲ ଥିଲା । ମୋର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନଥିଲା । ଟେବୁଲ ଉପରେ ଚୀନାପ୍ଲେଟ ଓ କାଚଗ୍ଲାସ ପ୍ରଭୃତି ରଖା ଯାଇଥିଲା ନିଶ୍ଚୟ । ମୋର ଡାହାଣ ହାତ କେତେ-ଗୁଡ଼ିଏ ଗ୍ଲାସ ଓ ପ୍ଲେଟ ଦେହରେ ଲାଗିଲା । ଜଣେ ମଲ୍ଲଯୋଦ୍ଧା ପରି ମୁଁ କାହିଁକି ହାତ ଏତେ ଯୋରରେ ବୁଲାଉଥିଲି ବୁଝିପାରିଲି ନାହିଁ । କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ପ୍ଲେଟ ଓ ଗ୍ଲାସ ତଳେ ଖସିପଡ଼ିଲା । ଝଣ ଝଣ ଶବ୍ଦରେ ତମ୍ବୁ ଭିତର ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଆତଙ୍କରେ ମୋର ଦେହ ଥରି ଉଠିଲା । କେତେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ସେହିପରି ଭାବରେ ଠିଆହୋଇ ରହିଲି ମୁଁ ଜାଣେନା । ହଠାତ୍ ବନ୍ଧୁକର ଶବ୍ଦରେ ମୋର ଅବଚେତନ ଅବସ୍ଥା ଦୂର ହୋଇଗଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ

ମିସେସ୍ ଗଲବର୍ଟଙ୍କର ଆର୍ତ୍ତ ଚିତ୍କାର, ତୁମେ ଗୋଟାଏ ମଣିଷକୁ ମାରି ପକାଇଲ ?

ଆଲମୀରା ଖୋଲିବ କଅଣ, କେଉଁବାଟେ ଚିମ୍ନି ଭିତରୁ ପଳାଇ ଯିବ ତାହାହିଁ ଭାବୁଥିଲି । ପ୍ରବେଶ ଦ୍ୱାର ବାଟେ ଫେରି ଗଲେ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ଗୁଳିରେ ମରିବାର ଯଥେଷ୍ଟ ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା । ସେହିପରି ଭାବରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିବା ନିମନ୍ତେ ସାହସ ହେଲା ନାହିଁ । ଚିମ୍ନିର ଗୋଟିଏ ପାଖକୁ ଘୁଞ୍ଚି ଆସିଲି । ଚିମ୍ନିର ଜାଲିକଣ୍ଠା ଗବାକ୍ଷ ବାଟେ ମୁଁ ଆକାଶରୁ କେତୋଟି ନକ୍ଷତ୍ର ଦେଖି ପାରୁଥିଲି । ସେହିବାଟେ ବାହାରକୁ ଲମ୍ଫ ଦେଲି । ମୋର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ, ଚିମ୍ନିର ଜାଲିକଣ୍ଠା ଗବାକ୍ଷ ବିଶେଷ ଶକ୍ତ ଥିଲା । ଜାଲରେ ଧରା ପଡ଼ିଥିବା ମାଛ ଭଳି ମୁଁ ଶୂନ୍ୟରେ ଝୁଲି ରହିଲି । ଦେହର ପୃଷ୍ଠପାଖେ ଚିମ୍ନିର ସ୍ଥୂଳ କନା କ୍ରମେ ନିବିଡ଼ ହୋଇ ଆସୁଥିଲା । ବହୁ କଷ୍ଟରେ ଦୁଇ ହାତରେ ଭରାଦେଇ ଚଟାଣ ଉପରକୁ ଆସିଲି । ଏଥର ମୋର ଖୁବ୍ ନିକଟରେ ବନ୍ଧୁକ ଶବ୍ଦ । ଗିଲବର୍ଟ ବନ୍ଧୁକ ହାତରେ ଭୋଜନ ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସୁଥିଲେ । ହତାଶ ହୋଇ ପଡ଼ିଲି । ମୁଁ ନିରସ୍ତ୍ର । ପ୍ରତିରୋଧ କରିବାର ଶକ୍ତି ନଥିଲା । ଚିମ୍ନିର ନିମ୍ନ ଅଂଶ ଓ ଚଟାଣ ଭିତରେ ପ୍ରାୟ ଛଅ ଇଞ୍ଚ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଥିଲା । ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ବ୍ୟୟକରି ସେହିବାଟେ ବାହାରକୁ ଆସିବା ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟାକଲି । ଖୁଣ୍ଟ ଦେହରେ ଚିମ୍ନିର ଦଉଡ଼ି ଖୁବ୍ ଶକ୍ତ ଭାବରେ ବନ୍ଧା ଯାଇଥିଲା । ମୋର ଦେହର ପୃଷ୍ଠରେ ଦଉଡ଼ିଟା କଟ କଟ ଶବ୍ଦକରି ଛିଡ଼ିଗଲା । ଘୋର ବିପଦରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଲି । କିନ୍ତୁ ମୃତ୍ୟୁର ସେହି କାରାଗାର ଭିତରୁ ମୁଁ ଅକ୍ଷତ ଅବସ୍ଥାରେ ଫେରି ଆସି ନଥିଲି । ଚିମ୍ନିର ଖୁଣ୍ଟ ମୋର କପାଳରେ ଲାଗି ରକ୍ତ ସ୍ରାବ ହେଉଥିଲା ।

ବନ୍ଧୁକର ଘନ ଘନ ଶବ୍ଦରେ ଅନ୍ୟ ତମ୍ବୁର ସାହେବ ଓ କୁଲିମାନଙ୍କର ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲା । ଗୋଟାଏ ଅଜଣା ଆତଙ୍କରେ ସେମାନେ ଚୁରିଆଡେ ଆଲୋକ ହସ୍ତରେ ଧାଁ ଦଉଡ଼ କରୁଥିଲେ । ଇଏ ମଧ୍ୟ ଆସି ତମ୍ବୁର ଦ୍ୱାର ଦେଶରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା । ମୋର ସୌଭାଗ୍ୟ ଯେ ଇଏ ବ୍ୟତୀତ ମୋତେ ଅନ୍ୟ କେହି ଆବିଷ୍କାର କରି ନଥିଲେ । କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ମୋତେ ପଚାରିବା ନିମନ୍ତେ ଇଏ ସାହସ କଲାନାହିଁ । ମୁଣ୍ଡରେ ପଟି ବାନ୍ଧି ମୁଁ ଶଯ୍ୟା ଉପରେ ପଡ଼ି ରହିଲି । ବାହାରେ ଗିଲବର୍ଟ ଓ ଜଜ୍‌ଙ୍କର ଉତ୍ତେଜନଭରା କଣ୍ଠ ଶୁଣା ଯାଉଥିଲା ।

ପରଦିନ ତମ୍ବୁ ଭିତରୁ ବାହାରିବା ନିମନ୍ତେ ମୋତେ ଲଜ୍ଜା ହେଲା । କପାଳର କ୍ଷତଟିକୁ ଲୁଚାଇବାର ଉପାୟ ନଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଶୁଣିଲି ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ମୋ ଉପରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ, ସେତେବେଳେ ବାହାରକୁ ଆସିଲି । ମୋତେ ଦେଖି ଗିଲବର୍ଟ ଉଚ୍ଚ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, ଅଦ୍ଭୁତ ମଣିଷ ତୁମେ ! କାଲି ରାତିରେ ମୋ ତମ୍ବୁରେ ବାଘ ପଶିଥିଲା । ଠିକ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଗୁଳି କରିଥିଲି । ବାଘଟାର ଭାଗ୍ୟ ଭଲ । ଜୀବନ ଧରି ଫେରିଗଲା । କିନ୍ତୁ ଅକ୍ଷତ ଅବସ୍ଥାରେ ଫେରିନାହିଁ । ତମ୍ବୁରେ ଲାଗିଥିବା ରକ୍ତରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଛି ବାଘ ଦେହରେ ଗୁଳି ଲାଗିଛି ।

ଭଗବାନଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲି । ମୋର କପାଳରୁ ରକ୍ତ ନିଶ୍ଚୟ ତମ୍ବୁରେ ଲାଗିଥିଲା । ଗିଲବର୍ଟ ତାକୁ ବାଘ ଦେହର ରକ୍ତ ବୋଲି ମନେ କରିଥିଲେ । ଆଶ୍ୱସ୍ତହୋଇ ତମ୍ବୁକୁ ଫେରି ଆସିଲି । ପରଦିନ ଶୁଣିଲି ଗିଲବର୍ଟ ସେହି ମୂର୍ତ୍ତିଟିକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରିଛନ୍ତି ।

—ଛଅ—

ସପ୍ତାହକ ଭିତରେ ସାମାନ୍ୟ କେତୋଟି ଅଭିଯୋଗ ମୁଁ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଥିଲି । ପୂର୍ବ ଅପେକ୍ଷା ଗିଲବର୍ଟ ରୁକ୍ଷହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଜଜ୍‌ଙ୍କର ନିଷ୍ଠୁର ବ୍ୟବହାରରେ କୁଲିମାନେ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ । ସେସବୁ ଅଭିଯୋଗରେ ବିଶେଷ ଉଦ୍‌ବେଗର କାରଣ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେ ଦିନ ରାତିର ଗୋଟାଏ ଘଟଣା ସମସ୍ତଙ୍କର ମନରେ ଖେଳାଇ ଦେଲା ଆତଙ୍କ । ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ମନରୁ ବ୍ୟାଘ୍ରଭୟ ଲୋପପାଇ ଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ବନ୍ଧୁକ ଧରି ରାତିରେ ପହରା ଦେବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁ ନଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଟିକିଏ ଶାନ୍ତିରେ ଶୋଇ ପାରୁଥିଲେ । ରାତି ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା ହେବ । କୁଲିମାନେ ରହୁଥିବା କୁଟୀରରେ କୋଳାହଳ ଶୁଣି ମୁଁ ବନ୍ଧୁକ ଧରି ବାହାରିଗଲି । ଅନ୍ୟ ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗମାନେ ମଧ୍ୟ ବନ୍ଧୁକ ହସ୍ତରେ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଆମେ ପହଞ୍ଚିଲା ପୂର୍ବରୁ ବାଘ ନିରାପଦରେ ପଳାୟନ କରିଥିଲା । ସେ ନିଜର ଶିକାରକୁ ଛାଡ଼ି ଯାଇଥିଲା ସତ, କିନ୍ତୁ ନିର୍ଜୀବ ଅବସ୍ଥାରେ । କୁଲିର ସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ଝିଅ ବିକଳ ହୋଇ କାନ୍ଦୁଥିଲେ । ସେହି କ୍ରନ୍ଦନ ଯେତିକି କରୁଣ ଥିଲା, ବାୟୁ ମଣ୍ଡଳରେ ତାଠାରୁ ଅଧିକ ଭୀଷଣତା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିଲା । କୁଟୀର ଭିତରେ ପଶି ମୁଁ ଯାହା ଦେଖିଲି

ମୋତେ ବଡ଼ ଅଦ୍ଭୁତ ମନେହେଲା । କୁଲିଟି ଚିତ୍ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ମୁହଁର ସଚେତନା ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହ୍ରାସ ପାଇନାହିଁ । ଉନ୍ମିଳିତ ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟିକୁ ଦେଖିଲେ ମନେ ହେଉଥିଲା, ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ ସେ ଯେପରି କୌଣସି ଅଦ୍ଭୁତ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିଥିଲା । ଓଠ ଦୁଇଟିରେ ଯେପରି ଲାଗି ରହିଛି ପ୍ରଶ୍ନ ବାଚକ ଚିହ୍ନ । ଗଳା ଉପରେ ଦୁଇଟିଯାକ କ୍ଷତ ସ୍ଥାନରୁ ରକ୍ତସ୍ରାବ ହେଉଛି । ସେତ ମରି ସାରିଥିଲା । ଆମେ ବା ଆଉ ଅଧିକ କଅଣ କରନ୍ତୁ ? ଭବିଷ୍ୟତ ନିରାପତ୍ତା ରକ୍ଷା ହେଲା ପ୍ରଧାନ ଦାୟିତ୍ୱ ।

ପରଦିନଠାରୁ ପୁଣି ସଶସ୍ତ୍ର ପହରା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । କିନ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନରେ ପହରା ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଯଥେଷ୍ଟ ବନ୍ଧୁକ ନଥିଲା । ବିନା ଅସ୍ତ୍ରରେ ବାହାରକୁ ବାହାରିବା ନିମନ୍ତେ ଅନ୍ୟମାନେ ଭୟକରୁ ଥିଲେ । ସେଦିନ ରାତିରେ ମଧ୍ୟ ଆଉ ଜଣେ କୁଲି ପ୍ରାଣ ହରାଇଲା । ଠିକ ପୂର୍ବପରି ଗଳାରେ ତାର ଦୁଇଟି ଗଭୀର କ୍ଷତ । ଉନ୍ମିଳିତ ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟିରେ ଆତଙ୍କର ଚିହ୍ନ ସ୍ପଷ୍ଟ ରୂପାୟିତ । ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଜଜ୍‌ଙ୍କର ପହରା ଥିଲା, ଠିକ୍ ସେହି ସ୍ଥାନରୁ ପ୍ରାୟ କୋଡ଼ିଏ ଗଜ ଦୂରରେ କୁଲିଟି ପ୍ରାଣ ହରାଇ ଥିଲା । ବହୁଚେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟ ଆମେ ମୃତ୍ୟୁର ଅଭିଯାନ ବନ୍ଦକରି ପାରିଲୁ ନାହିଁ । ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ କୁଲି ପ୍ରାଣ ହରାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ପ୍ରତେକଙ୍କୁ "ଧନୁଶର ଓ ବର୍ଚ୍ଛା" ଯୋଗାଇ ଦିଆଗଲା । ତଥାପି ମୃତ୍ୟୁ ତାର ଜୟ ଯାତ୍ରାରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା । କୁଲିମାନେ ସ୍ଥାନ ତ୍ୟାଗକରି ସହରକୁ ଫେରିଯିବା ନିମନ୍ତେ ଜିଦ୍ ଧରିଲେ । କୌଣସି ପ୍ରକାର ଆଶ୍ୱାସନା ଶୁଣିବା ନିମନ୍ତେ ସେମାନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଏକ ପ୍ରକାରର ଥିଲା । ଗଳାରେ ଦୁଇଟି କ୍ଷତ ଓ ଉନ୍ମିଳିତ ଚକ୍ଷୁ ଏ ମୃତ୍ୟୁର ଥିଲା ବିଶେଷତ୍ୱ । କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଫଳପ୍ରଦ

ହେଲା ନାହିଁ । ଆମେ ଯେତିକି ସତର୍କ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲୁ ମୃତ୍ୟୁ ସଂଖ୍ୟା ସେତିକି ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଚାରି ରାତି ଅନିଦ୍ରାରେ କଟାଇବା ପରେ ମୁଁ ଅସହ୍ୟ କ୍ଲାନ୍ତି ଅନୁଭବ କରୁଥିଲି । ତେଣୁ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦେଲି ସେ ରାତିରେ ମୁଁ ପହରା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଯାଇ ପାରିବି ନାହିଁ । ଚଞ୍ଚଳ ରାତି ଭୋଜନ ସାରି ଶଯ୍ୟାର ଆଶ୍ରୟ ନେଲି । ଇରା ମୋ ନିକଟରେ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଶଯ୍ୟାରେ ଶୋଇଥିଲା । ମୋତେ ସୁନିଦ୍ରା ହୋଇଥିଲା । ଇରାର ଚିତ୍କାରରେ ମୁଁ ଉଠି ବସିଲି । ଇରା ଶଯ୍ୟା ଉପରେ ପଡ଼ି ଚିତ୍କାର କରୁଥିଲା । ସେ ତମ୍ବୁର ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବ କୋଣକୁ ଅଙ୍ଗୁଳି ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ଓ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଚେତନ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ମୋର ମନେହେଲା କେହି ଯେପରି ତମ୍ବୁ ଭିତରୁ ପଳାଇ ଗଲା । ଇରା ନିକଟକୁ ଆସି ତାର ଦେହ ପରୀକ୍ଷା କଲି । ଦେଖିଲି ଗଳାରେ ଦୁଇଟି କ୍ଷତ । ଭଗବାନଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲି । କାରଣ କ୍ଷତ ଗଭୀର ନଥିଲା । କଳସୀରୁ ପାଣି ଆଣି ଇରାର ମୁହଁ ଧୋଇ ଦେଲି । କେତେକ ସମୟପରେ ତାର ଚେତନା ଫେରି ଆସିଲା । ସେ କେବଳ ମୋ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ରହିଲା । କଥା କହିବାର ଶକ୍ତି ତାର ନଥିଲା । ବୋତଲରୁ ବ୍ରାଣ୍ଡି ଢାଳି ଇରାକୁ ପିଇବାକୁ ଦେଲି । ମନର କୌତୁହଳ ଦମନ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଟର୍ଚ୍ଚ ଓ ବନ୍ଧୁକ ଧରି ବାହାରକୁ ଆସିଲି । ଦେଖିଲି ଗିଲବର୍ଟ ତମ୍ବୁ ନିକଟରୁ ଚାଲି ଯାଉଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ବର୍ଣ୍ଣନା କଲି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ସେ କହିଲେ, କାହିଁ, ପ୍ରାୟ ଘଣ୍ଟାଏ ହେଲା ମୁଁ ଏଠାରେ ଅଛି । କେହିତ ତମ୍ବୁ ଭିତରକୁ ଯାଇ ନାହିଁ ! ଇରାର ଗଳାରେ ଥିବା କ୍ଷତ ଓ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ଉକ୍ତି କେଉଁଟି ସତ ଠିକ୍‌କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ତାହା ହେଲେ କଅଣ ଇରା ସ୍ୱପ୍ନରେ ନିଜର

ନଖାଘାତରେ ଗଳାରେ କ୍ଷତ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛୁ ? ତମ୍ବୁକୁ ଫେରିଆସି ପୁଣି ଥରେ ଇରାକୁ ପଚାରିଲି । ଇରା ଯାହା ବର୍ଣ୍ଣନା କଲା ସେଥିରେ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ନଥିଲା । ଇରାର ବର୍ଣ୍ଣନାରୁ ବୁଝି ପାରିଲି ସେ ଗାଢ଼ ନିଦ୍ରାରେ ଶୋଇଥିଲା । ହଠାତ୍ ତାର ଶ୍ୱାସ ରୁଦ୍ଧ ହେଲାପରି ମନେହେଲା । ଯେତେବେଳେ ତାର ନିଦ ଭାଙ୍ଗି-ଗଲା, ସେ ତାର ଗଳା ଉପରେ କୌଣସି ତୀକ୍ଷ୍ଣ ପଦାର୍ଥର ସ୍ପର୍ଶ ଅନୁଭବ କଲା । ହଠାତ୍ ଚିତ୍କାର କରି ସେ ଉଠିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା । ବାରମ୍ବାର ଚିତ୍କାର କରିବାଦ୍ୱାରା ସେହି ତୀକ୍ଷ୍ଣ ବସ୍ତୁର ଦଂଶନ ତାର ଗଳା ଉପରୁ ଅପସରି ଗଲା । ସେ ଆଉ କିଛି ଜାଣେନାହିଁ । ଦଂଶନ କରିବା ଜନ୍ତୁ ବ୍ୟାଘ୍ର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କଅଣ ସେ କହି ପାରିବ ନାହିଁ ।

ରାତିରେ ନିଦ ହେଲାନାହିଁ । ଇରା ଓ ମୁଁ ଦୁହେଁ ବିନିଦ୍ର ରଜନୀ କଟାଇଲୁ ।”

କଥାରେ ବାଧା ଦେଇ ପାଟଯୋଷୀ କହିଲେ, “ତୁମେ ନିର୍ବୋଧ ! ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ସେ ସ୍ଥାନ ତ୍ୟାଗ କରି ଆସିବା ଉଚିତ ଥିଲା ।”

ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଉତ୍ତରଫଦାର କହିଲେ, “ମୁଁ କାହିଁକି ସେ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ଆସି ପାରିଲି ନାହିଁ ସେ କଥା ତୁମକୁ ପୂର୍ବରୁ କହିଛି । ମଝିରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କର ନାହିଁ, ଶୁଣ ।

ପରଦିନ ପ୍ରଭାତରୁ ଇରାକୁ ସହରକୁ ଫେରିଯିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଲି । ମୁଁ ନିଜ ପାଇଁ ଚିନ୍ତିତ ନଥିଲି । କିନ୍ତୁ ସେ କାହିଁକି ବୃଥାରେ ନିଜକୁ ଜୀବନକୁ ସଙ୍କଟାପନ୍ନ କରିବ ? ମୋ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଇରା ଅସମ୍ମତି ପ୍ରକାଶ କଲା । ମୋତେ ଏକାକୀ ଛାଡ଼ିଯିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲା । ଇରା ସହରକୁ ଫେରି ଯାଇଥିଲେ ବୋଧହୁଏ ମୁଁ ଆପ୍ରାଣ ଚେଷ୍ଟା କରି ଅବାଧ ମୃତ୍ୟୁର ପଥରୋଧ କରି ପାରି ଥାନ୍ତି । ଇରାକୁ ଏକା ତମ୍ବୁରେ ଛାଡ଼ି ରାତିରେ ଅନ୍ୟ କେଉଁଆଡ଼େ

ଯିବା ନିମନ୍ତେ ସାହସ ହେଲାନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାତିରେ ଜଣେ କରି କୁଲି ପୂର୍ବପରି ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଦିନକୁ ଦିନ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ପ୍ରକୃତି ବଦଳି ଯାଉଥିଲା । ଦିନ କମ୍ବା ରାତିରେ ସେ ଏକାବେଳେକେ ଶୋଇ ନଥିଲେ । ପ୍ରତିଦିନ ସେ କଞ୍ଚା ମାଂସ ଖାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଥିଲେ । ପୂର୍ବପରି ସେ ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଶୁ ନଥିଲେ । ଜଜ୍‌ଙ୍କର ଅନୁରୋଧରେ ସେ ରାତି ଟି ମୋତେ ପହରା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ନିଜ ତମ୍ବୁଠାରୁ କିଛି ଦୂରରେ ପହରା ଦେଉଛି, ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ଆର୍ତ୍ତ ଚିତ୍କାର ଶୁଣି ପାରିଲି । ବନ୍ଧୁକ ଧରି ତାଙ୍କର ତମ୍ବୁ ଦିଗକୁ ଦଉଡ଼ିଲି । ତମ୍ବୁ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି । ନୀରବ ତମ୍ବୁ ଭିତରେ ମୁଁ ନିଜର ଶ୍ୱାସ ପ୍ରଶ୍ୱାସ ଶୁଣିପାରୁ ଥିଲି । ଦୁର୍ଭେଦ୍ୟ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ମୁଁ ତମ୍ବୁ ଭିତରର କୌଣସି ବସ୍ତୁ ଦେଖିପାରୁ ନଥିଲି । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜଜ୍ ଆଉ କେତେଜଣ ସାହେବ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଟର୍ଚ୍ଚ ସାହାଯ୍ୟରେ ତମ୍ବୁ ଭିତର ପରୀକ୍ଷା କଲୁ । ସେ ଏକ ରୋମାଞ୍ଚକର ଦୃଶ୍ୟ । ଉପରକୁ ମୁହଁ କରି ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଗଳା ଦେହରେ ଦୁଇଟି ଗଭୀର କ୍ଷତରୁ ରକ୍ତ ସ୍ରାବ ହେଉଛି । ତାଙ୍କର ପ୍ରାଣହୀନ ଦେହ କୌଣସି ରହସ୍ୟ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଓ ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଭିତରେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ନଥିଲା । ସେ ସ୍ଥାନରେ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ମନେ କଲି ନାହିଁ । ବାହାରକୁ ଆସିଲି । ନିଜର ତମ୍ବୁ ଦିଗକୁ ଅଗ୍ରସର ହେଉଛି, ଦେଖିଲି ଗିଲବର୍ଟ ଜଙ୍ଗଲ ଦିଗରୁ ବନ୍ଧୁକ ଧରି ଫେରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ଏଇ ଦୁଃସମ୍ବାଦ ଜଣାଇ ଦେଲି । କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ସେ ଟିକିଏ ହେଲେ ବିଚଳିତ ହେଲେ ନାହିଁ । ବେପରୁଆ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, ଅନ୍ୟମାନେ ଯେପରି ମରିଛନ୍ତି,

ନଖାଘାତରେ ଗଳାରେ କ୍ଷତ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ? ତମ୍ବୁକୁ ଫେରିଆସି ପୁଣି ଥରେ ଇରିକୁ ପଚାରିଲି । ଇରି ଯାହା ବର୍ଣ୍ଣନା କଲା ସେଥିରେ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ନଥିଲା । ଇରିର ବର୍ଣ୍ଣନାରୁ ବୁଝି ହାରିଲି ସେ ଗାଢ଼ ନିଦ୍ରାରେ ଶୋଇଥିଲା । ହଠାତ୍ ତାର ଶ୍ୱାସ ରୁଦ୍ଧ ହେଲାପରି ମନେହେଲା । ଯେତେବେଳେ ତାର ନିଦ ଭାଙ୍ଗି-ଗଲା, ସେ ତାର ଗଳା ଉପରେ କୌଣସି ତୀକ୍ଷ୍ଣ ପଦାର୍ଥର ସ୍ପର୍ଶ ଅନୁଭବ କଲା । ହଠାତ୍ ଚିତ୍କାର କରି ସେ ଉଠିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା । ବାରମ୍ବାର ଚିତ୍କାର କରିବାଦ୍ୱାରା ସେହି ତୀକ୍ଷ୍ଣ ବସ୍ତୁର ଦଂଶନ ତାର ଗଳା ଉପରୁ ଅପସରି ଗଲା । ସେ ଆଉ କିଛି ଜାଣେନାହିଁ । ଦଂଶନ କରିବା ଜନ୍ତୁ ବ୍ୟାଘ୍ର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କଅଣ ସେ କହି ପାରିବ ନାହିଁ ।

ରାତିରେ ନିଦ ହେଲାନାହିଁ । ଇରି ଓ ମୁଁ ଦୁହେଁ ବିନିଦ୍ର ରଜନୀ କଟାଇଲୁ ।"

କଥାରେ ବାଧା ଦେଇ ପାଟଯୋଷୀ କହିଲେ, "ତୁମେ ନିର୍ବୋଧ ! ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ସେ ସ୍ଥାନ ତ୍ୟାଗ କରି ଆସିବା ଉଚିତ ଥିଲା ।"

ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଡରଫଦାର କହିଲେ, "ମୁଁ କାହିଁକି ସେ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ଆସି ପାରିଲି ନାହିଁ ସେ କଥା ତୁମକୁ ପୂର୍ବରୁ କହିଛି । ମଝିରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କର ନାହିଁ, ଶୁଣ ।

ପରଦିନ ପ୍ରଭାତରୁ ଇରିକୁ ସହରକୁ ଫେରିଯିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଲି । ମୁଁ ନିଜ ପାଇଁ ଚିନ୍ତିତ ନଥିଲି । କିନ୍ତୁ ସେ କାହିଁକି ବୃଥାରେ ନିଜକୁ ଜୀବନକୁ ସଙ୍କଟାପନ୍ନ କରିବ ? ମୋ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଇରି ଅସମ୍ମତି ପ୍ରକାଶ କଲା । ମୋତେ ଏକାକୀ ଛାଡ଼ିଯିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲା । ଇରି ସହରକୁ ଫେରି ଯାଇଥିଲେ ବୋଧହୁଏ ମୁଁ ଆପ୍ରାଣ ଚେଷ୍ଟା କରି ଅବାଧ ମୃତ୍ୟୁର ପଥରୋଧ କରି ପାରି ଥାନ୍ତି । ଇରିକୁ ଏକା ତମ୍ବୁରେ ଛାଡ଼ି ରାତିରେ ଅନ୍ୟ କେଉଁଆଡ଼େ

ଯିବା ନିମନ୍ତେ ସାହସ ହେଉନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାତିରେ ଜଣେ କରି କୁଲି ପୂର୍ବପରି ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଦିନକୁ ଦିନ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ପ୍ରକୃତି ବଦଳି ଯାଉଥିଲା । ଦିନ କମ୍ବା ରାତିରେ ସେ ଏକାବେଳେକେ ଶୋଇ ନଥିଲେ । ପ୍ରତିଦିନ ସେ କଞ୍ଚା ମାଂସ ଖାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଥିଲେ । ପୂର୍ବପରି ସେ ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଶୁ ନଥିଲେ । ଜଜ୍‌ଙ୍କର ଅନୁରୋଧରେ ସେ ରାତିଟି ମୋତେ ପହରା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ନିଜ ତମ୍ବୁଠାରୁ କିଛି ଦୂରରେ ପହରା ଦେଉଛି, ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ଆର୍ତ୍ତ ଚିତ୍କାର ଶୁଣି ପାରିଲି । ବନ୍ଧୁକ ଧରି ତାଙ୍କର ତମ୍ବୁ ଦିଗକୁ ଦଉଡ଼ିଲି । ତମ୍ବୁ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି । ନିରବ ତମ୍ବୁ ଭିତରେ ମୁଁ ନିଜର ଶ୍ୱାସ ପ୍ରଶ୍ୱାସ ଶୁଣିପାରୁ ଥିଲି । ଦୁର୍ଭେଦ୍ୟ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ମୁଁ ତମ୍ବୁ ଭିତରର କୌଣସି ବସ୍ତୁ ଦେଖିପାରୁ ନଥିଲି । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜଜ୍ ଆଉ କେତେଜଣ ସାହେବ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଟର୍ଚ୍ଚ ସାହାଯ୍ୟରେ ତମ୍ବୁ ଭିତର ପରୀକ୍ଷା କଲୁ । ସେ ଏକ ରୋମାଞ୍ଚକର ଦୃଶ୍ୟ । ଉପରକୁ ମୁହଁ କରି ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଗଳା ଦେହରେ ଦୁଇଟି ଗଭୀର କ୍ଷତରୁ ରକ୍ତ ସ୍ରାବ ହେଉଛି । ତାଙ୍କର ପ୍ରାଣହୀନ ଦେହ କୌଣସି ରହସ୍ୟ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଓ ମିସେସ୍ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଭିତରେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ନଥିଲା । ସେ ସ୍ଥାନରେ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ମନେ କଲି ନାହିଁ । ବାହାରକୁ ଆସିଲି । ନିଜର ତମ୍ବୁ ଦିଗକୁ ଅଗ୍ରସର ହେଉଛି, ଦେଖିଲି ଗିଲବର୍ଟ ଜଙ୍ଗଲ ଦିଗରୁ ବନ୍ଧୁକ ଧରି ଫେରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ଏଇ ଦୁଃସମ୍ବାଦ ଜଣାଇ ଦେଲି । କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ସେ ଟିକିଏ ହେଲେ ବିଚଳିତ ହେଲେ ନାହିଁ । ବେପରୁଆ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, ଅନ୍ୟମାନେ ଯେପରି ମରିଛନ୍ତି,

ସେ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ମଲେ । ସେଥିରେ ଚିନ୍ତା କରିବାର କଅଣ ଅଛି ? ଶବକୁ ସମାଧି ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଆୟୋଜନ କର ।

ହତୋତ୍ସାହ ହୋଇ ତମ୍ବୁକୁ ଫେରି ଆସିଲି । ପରଦିନ ସକାଳୁ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ସ୍ମିଥ୍ଙ୍କ ନିକଟକୁ ଖଣ୍ଡେ ପତ୍ର ଲେଖିଲି । ସେହି ପତ୍ରରେ ତାଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କଲି ଯେବେ ମି: ସ୍ମିଥ୍ ଅତିଶୀଘ୍ର ନ ପହଞ୍ଚନ୍ତି ତାହେଲେ ଜଣେ ହେଲେ କେହି ଜୀବନ ଧରି ଫେରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ମୋର ପତ୍ର ବୃଥା ହେଲନାହିଁ । ଦୁଇ ଦିନ ପରେ ମି: ସ୍ମିଥ୍ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ଏକାକୀ ଆସି ନଥିଲେ । ତାଙ୍କ ସହିତ ଆସିଥିଲେ କେତେଜଣ ବାଣୁଆ । ଗୁରିଗୋଟି ବାଘ ଧରିବାର ଯନ୍ତା ମଧ୍ୟ ଆସିଥିଲା । ମି: ସ୍ମିଥ୍ ମୋତେ କହିଲେ, ଜଙ୍ଗଲରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବାଘ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଚିତାବାଘ ଅତି ଚତୁର । ଥରେ ମଣିଷ ମାଂସ ଖାଇଲେ, ଯେ କୌଣସି ଅବସ୍ଥାରେ ମଣିଷ ଖାଇବା ନିମନ୍ତେ ସେ ଭୟ କରିବ ନାହିଁ ।

ଉତ୍ସାହ ଭରା କଣ୍ଠରେ ମୁଁ କହିଲି, କିନ୍ତୁ ଏ ବାଘ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର । ଏ ବାଘ ମୋଟେ ମାଂସ ଖାଉ ନାହିଁ । ଲୋକର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଦେଖା ଯାଉଛି ତା ବେକ ଉପରେ ଦୁଇଟି କ୍ଷତ ଓ ଦୁଇଧାର ରକ୍ତ ।

ସହଜ କଣ୍ଠରେ ମି· ସ୍ମିଥ୍ କହିଲେ, ଯାହାହେଉ ଯନ୍ତାରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ଏ ବାଘ ପକ୍ଷେ ଏକାବେଳେକେ ଅସମ୍ଭବ । ମୋର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ଏ ବାଘ ନିଶ୍ଚୟ ଯନ୍ତାରେ ଧରା ପଡ଼ିବ । ମୋତେ ଆଗରୁ ସମ୍ବାଦ ଦେଇଥିଲେ ଭଲ ହୋଇ ଥାଆନ୍ତା ।

ସ୍ମିଥ୍ଙ୍କର କଥା ଶୁଣି ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହେଲି । ତମ୍ବୁଗୁଡ଼ିକର ଗୁରି ଦିଗରେ ଗୁରୋଟିଯାକ ଯନ୍ତା ବସି ଗଲା । ପ୍ରତେକ ଯନ୍ତା ଭିତରେ ଗୋଟାଏ କରି ଛେଳି ବାନ୍ଧି ଦିଆଗଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ମନରେ

ଅଦମ୍ୟ ଆଗ୍ରହ । ଏତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେଉଁ ବାଘ ମୃତ୍ୟୁ ବିଭୀଷିକା ସୃଷ୍ଟି କରି ଆସିଥିଲା ସେ ଯନ୍ତାରେ ପଡ଼ିବ । ପୁଣି ଜୀବନ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ।

ସ୍ମିଥ୍‌ଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ତମ୍ବୁ ମରା ଯାଇଥିଲା । ରାତ୍ରିର ଶେଷ ପ୍ରହରରେ କୋଳାହଳ ଶୁଣି ଆମେ ବାହାରକୁ ଆସିଲୁ । ସେହି ପୁରୁଣା କଥା । ପୁଣି ଜଣେ କୁଲି ବାଘ ଆକ୍ରମଣରେ ପ୍ରାଣ ହରାଇଛି । ଏଥର ସେହି ଭୟଙ୍କର ଦୃଶ୍ୟ ସ୍ମିଥ୍ ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖିଲେ । ତାଙ୍କ ମୁହଁରୁ ଏକ ପ୍ରକାର ବିସ୍ମୟୋକ୍ତି ବାହାରି ପଡ଼ିଲା । ସ୍ମିଥ୍ କହିଲେ, ମୋର ମନେ ହେଉଛି, ଏ ବାଘ ନୁହେଁ । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜନ୍ତୁ ।

ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜନ୍ତୁ ? ସେ ଜନ୍ତୁ କଅଣ ହୋଇପାରେ ? ଜଙ୍ଗଲରେ ଏପରି ଭୟଙ୍କର ଜନ୍ତୁ ଆଉ କଅଣ ଅଛନ୍ତି ?

ତୃତିଦିନ ବିତିଗଲା । ପ୍ରତିଦିନ ଜଣେକରି କୁଲି ଜୀବନ ବଳି ଦେବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଯନ୍ତାରେ ଥିବା ଛେଳିଙ୍କ ଭିତରୁ ଦୁଇଟି ଅସହ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ମରିଗଲେ, କିନ୍ତୁ ବାଘ ଧରା ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ଆମେ ହତାଶ ହୋଇ ପଡ଼ିଲୁ । ଶେଷରେ ସେ ସ୍ଥାନଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବା ନିମନ୍ତେ ସ୍ଥିର କଲି । ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ସେହି ଅଦ୍ଭୁତ ଜନ୍ତୁକୁ ଆବିଷ୍କାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆଗ୍ରହ ହେଲା ।

ସେଦିନ ରାତ୍ରି ଭୋଜନ ସାରି ମୁଁ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲି । କେତେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଯାଇଛି କି ନାହିଁ ମୋର ମୁହଁ ଉପରେ କାହାର ସ୍ପର୍ଶ ଅନୁଭବ କଲି । କେହି ମୋର ମୁହଁ ଉପରେ ଅଙ୍ଗୁଳି ବୁଲାଇବା ପରି ମନେ ହେଲା । ଚକ୍ଷୁ ମେଲି ଚାହିଁଲି । ଲ୍ୟାମ୍ପଟି ଲିଭି ଯାଇ ଥିଲା । ତଥାପି ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ଅନୁଭବ କଲି ଯେପରି ଗୋଟାଏ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଛାୟା ମୋ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛି । ବିଳମ୍ବ କରିବା ଅଜ୍ଞତା ବୋଲି ମନେ ହେଲା ।

ଦେହର ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ବ୍ୟୟ କରି ସେହି ଗ୍ରୁପ୍ମୂର୍ତ୍ତିକୁ ଗୋଟାଏ ଧକ୍କା ଦେଲି । ଧଡ଼ାସ୍ କରି ଶବ୍ଦ ହେଲା । ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୁହଁ ଉପରେ ମୁଁ ଅସହ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭବ କଲି । ଝଟଟାକୁ ଜାଳି ତମ୍ବୁ ଭିତର ପରୀକ୍ଷା କଲି । ଇରା ଗାଢ଼ ନିଦ୍ରାରେ ଶୋଇ ଥିଲା । ତମ୍ବୁ ଭିତରେ ଅନ୍ୟ କେହି ନଥିଲେ । ମୁହଁ ଉପରେ ହାତ ବୁଲାଇ ଆଣିଲି । ପାପୁଲି ଦେହରେ ରକ୍ତ ଲାଗି ଆସିଲା । ଦର୍ପଣରେ ନିଜ ମୁହଁକୁ ଦେଖିଲି । ମୁହଁ ଉପରେ ଚାରି ଇଞ୍ଚ ଲମ୍ବର ଗୋଟାଏ ଗଭୀର କ୍ଷତ ।”

ଡରଡର କଣ୍ଠରେ ପାଠଯୋଷୀ ପଚାରିଲେ, “ସେଇ ଗ୍ରୁପ୍ମୂର୍ତ୍ତିଟା କିଏ ?”

ହସି ଉଠି ତରଫଦାର କହିଲେ, “ବହୁ ଧୈର୍ଯ୍ୟର ସହିତ ମୋ କଥା ଶୁଣିଛ । ଆଉ କିଛି ସମୟ ଶୁଣ । ଗ୍ରୁପ୍ମୂର୍ତ୍ତି ବଳେ ବଳେ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରିବ ।

ପରଦିନ ସକାଳୁ ସ୍ମିଥ୍ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡକାଇଲେ । ବହୁ ଆଲୋଚନା ହେଲା । କିନ୍ତୁ ମୃତ୍ୟୁର ଅଗ୍ରଗତି କିପରି ବନ୍ଦ ହେବ ସେ ବିଷୟରେ କେହି ଉପାୟ ଉଦ୍ଭାବନ କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ନୂଆ କଥା ଆବିଷ୍କାର କଲି । ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ହାତନଖ ଗୁଡ଼ିକ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ରୂପେ ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା । ଦେଖିଲେ ମନେହେଲା ଯେପରି ବ୍ଲେଡରେ କାଟି ସେ ନଖ ଗୁଡ଼ିକୁ ତୀକ୍ଷ୍ଣ କରିଛନ୍ତି । ବାରମ୍ବାର ମୋ ମନ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଲା । ମୋ ମୁହଁରେ ହୋଇଥିବା କ୍ଷତର କର୍ତ୍ତା ଗିଲବର୍ଟ ନୁହଁନ୍ତି ତ ?

ସ୍ମିଥ୍ଙ୍କୁ ଏକାନ୍ତକୁ ଡାକିନେଇ କହିଲି, ଦେଖନ୍ତୁ, ସାଧୁଙ୍କର ଡାକୁଣୀ ବଳ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଆଣିବା ପରେ ପରେ ଏ ସବୁ ଦୁର୍ଘଟଣ

ଘଟୁଛି । ଚାଲନ୍ତୁ ପରେ ସାଧୁଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବା । ତାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେହି ଏହାର ପ୍ରତିକାର କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ସ୍ମିଥ୍ ସରଳ ପ୍ରକୃତିର ଲୋକ ଥିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧର୍ମପ୍ରତି ତାଙ୍କର ସମ୍ମାନ ଥିଲା । ମୋ କଥା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ ସେ ସାଧୁଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜିହେଲେ । ସ୍ଥିର ହେଲା ଆମେ ଦୁଇଜଣ କେବଳ ସାଧୁଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବୁ ।

ପରଦିନ ସକାଳୁ ସ୍ମିଥ୍ ଓ ମୁଁ ଶିକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯାଉଛୁ ବୋଲି କହି ବାହାରି ଗଲୁ । ମଧ୍ୟାହ୍ନ ପୂର୍ବରୁ ସାଧୁଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ସାଧୁ ଆଶ୍ରମରେ ଥିଲେ । ଆମକୁ ଦେଖି ହସି ହସି ପଚାରିଲେ, ସବୁ ଭଲତ ?

ସାଧୁଙ୍କର କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ କୌଣସି ଅସ୍ୱାଭାବିକତା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲିନାହିଁ । ସଂକ୍ଷେପରେ ଉତ୍ତର ଦେଲି, ବଡ଼ ଦୁଃସମ୍ବାଦ ।

କୌଣସି ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ସାଧୁ ଭିତରକୁ ଉଠିଗଲେ । ଦେଖିଲି ଆମ ନିମନ୍ତେ ରୁଟି ବନାଇବାରେ ସେ ବ୍ୟସ୍ତ । କେତେକ ମିନିଟ ପରେ ରୁଟି ଓ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଫଳ ଭୋଜନ କରି ତୃପ୍ତ ହେଲୁ । ସାଧୁଙ୍କ ନିକଟରେ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ବର୍ଣ୍ଣନା କଲି । ହସି ହସି ସେ କହିଲେ, ମୁଁ କଅଣ କରିବି ? ମୋ ହାତରେ ବନ୍ଧୁକ ନାହିଁ । ସେ ବାଘଟାକୁ ମାରିବାକୁ ମୁଁ ସକ୍ଷମ ହେବି କିପରି ?

ବହୁ ଅନୁନୟ ବିନୟ ପରେ ସାଧୁଙ୍କର ଭାବ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲା । ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠରେ ସେ କହିଲେ, ମୁଁ ଚାହେଁ ନାହିଁ ଦୁନିଆର ଅମଙ୍ଗଳ ହେଉ । ଯଥାସାଧ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । କିନ୍ତୁ ସାବଧାନ, ତୁମ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଏ କଥା ଯେପରି ଅନ୍ୟ କେହି ନ ଜାଣନ୍ତି । ଆସନ୍ତା କାଲି ପୂର୍ଣ୍ଣିମା । ତୁମର ତମ୍ବୁର ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ଯେଉଁ ରାସ୍ତା ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରକୁ ଯାଇଛି । ସେହି

ରାସ୍ତାରେ କିଛି ଦୂର ଗଲେ ଗୋଟାଏ ଶିଶୁଗଛ ଅଛି । ଶିଶୁ ଗଛଟା ବଜ୍ରାଘାତରେ ଦୁଇଫାଳ ହୋଇଯାଇଛି । କାଲି ମଧ୍ୟ ରାତ୍ରି ସମୟରେ ତୁମେ ଦୁଇଜଣ ସେହି ଗଛ ନିକଟରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବ । ମୋ ସହିତ ସେହିଠାରେ ଦେଖା ହେବ । ଦୁଇଟି ଭଲ ବନ୍ଧୁକ ସାଙ୍ଗରେ ଆଣିଥିବ । ମୋ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ସାଧୁ କହିଲେ, ତୁମ ମୁହଁର କ୍ଷତ ବି ସେହି ବାଘଦ୍ୱାରା ହୋଇଛି । ନୁହେଁକି ?

ଉତ୍ତର ଦେବାର ଇଚ୍ଛା ମୋର ନଥିଲା । ସ୍ମିଥ୍‌ଙ୍କ ସହିତ ତମ୍ବୁକୁ ଫେରି ଆସିଲି ।

ପର ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲା । ମନରେ ଅସହ୍ୟ ଆଗ୍ରହ, ଆଶଙ୍କା ଓ ଉଦ୍‌ବେଗ । ଇରାକୁ ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧୁକ ଦେଲି । ରାତିରେ ସଜାଗ ରହିବା ନିମନ୍ତେ ଉପଦେଶ ଦେଲି । ରାତ୍ରି ଭୋଜନ ପରେ ମୁଁ ଓ ସ୍ମିଥ୍ ତମ୍ବୁ ତ୍ୟାଗ କରି ଜଙ୍ଗଲ ଅଭିମୁଖେ ଅଗ୍ରସର ହେଲୁ । ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାରେ ସାମନାର କଣ୍ଟାଗଛ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଚିହ୍ନି ହେଉଥିଲା । ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ମାଇଲ ଅତିକ୍ରମ କଲାପରେ ଶିଶୁ ଗଛ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ଦ୍ରୁତ ସ୍ପନ୍ଦନ ଛାତି ଭିତରେ ଧରି ଆମେ ସାଧୁଙ୍କର ଆଗମନକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଲୁ ।

ରାତି ଅର୍ଦ୍ଧ । ଚନ୍ଦ୍ର ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଉଠିଛନ୍ତି । ସାଧୁ ଆମ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଆମକୁ ଦେଖି ସେ ହସି ଉଠି କହିଲେ, ଯାହା ହେଉ ଠିକ୍ ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିଛ । ଚାଲ ଯିବା ।

ସାଧୁ ଆଗେ ଆଗେ ଚାଲିଲେ । ଆମେ ଦୁଇ ଜଣ ତାଙ୍କର ଅନୁଗମନ କଲୁ । ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତା ହେତୁ କଣ୍ଟକ ମୟ ପଥରେ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ବିଶେଷ କଷ୍ଟ ହେଲାନାହିଁ । ସାଧୁ ହଠାତ୍ ଠିଆ ହେଲେ । ଆମେ ଦୁହେଁ ମଧ୍ୟ ଠିଆ ହେଲୁ । ମୋତେ ଚାହିଁ ସାଧୁ କହିଲେ, ଦୁହେଁ ବନ୍ଧୁକରେ ଗୁଳି ଭର୍ତ୍ତି କର । ସାବଧାନ,

ମୁଁ ବାଘକୁ ଦେଖାଇ ଦେବାମାତ୍ରେ ଗୁଳି କରିବ । ନ ହେଲେ ବାଘର ଦେଖା ଆଉ ପାଇବ ନାହିଁ ।

ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କର ବନ୍ଧୁକରେ ଗୁଳି ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲା । ସାଧୁଙ୍କୁ ନିର୍ଭର ଜବାବ ଦେଲୁ ବାଘକୁ ଦେଖାଇ ଦେଲେ ସେ କେବେହେଲେ ଜୀବନ ଧରି ଫେରିବ ନାହିଁ ।

ସାଧୁ ହସି ଉଠିଲେ । ଦ୍ରୁତ ବେଗରେ ସେ ପୁଣି ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଦୁହେଁ ତାଙ୍କର ଅନୁଗମନ କଲୁ । ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ପୁଷ୍କରିଣୀ ନିକଟରେ ସାଧୁଙ୍କର ଗତିରୋଧ ହେଲା । ପୁଷ୍କରିଣୀ ଚାରିପାଖେ ବିରାଟକାୟ ତରୁଶ୍ରେଣୀ । ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଜାମୁ ଗଛର ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ଶାଖା ପାଣି ଉପରକୁ ମାଡ଼ି ଆସିଛି । କଣ୍ଟକାକୀର୍ଣ୍ଣ ଗୁଳ୍ମରେ ନିକଟସ୍ଥ ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ । ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାରେ ବହୁ ଦୂରର ତରୁଲତା ମଧ୍ୟ ଦେଖା ଯାଉଛନ୍ତି । ପୋଖରୀ କୂଳରେ ଅର୍ଦ୍ଧଭଗ୍ନ ମନ୍ଦିରଟିଏ । ଭଗ୍ନାଂଶ ଉପରେ ଶୈବାଳ ଜମି ଆସିଛି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କଥା ଏତେ ବିରାଟ ପୁଷ୍କରିଣୀର ଯତ୍ନ କେହି ନେଉ ନଥିଲେ ବି ତାର ଜଳଶଯ୍ୟା ଉପରେ ଶୈବାଳ କମ୍ବା ଦଳ ମାଡ଼ି ଯାଇନାହିଁ । କେବଳ ରାତ୍ରି ପବନରେ କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ କାଇଁଫୁଲ ଜଳଶଯ୍ୟା ଉପରେ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ବିହାର କରୁଛନ୍ତି । ଚାରିଆଡ଼େ ଅଖଣ୍ଡ ନୀରବତା । ସେହି ଦୃଶ୍ୟ ଯେପରି ମନମୁଗ୍ଧକର, ସେହିପରି ଭୟଙ୍କର ।

...ମୁଗଛ ଉପରକୁ ଆମ୍ଭ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଉଠିବା ନିମନ୍ତେ ସାଧୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ଆମେ ଦୁହେଁ ଗଛ ଉପରକୁ ଉଠିଲୁ । ନିମ୍ନ କଣ୍ଠରେ ସାଧୁ କହିଲେ, ରାତ୍ରିର ଶେଷ ପ୍ରହରରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଯେତେବେଳେ ପ୍ରତୀଚୀ ଗାମୀ ହେବେ, ବାଘ ଏହି ସ୍ଥାନକୁ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଆସିବ । ମୋର ରହିବା ଅହିତକର ହୋଇପାରେ ।

କାରଣ ମୁଁ ତ ଶିକାରୀ ନୁହେଁ ! ଏତିକି କହି ସାଧୁ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହେଲେ ।

ମୁଁ ଓ ସ୍ମିଥ୍ ଜାମୁଗଛ ଉପରେ ବସି ରହିଲୁ । ମନରେ ଗଭୀର ଉଦ୍‌ବେଗ । ଯେ କୌଣସି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବାଘ ଆସି ଯାଇ ପାରେ । ଜଙ୍ଗଲ ମଶାଙ୍କର ଦଂଶନ ଆମକୁ ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ କରି ପକାଇଥିଲା । ତଥାପି ଆମେ ଅବିଚଳିତ ଥିଲୁ । ଦୁହିଁଙ୍କର ସଜାଗ କର୍ଣ୍ଣ ଜଙ୍ଗଲର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶବ୍ଦକୁ ପରୀକ୍ଷା କରୁଥିଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାଚୀ ଆକାଶକୁ ଢଳି ପଡ଼ିଲେ । ମନର ଉଦ୍‌ବେଗ ଦୁଇ ଗୁଣ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା । ଅଦୂରରେ ଶୁଣାଗଲା ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଶବ୍ଦ । ସେହି ଶବ୍ଦ ପୁଷ୍କରିଣୀ ନିକଟକୁ ଆସୁଥିଲା । ଦୁହିଁଙ୍କର ଛାତିର ସ୍ପନ୍ଦନ ଦ୍ରୁତ ହୋଇ ଆସିଲା । ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦୁହେଁ ଶବ୍ଦ ଆସୁଥିବା ଦିଗକୁ ଚାହିଁ ରହିଲୁ । କିନ୍ତୁ ଏ ଯେ ଭାରି ପାଦ ଶବ୍ଦ ! ବାଘର ପାଦ ଶବ୍ଦ ଏତେ ଭାରି ନୁହେଁ । ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ତଳେ ଗୋଟିଏ ଛାୟା ମୂର୍ତ୍ତି ପୁଷ୍କରିଣୀ ଦିଗକୁ ଆସୁଥିଲା । ମୁଁ ଓ ସ୍ମିଥ୍ ସେହି ଦିଗକୁ ବନ୍ଧୁକ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ବସି ରହିଲୁ ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ଅପେକ୍ଷାରେ । ଆଉ କେତେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ ସେହି ଅପରାଜିତ ବ୍ୟାଘ୍ର ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କର ଶିକାର ହେବ । ହଠାତ୍ ଦୁହିଁଙ୍କର ବନ୍ଧୁକ ତଳକୁ ନଇଁ ଆସିଲା । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ବାଘ ନୁହେଁ । ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟ ଅତି ସନ୍ତର୍ପଣରେ ଚାରି ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ପୋଖରୀ ନିକଟକୁ ଆସୁଛି । ଆଗନ୍ତୁକ ପୋଖରୀ କୂଳରେ ଆସି ଠିଆ ହେଲା । ଆମେ ଯେଉଁ ଶାଖା ଉପରେ ବସି-ଥିଲୁ ଠିକ୍ ତାରି ତଳେ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଓ ଆତଙ୍କରେ ଦୁହିଁଙ୍କର ଦେହ ଶୀତେଇ ଉଠିଲା । ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଚନ୍ଦ୍ରାଲୋକରେ ମୁଁ ଓ ସ୍ମିଥ୍ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲୁ । କି ଭୟଙ୍କର ଦୃଶ୍ୟ ! ତାଙ୍କର ମୁହଁ ସାରା ରକ୍ତ ଲାଗି ରହିଛି । ପାଟିର ଦୁଇ କୋଣରୁ ଛାତି ଉପର

ଦେଇ ବହି ଯାଉଛି ରକ୍ତ ଧାର । ମୁହଁରେ ଚରମ ହିଂସ୍ରତା । ସ୍ମିଥ୍ ଧରି ନପକାଇଥିଲେ ମୁଁ ବୋଧହୁଏ ତଳେ ପଡ଼ି ଯାଇଥା'ନ୍ତି । ପୋଖରୀ କୂଳକୁ ଯାଇ ଗିଲବର୍ଟ ଭଲ ରୂପେ ମୁହଁ ଓ ଦେହ ଧୋଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସ୍ମିଥ୍ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ରଖି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଥର ଥର କଣ୍ଠରେ ସେ ଡାକିଲେ, ଗିଲବର୍ଟ !

ଗିଲବର୍ଟ ଥରେ ଉପରକୁ ଅନାଇଲେ । ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଦେଖି ପାରୁଥିଲେ । ମୁହଁରେ ତାଙ୍କର ହିଂସ୍ରତା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଆତଙ୍କ ଖେଳିଗଲା । ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଖୁବ ବେଗରେ ସେ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହେଲେ । ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କର ମୁହଁରୁ କଥା ବାହାରିଲା ନାହିଁ ।

ପରଦିନ ଗିଲବର୍ଟ କିଛି ନଜାଣିଲା ପରି ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଚଳାଚଳ କଲେ । କିନ୍ତୁ ସ୍ମିଥ୍ ରାତି ଭୋଜନ ପରେ ନିଜ ତମ୍ବୁରେ ନ ଶୋଇ ଗିଲବର୍ଟଙ୍କ ତମ୍ବୁକୁ ଗଲେ । ମୁଁ ସେପରି ନକରିବାକୁ ସ୍ମିଥ୍ଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କଲି । ମୋ କଥାରେ ସେ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଲେ ନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ତମ୍ବୁରେ ସ୍ମିଥ୍ ଓ ଗିଲବର୍ଟ ଶୟନ କଲେ । ରାତି ସେତେବେଳକୁ ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା ପଞ୍ଚତିରିଶ ମିନିଟ୍ । ବନ୍ଧୁକ ଶବ୍ଦରେ ମୋର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ତମ୍ବୁ ନିକଟକୁ ଗଲି । ଯାହା ଦେଖିଲି ସେଥିରେ ମୋର ଚକ୍ଷୁ ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲା । ପିସ୍ତଲ ହାତରେ ଧରି ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ସ୍ମିଥ୍ । ତଳେ ଲୋଟି ପଡ଼ିଛି ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ଜୀବନହୀନ ରକ୍ତାକ୍ତ ଦେହ । ସ୍ମିଥ୍ଙ୍କର ଗଳାର କ୍ଷତରୁ ରକ୍ତସ୍ରାବ ହେଉଥିଲା । ଉତ୍ତେଜିତ କଣ୍ଠରେ ସ୍ମିଥ୍ କହିଲେ, ତରଫଦାର, ଏ ମନୁଷ୍ୟ ରୂପୀ ବାଘ ଏତେଗୁଡ଼ିଏ ନିରୀହ ଲୋକଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଛି । ମୁଁ ଯେବେ ନିଦରେ ଶୋଇ ପଡ଼ି ଥାଆନ୍ତି ମୋର ମଧ୍ୟ ସେଇ ଅବସ୍ଥା ହୋଇ ଥାଆନ୍ତା ।

ଶୋଇବାର କେତେକ ସମୟ ପରେ ଗିଲବର୍ଟ ମୋ ଛାତି ଉପରେ ବସି ଗଳାକୁ କାମୁଡ଼ି ଧରିଲେ । ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ ନିଜକୁ ମୁକ୍ତ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦାନ୍ତ ମୋର ଗଳା ଭିତରକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ପ୍ରବେଶ କରୁଥିଲା । ଆଉ ଟିକିଏ ବିଳମ୍ବ କରିଥିଲେ ମୋର ତୋଟି ଛିଡ଼ି ଯାଇଥାଆନ୍ତା । ଆସନ୍ନ ମୃତ୍ୟୁମୁଖରୁ ବଞ୍ଚିବାର ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନଦେଖି ମୁଁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଗୁଳି ଚଳାଇଲି ।

ଗିଲବର୍ଟଙ୍କର ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲି । ଜୀବନହୀନ ମୁହଁରେ ଚରମ ହିଂସ୍ରତା । ଆଖି ଦୁଇଟି ବିସ୍ଫାରିତ ।

—ସମାପ୍ତ—

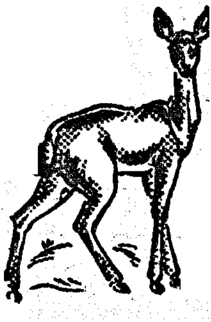

ଗଳ୍ପ

ନଷ୍ଟ ଜାତକ

ମହେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ବେହେରା

ଅତୀତର ଅଭିନୟ କି ସୁନ୍ଦର, କି ଚମତ୍କାର, କି ମନୋରମ! କିନ୍ତୁ ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ବି ଅତୀତକୁ ଫେରିଯାଇ ହୁଏନି । ଗତକାଲିର କାଳି ଅନ୍ଧାର ଧରି ଆଜିର ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଗେଇ ଆସେ । ଆଜି ପରେ ପୁଣି ଆସନ୍ତାକାଲିର ସୃଷ୍ଟି । ଗୋଟିଏଦିନ ପରେ ନୂତନ ଦିନର ସ୍ୱାକ୍ଷର । ଆଲୁଅ ପରେ ଅନ୍ଧାର, ଅନ୍ଧାର ପରେ ଆଲୁଅ —ଏଇଥିକୁ ସମ୍ବଳ କରିତ ନିତ୍ୟ ନୂତନ ଜୀବନର ସୃଷ୍ଟି !

ଅତୀତକୁ ଫେରିଯାଇ ହୁଏନି ସତ, ହେଲେ ପାଶୋରି ଦେଇ ହୁଏନି କି ଭୁଲିଯାଇ ହୁଏନି । ନିରୋଳା ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଭାବିବାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗେ । କାଳିଅନ୍ଧାର ଭିତରୁ ନିଖୁଣ ଅଭିନୟର ଝାପ୍‌ସା ଚିତ୍ର ଦେଖି ଭାରି ହସ ଲାଗେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଜୀବନର ଅତୀତ ମଧ୍ୟ ଦିନେ ଏକ ଚମତ୍କାର ରୋମାଣ୍ଟିସିଜ୍‌ମରେ ରୂପ ପାଇଥିଲା । ସେ ଅତୀତ ହଜି ଗଲାଣି । ପରସ୍ତ ପରସ୍ତ କରି କେତେ ବାଲିଚର ମାଡ଼ି ଯାଇଛି ତା' ଉପରେ । ଆଉ ଫେରିବାର ନୁହେଁ କି ଫେରିବ ନାହିଁ ସେ । ଧୂଳି ଝଡ଼ିକରିଦେଲେ ସେତେବେଳକୁ ଭରା ଯୌବନରେ ପୂରି ଫାଟି ପଡୁଥିଲା । କଥା କଥାକେ ରୋମାଞ୍ଚ

ଶିହରଣ, ବେପଥୁ ।···କଳ୍ପନାର ମହଲ ଗଢ଼ି ଦୁଇଟି କପୋତ କପୋତୀ ହସ ଖୁସିରେ କିଛି ଦିନ ବିତେଇ ଦେଲେ । ହେଲେ ସେ ମହଲ ତାଜ ପରି ଦୃଢ଼ ହୋଇ ପାରି ନଥିଲା କି ମିନାର ପରି ଶକ୍ତ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । କେଇଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପାଇଁ ରଙ୍ଗମଞ୍ଚରେ ଅଭିନୟ ଚାଲିଥିଲା ମାତ୍ର···ହଠାତ୍ ଝଡ଼ ଆସିଲା । ପ୍ରଳୟର ବିଭୀଷିକା ତଳେ ମଳୟ କଲା ଆତ୍ମହତ୍ୟା—ତା ପରେ···

ସଜଳ ଅତୀତର ସେ ଏକ କରୁଣ ଆର୍ତ୍ତ କାହାଣୀ । ଫଗୁଣ ଜ୍ୟୋସ୍ନା ବକୁଳ ବଉଳର ସୁବାସ ଧରି ବିଜନ ଭେଟି ଥିଲା ଶୀଳାକୁ । ନିହାତି ଆକସ୍ମିକ, ଅନାହୂତ, ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ସେ ସାକ୍ଷାତ । ତଥାପି ସେଥିରେ କିଛି ବି ନଥିଲା । ଶୀଳାର ଭାଇ ବିଜନର ସହପାଠୀ । ତା'ର ଅନୁରୋଧରେ ସେ ଶୀଳାର ବିକ୍ଷାକ୍ତ ପରିବେଶ ଭିତରକୁ ଛୁଟି ଯାଇଥିଲା ସେ ଦିନ । ସେଇଠି ଶୀଳା ସହିତ ଆକସ୍ମିକ ସାକ୍ଷାତ···

ମୁହୂର୍ତ୍ତକର ସାକ୍ଷାତ, କ୍ଷଣକର ଗୃହାଣୀ ବିନମୟ, ନିମିଷକର ହସ ଅଦଳ ବଦଳ, ଆଉ କେତୋଟି ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବାକ୍ୟର ବିନିଯୋଗ ମାତ୍ର । ବାସ୍ ସେତିକି । ତା'ପରେ ଆରମ୍ଭ ରୋମାଣ୍ଟିକ୍ ଜୀବନର ଭିଟାମାଟି ଉପରେ ଭଲ ପାଇବାର କଳରୋଳ । 'ହେଲେନ୍' ଆଉ 'ଟ୍ରୟ'ର ଅଭିନୟ ।

ଶୀଳା ସୁନ୍ଦରୀ, ଶିକ୍ଷିତା ଓ ଅଧୁନିକା । ଅଭିଜାତ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀୟା ବୋଲି ତା ମନରେ ତେର ଗର୍ବ । ସିଲ୍କ ଶାଢ଼ୀ ଉପରେ ମ୍ୟାଚ୍ କଲା ଭଳି ଏକ ନାତିଶୀତୋଷ୍ଣ ସଂସ୍କରଣ । ପାଦରେ ରକ୍ତ ରଙ୍ଗର ଚପଲ । ହାତରେ ଭ୍ୟାନିଟି ବ୍ୟାଗ୍ ଝୁଲାଇ ଶୀଳା ଯେତେବେଳେ ମରାଲମନ୍ଥର ଗତିରେ ସହରର ପିଚୁ ଢଳା ରାସ୍ତା ଉପରେ ଦଳି ମକଚି ଆଗେଇ ଚାଲେ ସେତେବେଳେ ତାର ଦ୍ୱାବିଂଶ ବର୍ଷିଆ

ସ୍ମିତମୁଖଶ୍ରୀ ଉପରେ ସ୍ନୋର ଫୋମେଣ୍ଟ ଦେଖି ପାଖ ତରୁଲତା ବି ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ମଧୁ ମିଳନ ଆଶାରେ ଆନ୍ଦୋଳି ଉଠେ ।

ସେଦିନ ଅଳକା ରୂପଝଲକ ବିଜନ ଗୃହାଣୀରେ ମାୟାର ଅଞ୍ଜନ ଲେପି ଥିଲା । ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ସେ ମନ ଉଜାଡ଼ି ଭଲ ପାଇଲା ଶୀଳାକୁ ।

ବିତିଗଲା ଦୁଇଟି ବରଷ । ଯୁଆଁ ଭିତରେ ବିଜନର ଆନ୍ତରିକତା ଘନେଇ ଉଠିଛି । ପ୍ରତିଦିନ ଶୀଳା ସାଥିରେ ସାକ୍ଷାତ କରେ । ଦୁଇ ଗୃହପଦ କଥାବାର୍ତ୍ତାର ବଦ-ଅଭ୍ୟାସକୁ ରୋକି ପାରୁନି ଜମାରୁ । ଭୁଲ କ୍ରମେ କେବେ ଯଦି ସାକ୍ଷାତର ବିନିମୟ ନହୋଇ ପାରେ ତେବେ କଳା ରାତିର ବୁକୁ ଚିରି ଶୀଳାର ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗର କାର୍ ଖଣ୍ଡିକ ବ୍ରେକ୍ କରେ ବିଜନ ଘରର ସାମନା ଦରଜା ପାଖରେ ।

ସେଦିନ ଥିଲା ଶୀଳାର ଜନ୍ମ ଦିନ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇଥିଲା ବିଜନ । ସାମାନ୍ୟ ଉଚ୍ଛୁରୁ କରି ଶୀଳାର ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ଭଦ୍ର ବ୍ୟକ୍ତି ଲେଉଟି ଯାଇଥିଲେ । ଜାପାନୀ ମାଲ ପରଦା ଆଡ଼େଇ ପ୍ରବେଶ କଲା ସେ । ହଂସୁଲୀ ଶେଯ ଉପରେ ଶୀଳା ଶୋଇଛି । କ୍ଳାନ୍ତ-ବଧୂରୀ ତନୁଲତା ବୋଧହୁଏ ପ୍ରତୀକ୍ଷମାଣା ଅତୃପ୍ତି ଧରି ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ହେବ ନିଦେଇ ଯାଇଛି । ପାତଳା ନିଦ ବହଳ ଧରିନି । ଟେବୁଲ ଫ୍ୟାନ୍‌ର ଉଚ୍ଛୁଳା ପବନରେ ବକ୍ଷୋଜ ସଙ୍କୁଚିତ କ୍ଷୀଣ ଉତ୍ତରୀୟ ଥରି ଥରି ନାଚୁଛି । ଧୀରେ ଆଗେଇ ଯାଇ ବିଜନ ଶୀଳାର ଚିବୁକ ସ୍ପର୍ଶ କଲା ।

କଡ ଲେଉଟାଇଲା ଶୀଳା ।

— ଶୀଳା ! ଡାକିଲା ବିଜନ ।

ଚମକି ଉଠି ବସିଲି ଶୀଳା । ଆଫଗାମୀ ମୁହଁଟି କିନ୍ତୁ ଆଷାଢ଼ ଆକାଶର ଭରା ବଉଦ ଠାରୁ ଆହୁରି ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ଉଠିଛି । ଶୀଳା ଅଭିମାନ କରିଛି···ବିରାଟ ଅଭିମାନ—

—କଥା କହିବନି ଶୀଳା ? ସୋହାଗ ଜଡ଼ିତ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲି ବିଜନ ।

—କାହିଁକି କଥା କହିବି ? ସନ୍ଧ୍ୟା ପୂର୍ବରୁ ଆସିବାକୁ ବାରମ୍ବାର ମିନତି କରିଥିଲି ବୋଲି ଖୁବ୍ ସହଳ ତ ଆସି ଯାଇଛ ? ଭୂଇଁ ଉପରେ ଡୋଳା ଦୁଇଟିକୁ ନିବଦ୍ଧ କରି ଜବାବ ଦେଲି ଶୀଳା ।

—ମୋର ଭୁଲ ହୋଇଛି ଶୀଳା । ମୋତେ କ୍ଷମା ଦେବନି !?

ପଦିଏ ପରିତାପବୋଳା ଭାଷାରେ ତୁଟିଗଲି ମାନିନୀର ଭରା ଅଭିମାନ । ଫିକ୍ କରି ହସି ଦେଲି ଶୀଳା ।

ଆବେଗରେ ବିଜନ ନିଜ କୋଳ ଉପରକୁ ଟାଣି ଆଣିଲି ଶୀଳାକୁ । ପ୍ରାକ୍-ଇତିହାସ ଯୁଗର ସିକାର ଧରି ସଙ୍କୁଚିତ ହୋଇ ଆସିଲି ଶୀଳା । ଅଧର ତାର କମ୍ପି ଉଠୁଥିଲି କେମିତିକା ପିପାସା ଧରି । ନିବିଡ଼ ଆଶ୍ଳେଷରେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇ ଆସୁଥିଲି ସେ । ଜଳନ୍ତା ବିଜୁଳି ବତୀଟା ସରମରେ ନଇଁ ଆସି ଥପ୍ କରି ଲିଭିଗଲି । × ×

ଦିନ ପରେ ଦିନ ଗଡ଼ି ଚାଲିଲି । କେତେ ଆଉ କେତେ ବିବାହ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସିଲି । ବିଜନ ନିଜେ ସବୁ ଭାଙ୍ଗି ଦେଇଛି । ସେ ଶୀଳାକୁ ବିବାହ କରିବ ।

ଘରର ଛାତ ଉପରେ ଖରାର ତେଜ ଜଳୁଥିଲି । ଝରକା ଫାଙ୍କ ଦେଇ ପୁଳାଏ ପୁଳାଏ ତାତିଲି ଉହକ କୋଠରୀ ପବନକୁ ଗରମ କରୁଥିଲି । ବିଜନ ବସି ଶୀଳା କଥା ଭାବୁଥିଲି । ଦିନ

ଆଗେଇ ଯାଇଛି । ଶୀଳା ଗର୍ଭରେ ତା ରକ୍ତ କଣିକା ଖେଳିଲଣି ଅନେକ ଦିନୁ । ମହା ବିପଦ । ଶୀଳାକୁ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ହେଲେ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ତାକୁ ବିବାହ କରି ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ଅରୁନ୍ଧତୀ ଦେବୀ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ଆଖିରୁ ତାଙ୍କର ଲୁହ ଝରୁଥିଲା । ଗୁଣ୍ଡିତକୁ କୋହ ଉଠୁଥିଲା । ବିଜନ ପାଖରେ ବସି ପଡ଼ି କେତେ ବୁଝାଇଲେ ତାକୁ । ବିବାହ ପ୍ରସ୍ତାବ ଭାଙ୍ଗି ଦେବାର କାରଣ ପଚାରିଲେ । ତାଙ୍କର ଗଡ଼ାସ୍ତ ବୟସରେ ଘରକୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଟିଏ ପାଇଁ ଦାବୀ କରି ବସିଲେ ।

ବିଜନର ଶୁଣି ପାରିବାର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ନଥିଲା । ଗୋଟାଏ ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି ସେ ଉଠି ବସିଲା । ବାହାରକୁ ବାହାରି ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ସ୍ପଷ୍ଟ ତୁଣ୍ଡ ଖୋଲି ଶୁଣାଇ ଦେଲା ଶୀଳା ବ୍ୟତୀତ ମୁଁ ଆଉ କାହାକୁ ବିବାହ କରିବି ନାହିଁ ।

ହତବାକ୍ ହୋଇ ଉଠିଲେ ଅରୁନ୍ଧତୀ ଦେବୀ । ତାଙ୍କ ତୁଣ୍ଡରୁ ଭାଷା ବାହାରୁ ନଥିଲା । ବିଜନ ଚାଲି ଯାଉଛି ଗୋଟାଏ ହୋସରେ । ପୁଅର ଯିବା ପଥକୁ ସେ କେବଳ ଚାହିଁ ରହିଥିଲେ । × × ×

ସୁନା ବ୍ୟାଣ୍ଡବନ୍ଧା ହାତ ଘଡ଼ିଟାକୁ ଥରେ ଚାହିଁନେଲା ଶୀଳା । ଦଶଟା ବାଜିବାକୁ ସାତ ମିନିଟ ବାକି । କଲିକତା ମେଲ୍ ଲାଗିବ ଏଗାରଟା ବେଳକୁ । ପନ୍ଦରଦିନ ପାଇଁ ତାକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସବୁ ଠିକ୍ ଠାକ୍ ହୋଇ ଯାଇଛି । ଆଡ଼ଭାନ୍ସ ବୁକିଂ ମଧ୍ୟ ସରି ଯାଇଛି । ପନ୍ଦର ଦିନର ବ୍ୟବହାର ପରିଚ୍ଛଦ ନିଜର ଚମଡ଼ା ସୁଟ୍‌କେଶ ଭିତରେ ଅନେକ ବେଳୁ ସଜାଇ ନେଇଛି ସେ । ଏଇ ତା'ର ପ୍ରଥମ କଲିକତା ଦର୍ଶନ ନୁହେଁ । ଜୀବନର କଅଁଳ ଗାଧୁଆ ବେଳ ନ ଟେକୁଣୁ ଏମିତି ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ କାରଣ ନେଇ ତାକୁ ତିନ୍‌ଥର ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଛି । ବାପା, ମାଆ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ନ ହେଲେବି

ପରୋକ୍ଷରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ତା ବ୍ୟତୀତ ତାଙ୍କର ଆଉ ବା ଉପାୟ କଣ ? -ଅବସ୍ଥା ବଳାବଳ ହୋଇ ଆସିଲେ ଲୋକ ଲଜ୍ଜାରୁ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ସେ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ତାକୁ କଲିକତା ପଠାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଆଜି ବି ସେ ଜଣେ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ସାଥିରେ କଲିକତା ଯିବାର କଥା ।

ଶୀଳା ଗୃହରୁ ଥିଲା ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଥରେ ବିଜନ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ । ଗତ ଗୋଟିଏ ସପ୍ତାହ ହେବ ବିଜନ ଆସିନି । ନିଜ ଗର୍ଭରେ ଅଙ୍କିତ ରକ୍ତର ଗୋଟିଏ କ୍ଷୁଦ୍ର କଣିକା ଧରି ବିଜନକୁ ପାଛୋଟି ଆଣିବାପାଇଁ କାର୍‌ରେ ଷ୍ଟାର୍ଟ ଦେଲା ଦେଲ ବେଳକୁ ତାକୁ ନିହାତି ଅସ୍ୱସ୍ତି ବୋଧହୋଇଛି, ସେ ଯାଇ ପାରିନି । ହେଲେ ଭୃତ୍ୟର ହାତରେ ବାରମ୍ବାର ଡ଼କାଇ ପଠାଇଛି । କଲିକତା ଯିବାର କାରଣ ସେ ବିଜନକୁ ନ ଜଣାଇଲେବି ସେ ଯେ ଆଜି କଲିକତା ନିଶ୍ଚୟ ଯାଉଛି—ଏ ବିଷୟ ଚିଠିରେ ଜଣାଇ ଦେଇଛି ତାକୁ । କିନ୍ତୁ ବିଜନ କାହିଁ ?

ବିଜନକୁ ଥରେ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଅତି ବ୍ୟଗ୍ର ହୋଇ ଉଠିଥିଲା ଶୀଳା । ସିଡ଼ିରେ ଜୋତା ମଚ୍ ମଚ୍ ଶବ୍ଦ ହେଲା । ଦୁଇ ପାହୁଣ୍ଡ ଆଗେଇ ଆସି ଶୀଳା ଲେଉଟି ଗୃହିଁଲା—ବିଜନ ଆସୁଛି ।

ଝଟକେ ଚଉକି ଦଖଲ କରି ନେଇ ବିଜନ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା— ତୁମର କଲିକତା ଯିବାର କାରଣଟା କଣ' ଜାଣି ପାରେକି ଶୀଳା ?

କିଛି ଜବାବ ନ ଦେଇ ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତିଲା ଶୀଳା ।

—କୁହ ଶୀଳା ! ନୀରବ ରହିଲ ଯେ…

—ତୁମେ କଣ ଜାଣି ପାରିନା ? ପୁଣି ଥରେ ମୁଁ ବୁଝାଇ କହିବି ?

—ତୁମର ଇଙ୍ଗିତକୁ ମୁଁ ଯେ ଆଦୌ ଧରି ପାରୁନି ଶୀଳା ।

ଶୀଳା ତେରେଛା ଚୃହାଣି ହାଣିଲା ।

—ପାଗଳ୍...ଯେଉଁ ନବ ଜୀବନର ସନ୍ଧାନ ଦେଇଛ... ତାର ତ ଗୋଟାଏ କିଛି ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବାକୁ ହେବ ?

—ମାନେ ?

—କଲିକତା ଯାଇ ବିଷାକ୍ତ କୀଟାଣୁଟିର ବିନାଶ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ ଅନ୍ୟ କିଛି ଯେ ଉପାୟ ନାହିଁ !

—ଶୀଳା ! ଚହ୍ଵିକି ଉଠିଲା ବିଜନ ।

—ଭୟ ପାଇ ଯାଅନି ବିଜନ ! ତୁମେ ଚିରଦିନ ନିଷ୍କଳଙ୍କ ରହିବ !

—କିନ୍ତୁ...

—କିନ୍ତୁ ପୁଣି କ'ଣ ବିଜନ ?

—ଶୀଳା... ତୁମେ ନିଜକୁ ଓ ମୋତେ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଅତ୍ୟାଗ୍ରହ କରିବାକୁ ଯାଉଛ, ତାର ସମାଧାନ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଉପାୟରେ ଶେଷ କରି ଦେଇଛି ।

ଶୀଳା ଚୃହାଣୀରେ ପ୍ରଶ୍ନ ବାରି ।

ସିଗାରେଟ ଦମେ ଟାଣିନେଇ ବିଜନ କହିଲା—ତୁମକୁ ମୁଁ ବିବାହ କରିବି ଶୀଳା ! ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ ତୁମପାଇଁ ଘରଦ୍ୱାର, ସମାଜକୁ ଛାଡ଼ିବି । ହେଲେ ତୁମ ଜୀବନକୁ ଏମିତି ବିପନ୍ନ କରି ପାରିବିନି । ଏ ବିଷୟ ମୁଁ ମାଆଙ୍କୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାଷାରେ ଖୋଲି ଶୁଣାଇ ଦେଇଛି ।

ସ୍ପଂଜ ଗଦି ଉପରେ ନିଜର ବିଷଣ୍ଣ ଶରୀରକୁ ସାମାନ୍ୟ ଢଳେଇ ଦେଇ ଗୋଟାଏ ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ବାହାରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା ଶୀଳା—ତୁମେ ଭୁଲ କରିଛ ବିଜନ !

—ମୁଁ ଭୁଲ କରୁଛି··· ? ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପ୍ରଶ୍ନକଲା ରଜନ ।

—ଭୁଲ ନୁହେଁତ ଆଉ କଣ ? ମୋ ଜୀବନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ତୁମେ ହୁଏତ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାଣନା । ଚିରଦିନ କୁମାରୀ ଜୀବନକୁ ମୁଁ ବେଶୀ ତାରଫ୍ କରେ ।

—ଶୀଳା !

—ମୁଁ ନାଚାର ରଜନ ! ବିବାହ ମୋର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନୁହେଁ । ଗୋଟିଏ ଅର୍ଥହୀନ ପରମ୍ପରାକୁ ଧରି ସୃଷ୍ଟିର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ମୁଁ ତୁମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରେନା । ମୋତେ କ୍ଷମା ଦେବ ।

—ତୁମେ ଇମିତି କଥା କହି ପାରୁଛ ଶୀଳା ?

ଶୀଳା ହସିଲା । ନ କହି ପାରିବି ବୋଲି ତୁମେ କିମିତି ଆଶା କରୁଛ ଶୁଣେ ? ବିବାହ କରି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପୁରୁଷର ନିର୍ଜନ ସହଚରୀ ହୋଇ ନିରୋଳା ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଖୋରାକ ଯୋଗାଇବା ଅପେକ୍ଷା ଫୁଟିଲା ଫୁଲର ଶୋଭା ଧରି ନୂତନ ଅତିଥିର ସ୍ୱାଗତରେ ମୁଁ ବେଶୀ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରେ ରଜନ । ନୂତନର ନୂତନତ୍ୱ ପାଇଁ ମୋ ଜୀବନର ପ୍ରକାଶ, ବିକାଶ, ସ୍ୱାଦୁ । ତୁମେ ଜାଣ ପୃଥିବୀର ଅସଙ୍ଖ୍ୟ ନାମ ଭିତରୁ ମୋର ପିତାମାତା ବାଛି ବାଛି ନାମ ରଖିଥିଲେ ଶୀଳା । ନାମର ସାର୍ଥକତା ମୁଁ ଆଣିବାକୁ ଚାହେଁ । ଝରଣା ଉପକୂଳରେ ପଡ଼ି ରହିଥିବା ଶୀଳାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର । ନିତ୍ୟପ୍ରତି କେତେ ଆସନ୍ତି··· ତାକୁ ଛୁଇଁ ତାରି ଉପରେ ନିଜର ସ୍ନାନ କର୍ମ ସାରି ପୁଣି ଲେଉଟି ଯାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେ ଶୀଳା କଣ କେବେ କ୍ଷୟ ହୁଏ ? ବରଂ ନୂତନର ସ୍ୱାକ୍ଷରି ଧରି ସେ ଘାଲେଇ ଚଢ଼ିଥାଏ ସବୁଦିନ । ଆଉ ମୁଁ··· ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାଧ୍ୟମରେ ଗତି କରିବାକୁ କାହିଁକି ବା ତାରଫ୍ କରିବି ?

ଶୀଳାର ପ୍ରତାରଣାରେ ଜର୍ଜରିତ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା ବିଜନ। ଗର୍ଜି ଉଠି କହିଲା, ବ୍ୟଭିଚାରିଣୀ ! ପିଶାଚୀ ରୂପରେ ଦୁଇବର୍ଷ ଖେଳି ଶେଷରେ ମୋତେ ଏଇ ପ୍ରତିଦାନ ଦେଇ ଯାଚିଲି ?

ହୋ ହୋ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲା ଶୀଳା । ବ୍ୟଭିଚାରିଣୀ କିଏ ବିଜନ ? ଏ ଆଟମିକ୍ ଯୁଗରେ ସେ ଶବ୍ଦ ଅଭିଧାନରୁ ଲୋପ ପାଇ ଗଲାଣି । ଭଗବାନ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ଯୌବନ ଦେଇଛନ୍ତି । ଆଜି ସେଇ ଯୌବନକୁ ତିଳ ତିଳ କରି ଉପଭୋଗ କରିବାରେ ମୁଁ ଯଦି ଏହି ଚରିତ୍ରହୀନାର ଆଖ୍ୟା ପାଏ, ତେବେ ପୁରାଣ ଯୁଗର ଦ୍ରୌପଦୀ ହୁଏତ ସତୀର ରୂପ ଧରି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମ ମନରେ ବଞ୍ଚିରହି ନ ଥାନ୍ତା ।

ସାମାନ୍ୟ ମୃଦୁକ ହସି ଶୀଳା ପୁଣି କହି ଉଠିଲା—ଭିଙ୍ଗି ପଡ଼ିନି ବିଜନ । ଭ୍ରୁଣ ହତ୍ୟାରେ ଆମ ମନ ବିନିମୟରେ କେବେ ଆଞ୍ଚ ଆସିବନି । ପନ୍ଦର ଦିନ କଲିକତାରେ ବିତାଇ ଫେରିଲା ପରେ ପୁଣି ଥରେ ଅଜ୍ଞାତର ଅଭିସାରକୁ ଲେଉଟି ଆସିବା ଆମେ । ବାପ ମାଆଙ୍କ କଥାରେ ଅନ୍ୟଠି ବିବାହ କଲେ ବି ସୁବିଧା ସୁଯୋଗରେ ଶୀଳା ତୁମ ମନର ଉପାଦାନ ନିଶ୍ଚୟ ଯୋଗାଇବ ।

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିମୂଢ଼ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା ବିଜନ । ତା ତୁଣ୍ଡର ସମସ୍ତ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଶୀଳା ଜୀବନର ବିଚିତ୍ରତା ତଳେ ଧୀରେ ହଜି ଆସୁଥିଲା ।

ଚାକର ଆସି ଖବର ଦେଲା—ଦେଈ ! ବାହାରେ କାର ଧରି ନଗେନ ବାବୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି ।

ସୁଟକେଶଟି ଚାକର ହାତରେ ଧରାଇ ଦେଇ ବାହାରି ଆସୁ ଆସୁ ଶେଷଥର ପାଇଁ ବିଜନକୁ ଚାହିଁ ଶୀଳା କହିଲା—ଗାଡ଼ି ସମୟ ହୋଇଗଲାଣି । ମୁଁ ଯାଉଛି ବିଜନ । ଆସିଲେ ପୁଣି ସାକ୍ଷାତ । ଦୁଃଖ କରିବନି । ମୋ ରାଣ ! × × ×

ଅତୀତ ମରି ହଜି ଗଲଣି । ହେଲେ ଅନୁଭୂତି ସେମିତି ଜୀବନ୍ତ ହୋଇ ରହିଛି ବିଜନ ମନରେ । ସ୍ତ୍ରୀ ଭିତରେ ଆହୁରି ପାଞ୍ଚଟି ବର୍ଷ ବିତି ଯାଇଛି । ବିଜନ ବିବାହ କରିଛି । ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନରେ ଶୀଳାକୁ ଅନେକ ପଛରେ ପକାଇ ଦେଇଛି ସେ । ତଥାପି ହଜିଲା ଦିନର ନଗ୍ନ ସତ୍ୟକୁ ବେଳେ ବେଳେ ମନେ ପକାଏ ।

ଆଜି ସଞ୍ଜ ପହରୁ ଶୀଳାର ନଷ୍ଟ ଜାତକକୁ ଖିନ୍ ଭିନ୍ କରି ଖେଳାଇ ଚାଲିଥିଲା ବିଜନ । ହସୁ ହସୁ ଅତି ଅସମ୍ଭବ ଧରଣରେ ହସି ଉଠିଲା ସେ । କପେ ଚା' ହାତରେ ଧରି କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସୁ ଆସୁ କଣିକା ଦେବୀ କହି ଉଠିଲେ, ଆରେ ! କଣ ପାଗଳ ହୋଇ ଉଠିଲଣି କି ?

ତଥାପି ହସୁଥିଲା ବିଜନ । କି ବିଭତ୍ସ, କି ଭୟଙ୍କର ସେ ହସ !